

II.ERANSKINA

GORBEIA ES2110009 KONTSERBAZIO BEREZIKO EREMUAREN IZENDAPENERAKO KONTSERBAZIORAKO ETA JARRAIPEN- PROGRAMARAKO EKOLOGIA- INFORMAZIOAREN, HELBURUEN ETA ARAUEN INGURUKO DOKUMENTUA

2015eko apirila

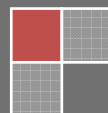
Natura Ingurunearen eta Ingurumen Plangintzaren

Zuzendaritza– Eusko Jaurlaritza

Nahi izanez gero, J0D0Z-T0HSC-M99J bilagailua erabiltuta, dokumentu honen autentikotasuna ez jakin liteke egoitza elektronikoa honetan: <http://euskadi.eus/lokalizatzailea>

La autenticidad de este documento puede ser contrastada mediante el localizador J0D0Z-T0HSC-M99J en la sede electrónica <http://euskadi.eus/localizador>

AURKIBIDEA

1. SARRERA	3
2. INFORMAZIO OROKORRA	5
2.1. KOKAPENA ETA MUGATZEA	5
2.2. JABETZA ERREGIMENA	8
2.3. BESTE BABES MODU BATZUK	9
2.4. BESTE EREMU BABESTUEKIN HARREMANA	10
3. EKOLOGIAREN INGURUKO INFORMAZIOA	11
3.1. HABITAT NATURALAK ETA ERDI NATURALAK.....	11
3.2. FLORA.....	14
3.3. FAUNA	15
4. KBeko ELEMENTU GAKOAK	20
4.1. KBeko ELEMENTU GAKOAK HAUTATZEKO IRIZPIDEAK	20
4.2. GORBEIA KBeko ELEMENTU GAKOAK	21
4.3. ELEMENTU GAKOEN ETA GORBEIA PARKE NATURALAREN ZONIFIKAZIOAREN ARTEKO HARREMANA	27
5. ELEMENTU GAKOEN KONTSERBAZIO EGOERA PRESIOAK ETA MEHATXUAK	36
5.1. ELEMENTU GAKOEN KONTSERBAZIO EGOERA	36
5.2. PRESIOEN ETA MEHATXUEN SINTESIA	60
6. KONTSERBATZEKO XEDEAK ETA ARAUAK.....	63
7. JARRAIPEN PROGRAMA.....	100

1. SARRERA

Gorbeia mendimultzoa Atlantikoko eta Mediterraneoko isurialdeen banalerroan dagoen eta Arabak eta Bizkaiak partekatzen duten eremu menditsu zabala da. Duen altuerarengatik, mendiko ohiko klima du: mendimultzoak hesi gisa jarduten du eta Bizkaiko golkoko haize hezeak gelditzen ditu, ondorioz, iparraldeko eta hegoaldeko hegialak oso desberdinak dira, lehenengoa hezeagoa eta bigarrena lehor eta eguzkitsua baitira. Horren ondorioz, Gorbeia ongi kontserbaturiko mendi-ekosistema aberastasun aparta du. Topografia aldapatsua izateaz gain, kontuan hartu behar da gizakiak inguru hau abeltzaintzarako erabili duela milaka urtean zehar. Guzti horrek balio natural eta inguru-aniztasun handiko espazioa sortu du, non baso naturalak, txilardiak eta mendiko larreak, harkaitzak, hezeguneak (Altubeko urmaelak, Saldropoko hezegunea, esfagnalak, urmaelak...) eta errekek elkarrekin bizi diren. Basoak KBeko azaleraren % 70 baino gehiago hartzen du; horietatik % 67 zuhaitz hostozabaleko inguruak dira eta beste % 33 konifero-plantazioak dira. Gorbeia baso nagusiak pagadiak (azidofiloak eta basofiloak) eta, neurri txikiagoan, ameztiak dira.

Eremu honetako balio naturalek duten garrantziak bultzatuta, 1994. urtean Gorbeia Parke Natural izendatu zen, ekainaren 28ko 228/1994 Dekretuaren bitartez, eta aldi berean haren Natur Baliabideen Antolamendurako Plana (aurrerantzean NBAP) ekainaren 21eko 227/1994 Dekretuaren bitartez onartu zen. 1998an Parke Naturalaren Erabilera eta Kudeaketarako Plan Eraentzailearen (aurrerantzean EKPE) araudien zatia onartu zen (martxoaren 31ko 66/1998 Dekretua). Parke barruan Itxinako Biotopo Babestua dago, uztailaren 11ko 368/1995 Dekretuak izendatua, eta haren zati dira Itxinako karsta, haren haitzebakiko oianaldeak eta Lekanda, Gorosteta eta Ipergortako gainak.

Bestetik, Eusko Jaurlaritzako Kontseiluaren Akordioaren bitartez, 'Gorbeia' ES2110009 Batasunaren Intereseko Leku izatea proposatu zen 1997ko abenduan, ondoren Natura 2000 Sarean sartzeko, habitat naturalak eta landare eta animali basatiak babesteari buruzko 1992ko maiatzaren 21eko Kontseiluaren 92/43/EEE Zuzentarauaren betebeharrak aplikatzeko (aurrerantzean Habitat Zuzentaria). Proposamen hori Europako Batzordera eraman zen, eta hark 2004/813/EE Erabakia hartu zuen. Haren bidez Atlantikoko zona biogeografikoan Batasuneko intereseko lekuen zerrenda onartu zen, non 'Gorbeia' ES2110009 eremua agertzen den.

Laburbilduz, argi dago 'Gorbeia' ES2110009 babestutako eremu naturalak balio natural handia duela, bertan Batasunaren intereseko 26 habitat daudelako, Habitat Zuzentarauaren I. Eranskinean zehaztuak. Bertako habitat batzuentzat KBeren esparrua eremu gakoa da, habitataren zabalera eta/edo berezitasunarengatik. Honako habitaten kasua da hori: txilardi europar lehorrak (EB 4030 KOD), mendiko larreak (EB 6230* KOD), zingira azidofilo eta basofiloak, (EB 7140 eta 7230 KOD), hartxingadiak (EB 8130 KOD), kareharritzko harkaitzak (EB 8210 KOD), turismoak ustiatu gabeko kobak (EB 8310 KOD), pagadi azidofiloak (EB 9120 KOD) eta ameztiak (EB 9230 KOD).

Gorbeia garrantzitsua da baita ere aipatutako Habitat Zuzentarauaren II. Eranskinean sartzen diren flora-espezieen habitatak dituelako, hala nola *Narcissus pseudonarcissus ssp. nobilis*, iberiar penintsulako iparraldeko endemismoa (harentzat eremu hau bere ekialdeko muga da), *Narcissus asturiensis*, *Trichomanes speciosum*, edo *Spiranthes aestivalis* orkidea ere, Habitat Zuzentarauaren IV. Eranskinean sartua

eta Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan 'Kaltebera' gisa sailkatua. Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan 'Arriskuan' kategorian sailkatutako beste 8 eta 'Kaltebera' kategorian 7 espezie daude. Gorbeian Iberiar Penintsulan oso arraroa den briofito edo goroldio populazio oso txiki bat dago, 38 m²-koa: *Sphagnum squarrosum*. Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoaren arabera, espezie hori galzorian dago.

Gorbeian EAEko mendi ingurunean hoberen kontserbatutako eta garrantzitsuenetakoa diren hegazti-faunak aurki ditzakegu. Espezie esanguratsuen komunitateak daude, ongi egituratuak eta batez ere baso, harkaitz eta goi-mendiko inguruneetan aurki daitezkeenak. *Basa-hegaztiak kontserbatzeari buruzko 2009/147/EEE Zuzentarauaren* [aurrerantzean Hegaztien Zuzentaria] I. Eranskinean dauden 18 espezie aurkitu dira bertan.

Gainera, Gorbeia eremuan Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan dauden hainbat animalia espezie daude, aipamen berezia eskatzen dutenak. Gorbeia EAEko kiroptero espezieetan aberatsenetakoa da, eta espezie horrentzat lehentasunezko eremutzat hartzen da, bi baldintza betetzen baititu: espezieen aberastasun handia eta lehentasunezko babeslekuak egotea. Ugaztunak ere interes bereziko taldea dira, haien artean aurkitzen ditugu muxar grisa (*Glis glis*) lepahoria (*Martes martes*), ipurtatsa (*Mustela putorius*), basakatua (*Felis silvestris*), Europa mailan lehentasunezko kontserbazioa duena; eta noizean behin agertzen diren bisoi europarra (*Mustela lutreola*) eta igaraba arrunta (*Lutra lutra*), azken bi horiek EAEn egoera kritikoa daudenak.

Gorbeian interes bereziko narrastiak ere badira, hala nola dortoka istilzalea (*Emys orbicularis*) edota Schreiber muskerra (*Lacerta schreiberi*). Eredu hau oso interesgarria da anfibioentzat, espezie aniztasun handia baitu (4 urodelo eta 7 anuro). Horren arrazoia eremu honetan espezie endemikoak espezie europarrekin batera bizi direla eta aldi glaziarren ostean mendi inguruetan gelditu diren taxonei babesa ematen diola da. Talde hori inguru naturalaren egoeraren adierazle esanguratsua da. Zentzu horretan, esanguratsuak dira Altubeko urmaelak, Zuzentarauaren Eranskinetako espezieentzat garrantzi handiko ia hogeit hamar ur-lamina dituelako, hala nola baso-igel jauzkariarentzat (*Rana dalmatina*) eta interes bereziko odonatuentzat.

Gorbeian intereseke beste hainbat ornogabe daude, hala nola *Euphydrias aurinia* eta *Euplagia quadripunctaria* ropalozero edo pinpilinpauak, Quimper barraskiloa (*Elona quimperiana*), kontserbazio egoera onean dauden baso autoktono helduetan bizi diren koleoptero saproxilikoak, eta karramarro autoktonoa (*Austrapotamobius italicus*), babestutako naturguneetako (aurrerantzean BN) ibai-tarte batzuetan bizi dena eta EAEn egoera kritikoa bizi duena.

Era berean, BNko ibai eta ubideetan Habitat Zuzentarauaren II. Eranskinean sartzen den komunitate iktikoko loina (*Parachondrostoma miegii*) bizi da, eta baita amuarraina (*Salmo trutta*) ere, EAEn eta Iberiar Penintsulan atzera egin duen espeziea.

Eredu hau BGL gisa aurkezteko balio natural eta ekologikoez gain, Gorbeia eta haren ingurua EAEko paisaia erreferentea da, karga sinboliko eta kultural handikoa euskaldunentzat eta bereziki inguruko populazioarentzat. Balio sinboliko eta kultural horren lekuko da eremu honetako ondare kulturala, Euskal Kultur Ondareari buruzko

7/1990 Legean agertzen diren kalifikatutako hainbat ondare kultural eta balizko arkeologia gune baitaude bertan. Era berean, Gorbeia EAEko mendigune nagusietakoa da eta mendigoizatasunaren erreferentzia-lekua da, Gorbeiagane (1.481 m) bezalako gailur adierazgarriekin.

2. INFORMAZIO OROKORRA

2.1. KOKAPENA ETA MUGATZEA

ES2110009 'Gorbeia' eremua atlantikoko zona biogeografikoaren parte da. Haren zati handiena, zehazki azaleraren % 62, Arabako Lurralde Historikoaren zati da, eta gainerakoa (iparraldeko isurialdea) Bizkaiko Lurralde Historikoarena.

ES2110009 'Gorbeia' KBE izendatzeko proposatutako mugaketa bat dator hein handi batean NBAPk 1994an Parke Naturalerako zehaztutako mugekin. Hala ere, badira bi eremuen mugaketen arteko desberdintasunak.

BGLren hasierako proposamena egin zenean (1997an), Parke Naturalaren parte ez zen azalera bat gehitu zen: Elosu herrigunetik gertu dagoen gunea, Zestafeko (Zigoitia) kontzejuan, EB 9160 KOD habitata babesteko interesekoa eta haranaren alderdi sakonean dauden hariztiei dagokiena, alegia.

Kontuan hartu beharra dago dokumentu honetan BGL gisa hautatutako eremuaren mugaketa doitu nahi dela, haren mugak Parke Naturalaren mugetara egokitzeko (bi eremuak nolabait bat egiten duten alderdietan) eta Natura 2000 Sareko eremu mugakideen mugak egokitzeko. Aldaketa hori BNko muga egokitzapen gisa hartzen da, ez da mugak zabaldu edo txikitzeke proposamen gisa hartzen.

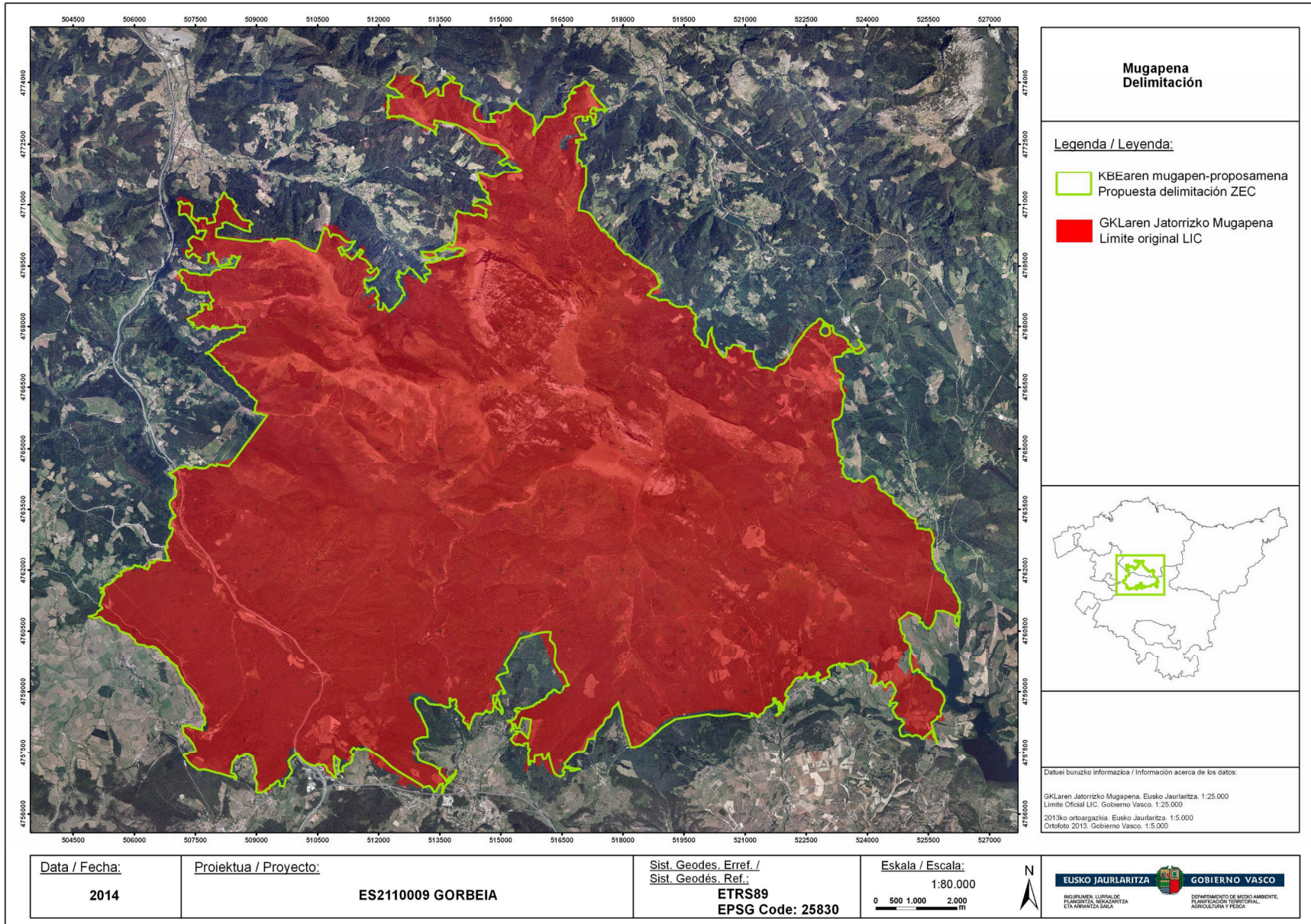
- Alde batetik, BGLren mugak katastroko lursailetara egokitu dira, Bizkaiko eta Arabako foru-aldundiek (Parke Naturala kudeatzen duten administrazioek) adostutako egokitzapena, eremu babestuaren zabalera zertxobait aldatzen duena.
- Eremu babestuaren inguru guztian, eremuaren mugak udalerrien mugetara egokitu dira. Zigoitia eta Legutio udalerrietan, BNko mugak bi udalerrien arteko mugetara egokitu dira.
- Bestetik, BGLren mugak Kontserbazio Bereziko bi Eremu (KBE) mugakideetan zehaztutako mugaketara egokitu dira: Zadorra Sistemako urtegiak (ES2110011) eta Arkamo-Gibijo-Arrastaria (ES2110004).

BN mugatzeko proposamen honetan Parke Naturalaren eta BGLren jatorrizko mugaketaren parte ez ziren bi eremu gehitzea pentsatu da mehatxatutako fauna eta intereseko habitatak kontserbatzeko interesarengatik; bi eremu horiek interes handiko putzuak dituzte, non Habitat Zuzentarauak babestutako ornogabe espezieak bizi diren: Kukulupadrako putzua (Altube, Zuia udalerria) eta La Yesera putzua (Belauntza, Urkabustaiz udalerria). Biak EAEko Zona Hezeen Inbentarioan (III. taldea) daude. Kukulupadrako putzuan 5,3 ha gehitu dira eta La Yeseran 6,5 ha. Bi kasu horiek bai dira BN zabaltzeko proposamenak.

Dokumentu honetan proposatu diren egokitzeko eta zabaltzeko neurrien ostean, hauexek dira ES2110009 'Gorbeia' KBEn oinarrizko parametroak:

2.1. Taula. 'Gorbeia' naturagune babestuaren identifikazioa eta kokapena.	
KODEA	ES2110009
Izena	Gorbeia
IKL proposamen data	12/1997
IKL baieztapen data	12/2004
Erdiguneko koordenadak	W2° 48' 11"/N 43° 00' 53"
Azalera (ha)	20.226,4
Altitude maximoa (m)	1.481
Altitude mínimoa (m)	227
Bataz besteko altitudea (m)	761,5
Eskualde administratiboa(k)	Arabako L.H. (62,3%), Bizkaiako L.H. (37,7%)
Eskualde biogeografikoa	Atlantiarra

Babestutako naturgunearen mugak egokitu eta zabaltzeko ondoren, guneak hasierako mugaketak baino 15 ha gehiago (2003ko datu-inprimakiaren arabera) eta Parke Naturalaren mugaketak baino 210,2 ha gehiago izango lituzke. KBEn (BN) kokapena eta mugaketa dokumentu honekin batera datorren **Kokapen Mapan eta ortofotoan** dator.

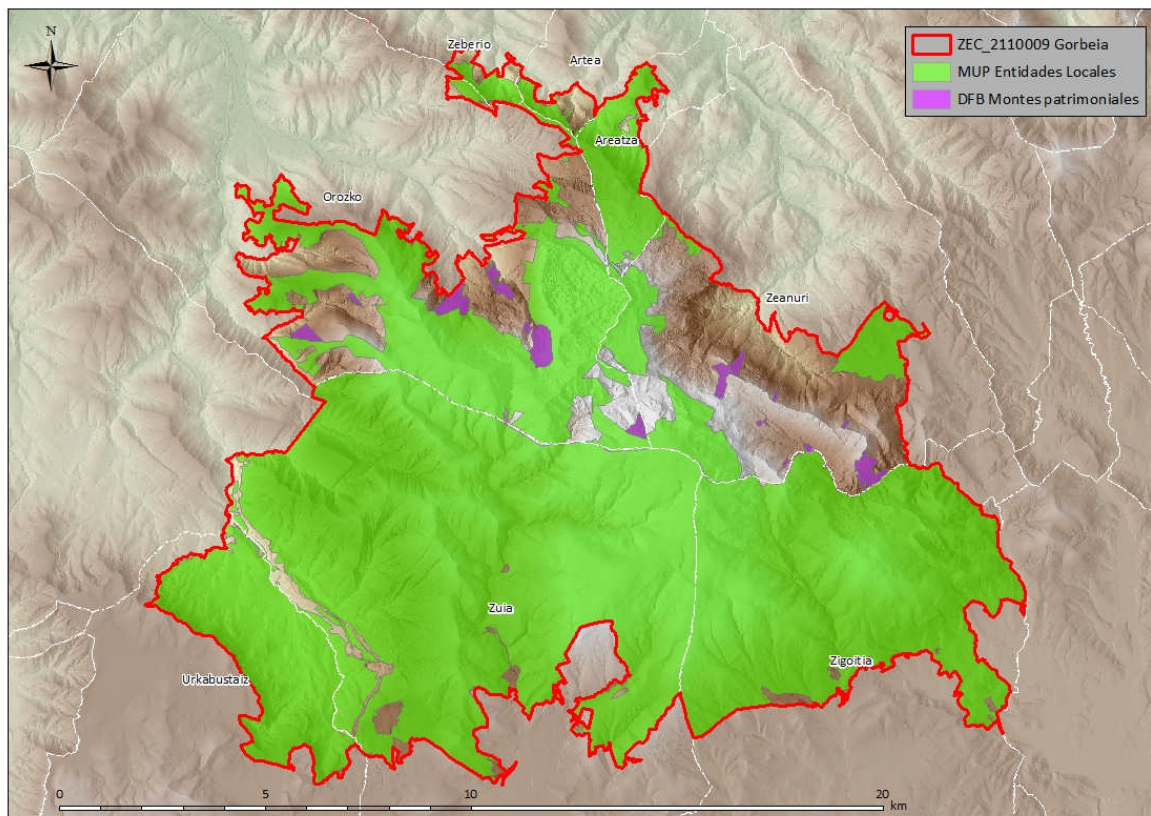
2.2. JABETZA ERREGIMENA

BNren azaleraren zati handiena, 16.242 ha (azaleraren % 80), titulartasun publikokoa da eta gainerako % 20 titulartasun pribatukoa. Bizkaiko Lurralde Historikoan BNko titulartasun publikoko lursailen ehunekoa % 51,5koa da, eta Arabako Lurralde Historikoan % 97,2koa.

2.2. Taula. Udalerrien lur jabetza (ha)			
Udalerria	Publikoa	Pribatua	jabetza publikoaren %
Areatza	546,6	28,0	95,1
Artea	57,4	74,7	43,5
Zeanuri	790,8	2.084,2	27,5
Orozko	2.538,1	1.379,1	64,8
Zeberio	79,7	51,2	60,9
Zigoitia	3.848,6	53,5	98,6
Zuia	7.051,0	286,2	96,1
Urkabustaiz	1.334,5	27,2	98,5
Guztira	16.242,1	3.984,3	80,3

Iturria: GeoEuskadi (W26GIS.MUP_DDFF_5000_ETRS89).

Erantsitako irudian Gorbeian jabego publikoko mendien leku-distribuzioa ageri da.

2.1. Irudia: Gorbeia herri jabetzako mendiak.

2.3. BESTE BABES FIGURA BATZUK

- **Gorbeiaiko Parke Naturala.** Gorbeiaiko Parke Naturalak Natur Baliabideen Antolamendurako Plana (NBAP) du, eremua bederatzi guneko edo kategoriatan banatzen duena: Erreserba integraleko aldea, Erreserba aldea, Babespeko aldea, Artapen eraginkorreko I. aldea, Artapen eraginkorreko II. aldea, Aurrerapen ekologikorako aldea, Abeltzaintza eta basogintza bultzatzeko aldea, Landazabal aldea eta Hirilur eta azpiegituretako aldea.

Erabilera eta Kudeaketarako Plan Eraentzaileak (EKPE) Antolamendurako Planaren xedapenak hiru neurrien bidez eramaten ditu praktikara: Gidalerro eta irizpideak, araupeketak eta ekintzak; lehentasun mailaren arabera, azken biak premia-azkoak, beharrezkoak, komenigarriak edo baldintzatuak izan daitezke.

- **Itxinako mendigunearen biotopo babestuak** Parke Naturalerako araudira gehitzen den araudi zehatz bat du.
- **Zuhaitz bereziak:** hiru ale KBEn: Altubeko haritza (ES213006), Aginaldeko hagina (ES213007) eta Agiñarteko hagina (ES213008).
- **EAEko Hezeguneen Lurraldearen Arloko Plana:** planaren hezeguneen I. taldean Gorbeiaiko Parke Naturalean dauden hezeguneak sartzen dira.
- **EAEko Hezeguneen Inbentarioa:** Zuiako zingirak (B1A4), Zigoitiaiko zingirak (B1A5), Altubeko putzuak (B4A1), Gorbeiaiko urtegia I (EA8), Gorbeiaiko urtegia II (EA9), Yondegortako presa (EB8), Lamiogingo putzua (GA11), Saldropoko zohikaztegia (B1B1), Orozkoko zingirak (B1B2), Zeanuriko zingirak (B1B9), Saldropoko zingirak (B1B10), Areatzako zingirak (B1B8).

Aipatutako inbentarioko III. taldean Parke Naturaleko inguruko hezegune batzuk jasotzen dira: Kulukupadrako putzua (B4A1), La Yeserako putzua (B4A1).

- **Mehatxatutako fauna eta floraren kudeaketa planak:**

'Interes bereziko eremua' bisoi europarrarentzat (*Mustela lutreola*) Ibaizabal arroko goi-ibarretan.

'Interes bereziko eremua' egun izapidetzen ari den kudeaketa planetan mehatxatuta dauden beste fauna-espezieentzat: hegazti nekrofagoak, hala nola ugatza (*Gypaetus barbatus*), sai zuria (*Neophron percnopterus*), sai arrea (*Gyps fulvus*); baso-igel jauzkaria (*Rana dalmatina*); baso-igel iberiarra (*Rana ibérica*); uhandre alpetarra (*Ichthyosaura alpestris*).

Baia ibaiaren goi-ibarra 'lehentasunezko distribuzio zona gisa hartzen da iparraldeko katxoa (*Squalius pyrenaicus*) mazkar arantzaduna (*Cobitis calderoni*) eta ibai kabuxarentzat (*Salvia fluviatilis*) Araban'.

Mehatxatutako bi flora-espezieak (*Diphysastrum alpinum* eta *Ranunculus amplexicaulis*) onartutako kudeaketa planak dituzte, eta

haientzat KBE banaketa potentzialeko eremua da eta, hortaz, 'interes bereziko' bereziko eremua'.

- **Plan Hidrologikoetako Babestutako Eremuen Erregistroa (BEE) (Kantauri ekialdeko eta Ebroko Mugaketa Hidrografikoa):**

Hornidurarako ur-hartune eremuak: hiri-hornidurarako lurrazaleko zortzi hartune Babestutako Naturgunean, Zaia-A, Baia-A, Altube II eta Arratia ur-masetan banatuak.

Giza hornidurarako lurrazpiko hartune eremuak: lurrazpiko hamabi hartune BN-n, Altube-Urkilla (6), Gorbeia (4) eta Itxina (2) ur-masetan banatuak.

Urarekin loturiko habitat edo espezieen babeserako eremuak: 3140, 3150, 3240, 7140, 7230 eta 91E0* habitatak.

Ibai-erreserba naturalak: hiru erreserba natural; Padurabaso (5.604 m), Altube (3.611 m) eta Undabe (5.974 m).

Babes bereziko eremuak: interes naturaleko tartekak (Aldabideko ur-jauzia) eta ingurumen intereseko tartekak (Baia, Oiardo, Altube).

Hezeguneak: 2004ko Estatuko Hezeguneen Inbentarioko hezeguneak ('Altubeko putzuak', 'Kulukupadrako putzuak').

Beste intereseko hezeguneak: EAEko Hezeguneen LPSko I. eta III. taldeetako hezeguneak ('Saldropoko zohikaztegia', 'Verdeoespesoako zohikaztegia', 'Areatzako zingirak', 'Lamiogingo putzua').

2.4. BESTE EREMU BABESTUEKIN HARREMANA

Gorbeia Atlantikoko eta Mediterraneoko isurialdeen banalerroan dagoenez, Natura 2000 Sareko hainbat leku lotzen ditu: Baia ibaia (ES2110006), bere goi-ibarra Gorbeia mendigunearen barnean dago; Arkamo-Gibijo-Arrastaria (ES2110004), Zadorra Sistemako Urtegiak (ES2110011).

Horretaz gain, Urkabustaizeko hariztiak (ES2110003) Gorbeia KBEn inguruan daude, nahiz eta fisikoki loturik ez egon, baizik eta lehen aipatutako Baia ibaiaren bitartez. Nahiz eta fisikoki banatuago egon, kantauri-atlantikoko isurialdeen banalerroko zati diren Natura 2000ko beste zenbait eremurekin ere badu harremana, hala nola Urkiola (ES2130009), Aizkorri-Aratz (ES2120002) edo Salvada mendilerroa HBBE (ES0000214); habitat eta espezieak elkarbanatzen dituzte, baita arazo komunak ere.

Gorbeiaren loturaren garrantzia EAEko Korridore Ekologikoen Sarearen proiektuan argi ikusten da, eta bertan Gorbeia eskualdez gaundiko korridorea osatzen duten guneetako bat da (helburu-habitatak dituzten eremua). Hortaz, Korridore Ekologikoen Sarearen proposamenaren ezinbesteko elementua da Gorbeia.

3. EKOLOGIAREN INGURUKO INFORMAZIOA

3.1. HABITAT NATURALAK ETA ERDI NATURALAK

3.1.1. Batasunaren intereseko eta/edo eskualdeko intereseko habitatak

Jarraian 'Gorbeia' ES2110009 KBEn dauden Batasunaren intereseko habitaten inguruko informazioa eskainiko dugu, *Habitaten Zuzentarauaren (92/43/EEE)* eta *Natur Ondareari eta Biodibertsitateari buruzko abenduaren 13ko 42/2007 Legearen* arabera, eta bien I. Eranskinean oinarrituta. Aipatutako testuetako izenak erabiliko dira (dokumentu honetan aurrerantzean lehentasunez erabiliko direnak), baina baliteke testuan habitat bakoitzarentzat EAEra egokitutako izenak erabiltzea. (*) ikurrak lehentasunezko habitata esan nahi du.

Lekuko Batasunaren intereseko habitat guztiak kontserbazioaren xede dira. Baina horietaz gain, kontserbazioaren xede diren elementu gisa beste habitat motak gehitzea beharrezkoa dela uste dugu, hala nola edo eskualde-intereseko (EI) habitatak, dokumentu honen aplikazio eremuan duten garrantziarengatik. Gorbeia kasuan, garrantzitsuak diren hainbat habitat sartzen dira kategoria horretan, hala nola interes bereziko flora edo faunaren taxonen zoko ekologikoa, beharrezkoak baitira konektibitate ekologikorako edo Batasunaren edo eskualde-intereseko beste habitatak zabaltzeko.

Ondorengo taulan dokumentu honetan proposatutako Babestutako Naturgunearen mugaketaren arabera eta Gorbeia KBEn kartografiatutako Batasunaren edo eskualde-intereseko habitat bakoitzaren inguruko datuak zehazten dira, hala nola azalera, estaldura (KBE, EAEko Natura2000S, EAE), adierazgarritasuna, lekuaren balorazio orokorra, eta KBEn eta EAEn duen kontserbazio egoera. Batasunaren eta eskualde-intereseko habitaten guztizko azalera 14.004,6 ha-koa da, hau da, BNren azaleraren % 69,2.

3.1 Taula: Gorbeia 2110009 Kontserbazio Bereziko Eremuan (KBE) azaltzen diren komunitatearen eta eskualdearen intereseko habitaten azalera									
HZ/Eunis Kodea	Izendapena	Azalera KBE an (ha)	KBEko azaleraren %	% EAEko N2000Sko azaleraren % ¹	EAEko azaleraren % ²	Adierazgarritasuna	Eremuaren balioztatze orokorra	Kontserbazio egoera KBEn	Kontserbazio egoera EAEn
3140	Ur oligomesotrofo karedunak <i>Chara spp.</i> -eko landaredi bentikoduna	1,23	0,01%	3,85%	3,81%	C	C	Desegokia	Desegokia
3150	Laku eutrofiko naturalak <i>Magnopotamion</i> edo <i>Hydrocharition</i> -eko landarediarekin	1,49	0,01%	0,66%	0,64%	C	C	Desegokia	Desegokia
3240	Landaredi egurtsua eta <i>Salix elaeagnus</i> sastrakadiak duten ur bazter alpinoak	19,01	0,09%	-	-	B	B	Aldekoa	-
4020*	Zona epeletako <i>Erica ciliaris</i> eta <i>Erica tetralix</i> -dun txilardi heze atlantiarrak	50,11	0,24%	59,93%	59,42%	B	A	Desegokia	Desegokia
4030	Txilardi lehor europarrak	2.208,11	10,93%	33,96%	11,60%	A	A	Aldekoa	Aldekoa
4090	Txilardi oromediterraneo endemikoak, elorri-triskarekin	202,49	1,00%	2,54%	1,09%	C	C	Aldekoa	Aldekoa
5110	Malda arroksuetako <i>Buxus sempervirens</i> -eko formazio egonkor xerotermofiloak (<i>Berberidion p.p.</i>)	1,35	0,01%	0,10%	0,08%	D			Desegokia
6170	Larre alpetar eta subalpetar karedunak	93,46	0,46%	2,39%	1,74%	C	C	Aldekoa	Aldekoa
6210	Belardi lehor erdinaturalak eta kare-substratuetako sastraka-faziesak (<i>Festuco-Brometalia</i>)	61,50	0,30%	3,21%	0,72%	B	B	Desegokia	Desegokia
6230*	<i>Nardus</i> -dun formazio belarkarak, espezie ugarirekin, zona menditarreko (eta Europa kontinentaleko zona azpimenditarreko) silize-substratuetan	883,20	4,37%	14,39%	11,02%	A	A	Aldekoa	Aldekoa
6410	<i>Molinia caerulea</i> -dun larreak, kare-, zohikatz-edo buztin/limo-substratuetan (<i>Molinion caeruleae</i>)	0,06	0,00%	0,02%	0,02%	D			Desegokia
6430	Ordoki bazterreko eta estai menditar eta alpetarreko megaforbio eutrofo higrofiloak	0,22	0,00%	4,91%	4,91%	A	A	Desegokia	Desegokia
6510	Altitude baxuetako sega-belardi txiroak (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	242,60	1,20%	13,23%	0,50%	D			Desegokia
7140	Trantsizio-zohikaztegiak	74,50	0,37%	60,70%	50,38%	A	A	Desegokia	Desegokia
7230	Zohikaztegi baxu alkalinoak	3,51	0,02%	3,79%	3,32%	B	B	Desegokia	Desegokia
8130	Mediterraneo mendebaldeko lur-jausi termofiloak	53,90	0,27%	25,60%	23,53%	B	B	Desegokia	Aldekoa
8210	Landaredia kasmofitikodun malda arroksu kaltzikolak	320,46	1,58%	10,27%	8,63%	A	A	Aldekoa	Desegokia
8310	Turismoak ustiatu gabeko kobak	(714)	-		20,49%	A	A	Desegokia	Desegokia
9120	Pagadi azidofilo atlantiarrak, <i>Ilex</i> oihanpedunak,	4.096,61	20,23%	28,43%	17,27%	A	A	Desegokia	Txarra

3.1 Taula: Gorbeia 2110009 Kontserbazio Bereziko Eremuan (KBE) azaltzen diren komunitatearen eta eskualdearen intereseko habitaten azalera									
HZ/Eunis Kodea	Izendapena	Azalera KBE an (ha)	KBEko azaleraren %	% EAEko N2000Sko azaleraren % ¹	EAEko azaleraren % ²	Adierazgarritasuna	Eremuaren balioztatze orokorra	Kontserbazio egoera KBEn	Kontserbazio egoera EAEn
	eta batzuetan <i>Taxus</i> -dunak (<i>Quercion robori-petraeae</i> edo <i>Ilici-Fagenion</i>)								
9150	Europa erdialdeko pagadi kaltzikolak (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)	3,82	0,02%	0,18%	0,15%	D			Desegokia
9160	Haritz kanduduneko edo haritz kandugabeko baso subatlantikoak eta Europa erdikoak (<i>Carpinion betuli</i>)	30,19	0,13%	5,22%	3,00%	B	B	Txarra	Txarra
9180*	Malda, lur-jausi edo amildegietako basoak (<i>Tilio-Acerion</i>)	13,55	0,07%	3,18%	2,17%	B	B	Aldekoa	Aldekoa
91E0*	<i>Alnus glutinosa</i> eta <i>Fraxinus excelsior</i> -eko ibarbasoak (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	140,52	0,70%	11,7 %	3,16%	C	B	Desegokia	Txarra
9230	Haritz galaiakoportugesak, <i>Quercus robur</i> eta <i>Quercus pyrenaica</i> -ekin	1.957,58	9,68%	54,50%	21,26%	A	A	Desegokia	Desegokia
9240	Haritz iberiarrak <i>Quercus faginea</i> eta <i>Quercus canariensis</i> -ekin	30,01	0,15%	0,42%	0,13%	D			Txarra
9260	<i>Castanea sativa</i> -ko basoak	24,00	0,12%	27,42%	5,49%	D			Txarra
9340	<i>Quercus ilex</i> eta <i>Quercus rotundifolia</i> -ko basoak	57,01	0,28%	0,57%	0,24%	C	C	Txarra	Txarra
Komunitatearen intereseko habitatak guztira		10.570,48	52,26%	14,43%	5,20%				
E3.41	Belardi-ihidi basofilo atlantiarrak	75,94	0,38%	28,44%	12,47%	B	B	Desegokia	
F3.11(X)	Arantzadi atlantiar kaltzikolak	256,35	1,27%	27,03%	18,35%	B	B	Aldekoa	
F5.21(Y)	Gurbizti edo maquis altu termoatlantiarra	14,76	0,07%	22,35%	1,68%	C	C	Aldekoa	
F9.12-F9.2	Zona baxu eta muinoetako ur bazterretako <i>Salix</i> -en sastrakadiak eta Ingurune lohitsuetoako <i>Salix</i> -en sastrakadiak	51,91	0,26%	24,96%	6,04%	C	C	Desegokia	
G1.64	Pagadi basofilo edo neutroa	1.679,79	8,31%	10,81%	8,03%	A	A	Desegokia	
G1.82	Haritz-pagadi azidofilo atlantiarra	284,36	1,41%	32,69%	11,04%	A	A	Desegokia	
G1.86	<i>Quercus robur</i> nagusitzen deneko baso azidofiloa	207,45	1,06%	5,28%	0,63%	D		Desegokia	
G1.86(X)	<i>Quercus petraea</i> -ren haritz azidofiloa	214,27	1,06%	49,24%	35,94%	C	C	Desegokia	
G1.A1	Hostozabalen baso misto mesotrofoa, atlantiarra	36,32	0,18%	7,46%	3,48%	D		Desegokia	
G1.A1(X)	Haritz mesotrofo atlantiarra	592,07	2,93%	93,90%	77,36%	A	A	Desegokia	
Eskualdearen intereseko habitatak guztira		3.413,25	16,88%	2,35%	0,48%				
Komunitatearen eta eskualdearen intereseko habitatak guztira		13.983,7	69,14%						

(*) Lehenetsunduna.

3.2. FLORA

Atal honetan Gorbeia BNko Batasunaren intereseko eta/edo eskualde-intereseko flora-espezieak biltzen dira. Eskualde-intereseko espezieei dagokienez, soilik Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK) 'galzorian' edo 'kalteberak' diren espezieak sartu dira.

Erantsitako taulan espezie horiei buruzko ondorengo ezaugarriak ikus daitezke: Habitat Zuzentarauaren eranskin desberdinetan agertzen diren ala ez; Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK) eta Espezie Mehatxatuen Espainiako Katalogoan (EEMK) duten sailkapena; espeziearentzat Kudeaketa Plan bat dagoen eta, azkenik, haren kontserbazio-egoeraren inguruko balorazioa.

3.2 Taula: KBen azaltzen diren komunitatearen edo/eta eskualdearen intereseko flora espezieak							
HZ Kodea	Izen arrunta	Izen zientifikoa	HA eranskina	BBEBEZ /EEMK	EMEK	Kudeaketa Plana EAEn	Kontserbazio egoera KBen
1865	Lilipa txikia	<i>Narcissus asturiensis</i>	II	*	IB		Aldekoa
1857	Lilipa arrunta	<i>Narcissus pseudonarcissus ssp. nobilis</i>	II	*	B		Aldekoa
1421		<i>Trichomanes speciosum</i>	II	*	K		Desegokia
1900		<i>Spiranthes aestivalis (Poir.) Rich.</i>	IV	*	K		Txarra
1762	Arnika	<i>Arnica montana</i>	V		K		Txarra
5183		<i>Diphasiastrum alpinum</i>	V		GA	B	Txarra
5188		<i>Huperzia selago</i>	V		B		Txarra
5105	Likopodioa	<i>Lycopodium clavatum</i>	V		B		Txarra
1849		<i>Ruscus aculeatus</i>	V				Ezezaguna
1864	Lilipa	<i>Narcissus bulbocodium</i>	V		IB		Aldekoa
		<i>Ranunculus amplexicaulis</i>			GA	B	Txarra
		<i>Meum athamanticum</i>			GA		Txarra
		<i>Nigritella gabasiana</i>			GA		Txarra
		<i>Prunus lusitanica</i>			GA		Txarra
		<i>Ranunculus aconitifolius</i>			GA		Txarra
		<i>Thelypteris palustris</i>			GA		Txarra
		<i>Utricularia australis</i>			GA		Txarra
		<i>Sphagnum squarrosum</i>			GA		Txarra
		<i>Genista micrantha</i>			K		Txarra
		<i>Leontodon pyrenaicus</i>			K		Txarra
		<i>Apium inundatum</i>			K		Txarra
		<i>Rumex aquitanicus</i>			K		Txarra
		<i>Carex strigosa</i>			K		Ezezaguna
	Odol-belarra	<i>Pedicularis tuberosa</i>			K		Txarra
		<i>Tozzia alpina</i>			K		Txarra

HZ: Habitat Zuzentaraua

BBEBEZ: Babes Bereziko Erregimenean dauden Basa Espezieen Zerrenda.

EEMK: Espainiako Espezie Mehatxatuen Katalogoa

EMEK: Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoa;

GA: Galtzeko Arriskuan;

K: Kaltebera;

B: Bakana;

IB: Interes Berezikoa.

Kudeaketa Planak: A: Álava/Araba; B: Bizkaia; G: Gipuzkoa

3.2.1. Habitat Zuzentarauren eranskinetan sartutako espezieak

Gorbeia ES2110009 BIL aukeratzeko egindako datu-inprimaki normalizatuak, eta haren berrikuspenak eta eguneratzeak, azaltzen du Gorbeian Habitat Zuzentarauren II. Eranskineko hainbat flora-espezie daudela: *Narcissus asturiensis*, *Narcissus pseudonarcissus ssp. nobilis*. eta *Trichomanes speciosum*; lehenengoa 'interes berezikoa' gisa sailkaturik dago, bigarrena 'bakana' gisa eta azkena 'kaltebera' gisa Basa eta Itsas Fauna eta Flora Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK).

Bestetik, Habitat Zuzentarauren IV. Eranskinen dagoen orkidea bat dago Gorbeian, *Spiranthes aestivalis (Poir.) Rich.* Espezie hori Basa eta Itsas Fauna eta Flora Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK) 'kaltebera' gisa sailkaturik dago, eta ez zen datu-inprimaki normalizatuan sartu.

Azpitarratzekoak dira ere Habitat Zuzentarauren V. Eranskinen eta EMEKen dauden espezie batzuk, hala nola *Diphysastrum alpinum* ('arriskuan'), *Arnica montana* ('kaltebera'), *Huperzia selago* ('bakana'), *Lycopodium clavatum* ('bakana') eta *Narcissus bulbocodium* ('interes berezikoa').

Habitat Zuzentarauren V. Eranskineko *Gentiana lutea ssp.lutea*, EMEKen 'kaltebera' gisa sailkatua eta eremu honetan identifikatu zena, bertatik desagertu egin da.

3.2.2. Eskualde-intereseko espezieak

Habitat Zuzentarauren II., IV. eta V. Eranskinetako espezieez gain, Gorbeia eremuan eskualde- edo lekuko-intereseko flora-espezie asko bizi da, endemismoak nahiz eskualde mailan mehatxatuta dauden espezieak.

Bertan identifikatutako hainbat espezie bertatik desagertu dira: eremu honen datu-inprimaki normalizatuan zeuden bi espezie dira (*Menyanthes trifoliata L.*, *Drosera intermedia Hayne*), baita *Gentiana lutea ssp.lutea* ere; aurreneko biak 'arriskuan' gisa sailkaturik daude EMEKen, eta azkena 'kaltebera' gisa.

Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan 'arriskuan' gisa sailkaturik dauden 8 espezie daude Gorbeian; horietatik bi (*Diphysastrum alpinum* eta *Ranunculus amplexicaulis*) EAEn soilik Gorbeia KBEn aurki daitezke. Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan 'kaltebera' gisa sailkaturik dauden beste 4 espezie ere dira aipagarriak (*Genista micrantha*, *Leontodon pyrenaicus*, *Apium inundatum* eta *Rumex aquitanicus*), eta EAEn soilik Gorbeia KBEn aurkitzen dira. Gorbeian 38 m²-ko *Sphagnum squarrosum* briofitoen populazio ñimiño bat dago, Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoaren arabera galzorian dagoena eta bertan egonkor mantentzen dena.

3.3. FAUNA

Atal honetan Gorbeia BNko Batasunaren intereseko eta/edo eskualde-intereseko fauna espezieak biltzen dira.

3.2.1. Habitat Zuzentarauren eranskinetan sartutako espezieak

Erantsitako taulan KBE Gorbeian dauden Batasunaren edo eskualde-intereseko espezieen zerrenda dago. Bertan espezie horiek agertzen diren eranskinak azaltzen dira, baita haien sailkapena, zerrenda eta katalogo desberdinen arabera.

Hegaztien espezieei dagokienez, 79/409/CEE Hegaztien Zuzentarauaren I. Eranskineko [IV. Eranskina, 42/2007 Legea, abenduaren 13koa, *Natur Ondareari eta Biodibertsitateari buruzkoa*] espezieak daude, baita KBEn maiz agertzen diren espezie migratzaileak eta Hegaztien Zuzentarauaren I. Eranskinean ez dauden espezieak ere.

3.3 Taula: KBEn azaltzen diren komunitatearen edo/eta eskualdearen intereseko fauna espezieak									
HZ/ HeZ KODEA	IZEN ARRUNTA	IZEN ZIENTIFIKOA	MOTA	HZ ERANSKINA	HeZ ERANSKINA	BEBEZ / EEMK	EMEK	KUDEAKETA PLANA EAEN	KONTSERBAZIO EGOERA KBEN
UGAZTUNAK									
1356	Bisoi europarra	<i>Musteola lutreola</i>		II-IV		GA	GA	A,B,G	<i>Txarra</i>
1355	Igaraba	<i>Lutra lutra</i>		II-IV		*	GA	A	<i>Desegokia</i>
1305	Muturluze piriniarra	<i>Galemys pyrenaicus</i>		II-IV		K	GA	-	
2616	Muxar grisa	<i>Glis glis</i>					K	-	<i>Ezezaguna</i>
1357	Lepahoria	<i>Martes martes</i>		V			B	-	<i>Ezezaguna</i>
1358	Ipurtatsa	<i>Mustela putorius</i>		V			IB	-	<i>Ezezaguna</i>
2632	Erbinude zuria	<i>Mustela erminea</i>				*	IB	-	<i>Aldekoka</i>
6110	Basakatua	<i>Felis silvestris</i>		IV		*	IB	-	<i>Ezezaguna</i>
5560	Mendebaldeko ur-arratoia	<i>Arvicola sapidus</i>						-	<i>Desegokia</i>
5817	Ferra-saguzar handia	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>		II-IV		K	K	-	<i>Ezezaguna</i>
1303	Ferra-saguzar txilia	<i>Rhinolophus hipposideros</i>		II-IV		*	IB	-	<i>Ezezaguna</i>
1324	Arratoi belarri handia	<i>Myotis myotis</i>		II-IV		K	GA	-	<i>Desegokia</i>
1314	Daubenton saguzarra	<i>Myotis daubentonii</i>		IV		*	IB	-	<i>Aldekoka</i>
1330	Saguzar bibotedun	<i>Myotis mystacinus</i>		IV		K	GA	-	<i>Ezezaguna</i>
1321	Geoffroy saguzarra	<i>Myotis emarginatus</i>		II-IV		K	K	-	<i>Ezezaguna</i>
1322	Natterer saguzarra	<i>Myotis nattereri</i>		IV		*	IB	-	<i>Ezezaguna</i>
1323	Bechstein saguzarra	<i>Myotis bechsteinii</i>		II-IV		K	GA	-	<i>Desegokia</i>
1331	Gau saguzar txikia	<i>Nyctalus leisleri</i>		IV		*	IB	-	<i>Aldekoka</i>
1309	Pipistrello txikia	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>		IV		*	IB	-	<i>Aldekoka</i>
2016	Kuhl pipistrela	<i>Pipistrellus kuhlii</i>		IV		*	IB	-	<i>Ezezaguna</i>
6098	Baratze-saguzarra	<i>Eptesicus serotinus</i>		IV		*	IB	-	<i>Aldekoka</i>
1308	Baso saguzarra	<i>Barbastella barbastellus</i>		II-IV		*	GA	-	<i>Desegokia</i>
1326	Ipar belarrihandia	<i>Plecotus auritus</i>		IV		*	IB	-	<i>Aldekoka</i>
1329	Hego belarrihandia	<i>Plecotus austriacus</i>		IV		*	IB	-	<i>Ezezaguna</i>
1310	Scheibers saguzarra	<i>Miniopterus schreibersii</i>		II-IV		K	K	-	<i>Ezezaguna</i>
1333	Saguzar buztanluzea	<i>Tadarida teniotis</i>		IV		*	IB	-	<i>Ezezaguna</i>
HEGAZTIAK (I. Eranskina)									
A072	Zapelaitz liztorjalea	<i>Pernis apivorus</i>	B		I	*	B	-	<i>Desegokia</i>
A073	Miru beltza	<i>Milvus migrans</i>	hm		I	*		-	<i>Desegokia</i>
A076	Ugatza	<i>Gypaetus barbatus</i>	U		I	GA	GA	-	<i>Txarra</i>

3.3 Taula: KBen azaltzen diren komunitatearen edo/eta eskualdearen intereseko fauna espezieak

HZ/ Hez KODEA	IZEN ARRUNTA	IZEN ZIENTIFIKOA	MOTA	HZ ERANSKINA	Hez ERANSKINA	BEBEZ / EEMK	EMEK	KUDEAKETA PLANA EAEN	KONTSERBATIO EGOERA KBen
A077	Saizuria	<i>Neophron percnopterus</i>	H		I	K	K	-	Txarra
A078	Sai arrea	<i>Gyps fulvus</i>	B		I	*	IB	-	Desegokia
A080	Arrano sugezalea	<i>Circaetus gallicus</i>	hm		I	*	B	-	Txarra
A082	Miroitz zuria	<i>Circus cyaneus</i>	mn		I	*	IB	-	Txarra
A091	Arrano beltza	<i>Aquila chrysaetos</i>	b		I	*	K	-	Txarra
A092	Arrano txikia	<i>Hieraaetus pennatus</i>	hm		I	*	B	-	Desegokia
A094	Arrano arrantzalea	<i>Pandion haliaetus</i>	m		I	K	K	-	Txarra
A103	Belatz handia	<i>Falco peregrinus</i>	B		I	*	B	-	Desegokia
A222	Zingira hontza	<i>Asio flammeus</i>	m		I	*	B	-	Txarra
A224	Zata arrunta	<i>Caprimulgus europaeus</i>	hm		I	*	IB	-	Desegokia
A229	Martin arrantzalea	<i>Alcedo atthis</i>	MN		I	*	IB	-	Ezezaguna
A236	Okil beltza	<i>Dryocopus martius</i>	b		I	*	B	-	Desegokia
A246	Pirripioa	<i>Lullula arborea</i>	HM		I	*		-	Ezezaguna
A302	Ota-txinboa	<i>Sylvia undata</i>	b		I	*		-	Desegokia
A338	Antzandobi arrunta	<i>Lanius collurio</i>	hm		I	*		-	Txarra
A346	Belatxinga mokogorria	<i>Pyrhocorax pyrrhocorax</i>	B		I	*	IB	-	Desegokia
OHIKO HEGAZTI MIGRATZAILEAK									
A028	Lertxun hauskara	<i>Ardea cinerea</i>	mn			*		-	Aldekoa
A052	Zertzeta arrunta	<i>Anas crecca</i>	mn		II/1-III/2				Desegokia
A099	Zuhaitz belatza	<i>Falco subbuteo</i>	m			*	B	-	Desegokia
A153	Ixtingor arrunta	<i>Gallinago gallinago</i>	mn		II/1-III/2			-	Ezezaguna
A212	Kukua	<i>Cuculus canorus</i>	Hm					-	Aldekoa
A228	Malkar sorbeltza	<i>Tachymarptis melba</i>	m			*	IB	-	Desegokia
A232	Argi oilarra	<i>Upupa epops</i>	h			*	K	-	Ezezaguna
A233	Lepitzulia	<i>Jynx torquilla</i>	Hm			*	IB	-	Desegokia
A251	Enara arrunta	<i>Hirundo rustica</i>	H			*		-	Desegokia
A253	Enara azpizuria	<i>Delichon urbicum</i>	H			*		-	Txarra
A256	Uda txirta	<i>Anthus trivialis</i>	H			*		-	Aldekoa
A257	Negu txirta	<i>Anthus pratensis</i>	MH			*		-	Aldekoa
A274	Buztangorri argia	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	hm			K	K	-	Txarra
A277	Ipurzuri arrunta	<i>Oenanthe oenanthe</i>	HM			*		-	Aldekoa
A280	Harkaitz zozo gorria	<i>Monticola saxatilis</i>	h			*	IB	-	Desegokia
A282	Zozo paparzuria	<i>Turdus torquatus</i>	M			*	IB	-	Ezezaguna
A284	Durdula	<i>Turdus pilaris</i>	mn		II/2			-	Ezezaguna
A286	Birigarro txikia	<i>Turdus iliacus</i>	MN		II/2			-	Ezezaguna
A300	Sasitxori arrunta	<i>Hippolais polyglotta</i>	H			*		-	Desegokia
A310	Baso-txinboa	<i>Sylvia borin</i>	HM			*		-	Desegokia
A313	Txio lepazuria	<i>Phylloscopus bonelli</i>	h			*		-	Desegokia
A316	Txio horia	<i>Phylloscopus trochilus</i>	M			*	B	-	Ezezaguna
A319	Euli-txori grisa	<i>Muscicapa striata</i>	M			*		-	Desegokia
A322	Euli-txori arrunta	<i>Ficedula hypoleuca</i>	M			*	B	-	Desegokia
A358	Elur txonta	<i>Montifringilla nivalis</i>	n			*		-	Ezezaguna

3.3 Taula: KBen azaltzen diren komunitatearen edo/eta eskualdearen intereseko fauna espezieak

HZ/ Hez KODEA	IZEN ARRUNTA	IZEN ZIENTIFIKOA	MOTA	HZ ERANSKINA	Hez ERANSKINA	BEBEZ / EEMK	EMEK	KUDEAKETA PLANA EAEn	KONTSERBATIO EGOERA KBen
A360	Negu txonta	<i>Fringilla montifringilla</i>	N			*		-	Aldekoka
A365	Tarina	<i>Spinus spinus</i>	bN			*	IB	-	Ezezaguna
A373	Mokolodia	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	mn			*	IB	-	Ezezaguna
A375	Elur-berdantza	<i>Plectrophenax nivalis</i>	n			*		-	Ezezaguna
ANFIBIO ETA NARRASTIAK									
2353	Uhandre alpetarra	<i>Ichthyosaura alpestris</i>				K	K	-	Desegokia
5916	Uhandre palmatua	<i>Lissotriton helveticus</i>				*		-	Aldekoka
1174	Uhandre marmolairea	<i>Triturus marmoratus</i>		IV		*		-	Desegokia
1191	Txintxiku arrunta	<i>Alytes obstetricans</i>		IV		*		-	Aldekoka
1230	Zuhaitz-igel arrunta	<i>Hyla arborea</i>		IV		*		-	Aldekoka
1209	Baso-igel jauzkaria	<i>Rana dalmatina</i>		IV		K	K	-	Desegokia
1016	Baso-igel iberiarra	<i>Rana iberica</i>		IV		*	IB	-	Desegokia
1211	Ur-igela	<i>Pelophylax perezi</i>		V				-	Aldekoka
1213	Baso-igel gorria	<i>Rana temporaria</i>		V		*		-	Aldekoka
1220	Dordoka istilzalea	<i>Emys orbicularis</i>		II-IV		*	K	-	Ezezaguna
1259	Scheiber muskerra	<i>Lacerta schreiberi</i>		II-IV		*	IB	-	Ezezaguna
5179	Musker berdea	<i>Lacerta bilineata</i>		IV		*		-	Aldekoka
5910	Sugandila bizierrulea	<i>Zootoca vivipara</i>				*		-	Aldekoka
2428	Sugandila arrea	<i>Podarcis liolepis</i>						-	Ezezaguna
1256	Horma-sugandila	<i>Podarcis muralis</i>		IV		*		-	Aldekoka
2432	Zirauna	<i>Anguis fragilis</i>				*		-	Aldekoka
5595	Eskinko hiruatza	<i>Chalcides striatus</i>				*		-	Ezezaguna
1283	Iparraldeko suge leuna	<i>Coronella austriaca</i>		IV		*		-	Ezezaguna
2452	Hegoaldeko suge leuna	<i>Coronella girondica</i>				*		-	Ezezaguna
1281	Eskulapioaren sugea	<i>Zamenis longissimus</i>		IV		*		-	Ezezaguna
2467	Suge biperakara	<i>Natrix maura</i>				*		-	Ezezaguna
2469	Suge gorbatauna	<i>Natrix natrix</i>				*		-	Aldekoka
1297	Seoane sugedorria	<i>Vipera seoanei</i>		IV				-	Aldekoka
ARRAINAK									
5292	Loina	<i>Parachondrostoma miegii</i>		II		GA		-	Desegokia
6262	Amuarraina	<i>Salmo trutta</i>						-	Desegokia
ORNOGABEAK									
1007	Quimper barraskiloa	<i>Elona quimperiana</i>		II-IV		*		-	Aldekoka
1044	Sorgin-orratza	<i>Coenagrion mercuriale</i>		II		*		-	Aldekoka
1065	Zingira-dontzeila	<i>Euphydryas aurinia</i>		II		*		-	Ezezaguna
1083	Arkanbelea	<i>Lucanus cervus</i>		II		*	IB	-	Ezezaguna
1084		<i>Osmoderma eremita</i>		II-IV		K	K	-	Ezezaguna
1087	Kakalardo adarluze alpetarra	<i>Rosalia alpina</i>		II-IV		*	IB	-	Ezezaguna
1088		<i>Cerambyx cerdo</i>		II-IV		*	IB	-	Ezezaguna
1092	Ibai-karramarroa	<i>Austropotamobius italicus**</i>		II,V		K	K	-	Txarra
6199	Calimorfa	<i>Euplagia quadripunctaria</i>		II				-	Ezezaguna

HZ: Habitat Zuzentaraua; HeZ: Hegaztien Zuzentaraua
A: arriskuan; K: kaltebera; B: bakana; IB: interes berezikoak;
Kudeaketa Planak: A: Álava/Araba; B: Bizkaia; G: Gipuzkoa
A: arriskuan; K: kaltebera; B: bakana; IB: interes berezikoak;
*: Babes Berezikoko Erregimenean dauden Basa Espezieen Zerrenda.
**zerrenda desberdinetan bere katalogazioak *Austropotamobius pallipes*-i egiten dio erreferentzia

Legenda mota	
B	Bertako arrunta edo moderatua
b	Bertako bakana edo bitxia
H	Habiagile arrunta edo moderatua
h	Habiagile bakana edo bitxia
M	Migratzaile arrunta edo moderatua
m	Migratzaile bakana edo bitxia
N	Negutar arrunta edo moderatua
n	Negutar bakana edo bitxia eta/edo ezohikoa
U	Ustekabekoa
I	Ihes-egite edo askatzeetatik edota basa-populazioak dituzten espezieetatik etorria
(*)	Dagokion Bitxitasun Batzordeak homologatzeko zain dagoen edo Batzordeari bidali gabeko bitxitasuna
h?	Habia egitea zalantzazkoa edo berretsi gabea
n?	Berretsi gabeko balizko negu-pasa

4. ELEMENTU GAKOAK EDO KUDEATU BEHARREKOAK GORBEIA KBEn

Atal honetan kontserbazio-lehentasunak ezartzen dira, hau da, kontserbazio-eta kudeaketa-neurri aktiboak hartzeko beharra duten habitat eta/edo espezie garrantzitsuenen hautaketa egin da.

Lehenespen horiek egin ahal izateko 'elementu gakoak' identifikatu behar izan dira, beste modu batera esanez, kudeatuko diren kontserbazioaren xede diren taldeak. Talde horiek egoera onean mantentzen badira, kontserbazioaren xede diren elementu guztien egoera ona bermatuko da.

4.1. KBeko ELEMENTU GAKOAK HAUTATZEKO IRIZPIDEAK

Hona hemen eremuaren kudeaketarako elementu gakoak hautatzeko irizpideak:

- Eskualde, estatu eta Batasun mailan Natura 2000 Sarean oso garrantzitsuak diren habitat edo espezieak, eta horien kontserbazio-egoera kaltetuak kudeaketa-neurri aktiboak behar izatea.
- Neurriak ez hartuz gero, kaltetuta daudela edo egon daitezkeela erakusten duen informazio tekniko edo zientifikoa duten habitat edo espezieak.
- Gizakien eraginaren menpe dauden habitat edo espezieak, eta kontserbazio-egoera egoki bat lortzeko edo mantentzeko arautu edo bultzatu behar direnak.
- Taxonomia-taldeen eta ekosistemen osasunaren adierazle diren eta /edo biodibertsitatean dauden presioak detektatzeko erabilgarriak diren habitat edo espezieak eta, ondorioz, monitorizazio-esfortzu zehatza eskatzen dutenak.
- Maneiatuz gero, beste habitat edo basa-espezieengan edota eremuaren osotasun ekologikoarengan ondorio positiboak izango dituzten habitat edo espezieak.

Elementu gako bakoitzarentzat kontserbazio-xede zehatzak proposatu dira, eta xede horiek lortzeko neurri batzuk dakartzate.

Elementu gako bakoitzarentzat proposatutako xedeak, orientatzeko irizpideak eta erregulazioak dokumentu honen 6. atalean *Kontserbazio-xedeak eta -arauak* garatu dira.

Elementu gakoentzat proposaturiko neurriak '*Gidalerroen eta Kudeaketa Neurrien Dokumentua*' izeneko dokumentuan zehazu dira.

4.2. GORBEIA KBeko ELEMENTU GAKOAK

Irizpide horiek jarraituz, Gorbeia KBeko honako elementu gakoak definitu dira:

1. Baso naturalak eta erdi-naturalak

- Batasunaren intereseko habitatak:
9120, 9150, 9160, 9180*, 9230, 9240, 9260, 9340 EB KOD.
- Eskualde-intereseko habitatak:
G1.64, G1.82, G1.86, G1.86(X), G1.A1, G1.A1(X) Eunis KOD.
- Intereseko lotutako fauna:
 - Kiropteroak: *Myotis myotis*, *Myotis bechsteinii*, *Myotis mystacinus*, *Myotis emarginatus*, *Barbastella barbastellus*.
 - Ugaztunak: basakatua (*Felis silvestris*), muxar grisa (*Glis glis*)
 - Baso-hegaztiak: arrano txikia (*Hieraaetus pennatus*), zapelaitz liztorjalea (*Pernis apivorus*) eta okil beltza (*Dryocopus martius*).
 - Ornogabeak: koleoptero saproxilikoak (*Lucanus cervus*, *Cerambyx cerdo*, *Rosalia alpina* eta *Osmoderma eremita*), ropalozeroak (*Euphydryas aurinia*, *Euplagia quadripunctaria*), Quimper barraskiloa (*Elona quimperiana*).

Arrazoiak

- Gorbeian, elementu gakotzat hartzen den baso-azalerak 9.227 ha ditu gutxi gorabehera, hau da, eremu babestuaren azaleraren % 46.
- Horien zati dira Habitat Zuzentarauaren I. Eranskinean gehitutako Batasunaren intereserako habitatak: pagadi azidofiloak, pagadi kaltzikolak, harizti pedunkulatuak edo zuriak, amilburuaren azpiko basoak, ameztiak, erkameztiak, gaztainadiak eta artadiak. 6.213 ha-ko azalera dute, hau da, KBEn azaleraren % 31. Horien artean, pagadi azidofiloek hartzen duten azalera da nagusiena, KBEn azaleraren % 20 baino zertxobait gehiago hartzen baitu. Aipagarriak dira Altubeko pagadi zabalak, duten hedadura handiagatik. Horiek eta ameztiak kontserbatzeko Gorbeia elementu gakoa da.
- Gorbeian beste hainbat baso mota daude, hala nola pagadi basofiloak, pagadi-hariztiak, zuhaitz hostozabaleko eta harizti mesotrofoen baso mistoak, urkidiak eta ibaiertzekoak ez diren haltzadiak. Horiek denak eskualde-intereseko habitat kontsideratu dira. 3.015 ha-ko azalera dute, hau da, KBEn azaleraren % 31. Horien artean, pagadi basofiloek edo neutroek zabalera handia dute KBEn, 1.679 ha hartzen baitituzte (KBEn % 8,3). Nabarmentzekoak dira Itxina, Altube (Oiardo ibaia eta AP-68 artean), Arroriano edo Harrikurtzeko pagadi zabalak, duten hedadurarengatik.
- Harizti azidofiloen eta zuhaitz hostozabalak hedadura potentziala asko murriztu da, haien ordeztai muinotarrean basa-landaketak egin baitira. Horren ondorioz, harizti azidofiloak eta zuhaitz hostozabalak azalera txikiko multzo isolatuak izan ohi dira. Hala ere, multzo horiek garrantzitsuak dira lur-korridoreak martxan jarraitzeko eta erabilgarriak izateko. Maiz elkar lotzen dira edo beste Batasunaren intereseko habitatekin mosaikoak eratzen dituzte, hala nola *Quercus robur*aren harizti mesotrofo subatlantiarrak (EB 9160 KOD).
- Pagadi, harizti eta ameztiekin lotura-funtzio garrantzitsua dute eskualde-mailan ezarritako korridore ekologiko nagusien zati diren KBEn inguruko basoekin. Intereseko fauna-espezie askori babesa ematen diote, hala nola basa-hegaztien komunitateei, basa-kiropteroei, eta anfibio edo ornogabe saproxilikoei. Horiek denak eremuko elementu gakoak dira.

- KBEn bada basa-harraparien ongi egituratutako komunitate bat, honako populazio ugaltzaileak dituen: zapelaitz liztorjalea (*Pernis apivorus*), zuhaitz belatza (*Falco subbuteo*), gabiraia (*Accipiter nisus*), aztorea (*Accipiter gentilis*), miru beltza (*Milvus migrans*), arrano txikia (*Hieraaetus pennatus*) eta arrano sugezalea (*Circaetus gallicus*). Azpimarratzekoa da miru gorriaren (*Milvus milvus*) migrazioa eta negua pasatzea. Ez da Gorbeian ugaltzen, baina handik oso gertu egiten du. Okil beltza (*Dryocopus martius*) ere gertu ugaltzen da, KBEn Arabako eremuan, alegia.
- KBEn gutxienez EAEko 17 kiroptero espezie daude. Nabarmentzekoak dira *Barbastellus barbastellus*, *Myotis mistacinus* eta *Myotis bechsteinii* basa-espezieak, Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan 'arriskuan' gisa sailkatuak. Saguzarrak zenbait faktoreen oso mendekoak eta sentikorrak dira. Baliabideen ustiapen jasangarrien ereduak eta aterpetxeen mantenu egokiek (zutik edo kobetan dagoen zur hila, zuloak dituzten zuhaitz helduak eta zuhaitz lepatutzak) eragin handia dute haiengan.
- Gorbeian basakatuen populazio (*Felis silvestris*) garrantzitsua dagoela uste da, Habitat Zuzentarauaren IV. Eranskinean dagoen espeziea eta Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan 'interes berezikoa' gisa katalogatua. Espezie horrek zuhaitz hostozabaleko basoekiko hautaketa-eredu positiboa du, eremuaren elementu gakitzaile hartzen diren basoak, alegia. Muxar grisa (*Glis glis*) 'kaltebera' gisa katalogatutako espeziea da Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan. Espezie hori oin helduegia duten pagadietara eta hariztiei oso loturik dago. Gorbeia espezie horrentzako gune garrantzitsuenetakoa da EAEn, adibidez Itxinan dauden pagadi kaltzikolek sortutako aterpe eta haitz-babeslekuengatik, edota pagadi eta hariztien hedapenarengatik. KBEn leporia (*Martes martes*) edo ipurtatsa (*Mustela putorius*) bezalako mustelidoak ere daude, Habitat Zuzentarauaren V. Eranskinean daudenak eta Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan 'bakana' eta 'interes berezikoa' gisa sailkatuta daudenak.
- Gorbeia herpetofauna iberikoarentzako gune garrantzitsua da. Zuhaitz hostoerorkorren basoetako gune hezeak anfibioen espezie mehatxatuentzat ere ezinbestekoak dira, hala nola baso-igel jauzkariarentzat (*Rana dalmatina*) edo uhandre marmolairearentzat (*Triturus marmoratus*). Habitat Zuzentarauaren IV. Eranskinean gehitutako espezieak dira horiek.
- Koleoptero saproxilikoaren fauna taldea baso-guneko talde mehatxatuenetakoa da. Basoaren heterogeneotasunaren eta heldutasunaren adierazle da eta baso helduen baldintzei laguntzeko kudeaketa behar du. KBEn intsektu saproxilikoaren 3 espezie daudela frogatu da: *Lucanus cervus* (arduradun kakalardoa), Habitat Zuzentarauaren II. Eranskinean dagoena, *Cerambyx cerdo* (kaprikornio handia) eta *Rosalia alpina* (kakalardo adarluze alpetarra), Habitat Zuzentarauaren II. eta IV. Eranskinean daudenak. Badirudi ia ziurrenik KBEn *Osmoderema eremita* dagoela, Habitat Zuzentarauaren II. eta IV. Eranskinean dagoen eta EMEKen 'kaltebera' gisa sailkatuta dagoen espeziea.
- KBE-en *Euphydryas aurinia* (zingira dontzeila) eta *Euplagia quadripunctaria/Callimorpha quadripunctaria* (calimorfa) ropalozeroak daude, Habitat Zuzentarauaren II. Eranskinean daudenak. Ropalozero horiek baso autoktonoen eta zuhaixka landarediaren adierazle onak dira.
- Azkenik, KBEn *Elona quimperiana* (Quimper barraskiloa) ere bada, Habitat Zuzentarauaren II. eta IV. Eranskinean dagoena.

2. Sastrakadiak eta larreak

- Gune hezeetako txilardiak eta sastrakadiak: 4020*, 4030, 4090 EB KOD.
- Belardi erdi-naturalak: 6230* EB KOD.

• Lotutako intereseko flora:

Diphasiastrum alpinum, *Ranunculus amplexicaulis*, *Narcissus asturiensis*, *Narcissus bulbocodium*, *Narcissus pseudonarcissus ssp. nobilis*, *Arnica montana*, *Lycopodium clavatum*, *Meum athamanticum*, *Huperzia selago*, *Genista micrantha*, *Leontodon pyrenaicus*, *Rumex aquitanicus*.

• Intereseko lotutako fauna:

- Goi-mendiko eta landazabaleko hegazti-fauna: mirotz zuria (*Circus cyaneus*), ota-txinboa (*Sylvia undata*), belatxinga mokogorria (*Pyrrhonorax pyrrhonorax*), eper grisa (*Perdix perdix*), antzandobi arrunta (*Lanius collurio*).
- Kiropteroak: *Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus hipposideros*.
- Narrastiak: Schreiber muskerra (*Lacerta schreiberi*).

Arrazoiak

- Txilardiek eta belardiek Gorbeian hartutako azalera altua da eta gune horren bereizgarria da, baina haren banaketa denboran aldatzen doa, maneien eta larreak hobetzeko balizko jarduketan menpe baitago. Gaur egun 3.350 ha-ko azalera du, hau da, KBEren azaleraren % 17.
- Habitat Zuzentarauaren I. Eranskinean dauden Batasunaren intereseko habitatak dira. Naturaltasun maila altua dute eta kalteberatasun txikikoak dira, gizakiaren eraginetik urrun dauden mendi-guneetan baitaude. Balio ekologiko altuko flora- eta fauna-espezieak bizi dira bertan, eta lotutako faunari babesa eta elikagaiak eskaintzen dizkiote.
- Habitat horiek abeltzaintza estentsiboaren mantenuaren menpe daude, milaka urtean zehar abeltzaintza-kulturek bertan oreka ezarri baitzuten. Kultura horiek lekua ustiatu eta haren paisaia ospetsua eraldatu zuten, eta horren kontserbazioa egun gainbeheran dagoen ekonomia-jarduera horren biziraupenaren menpe dago. Larre eta txilardi gehienak titulartasun publikoko lurretan daude, beraz horrek aukera bikaina eskaintzen du haien kontserbazio-egoera egokia lortzeko mantenu-ekintzak egiteko.
- Gorbeia KBE eremu gaketzat jotzen da 4020*, 4030 eta 6230 habitatentzat.
- Mendiko larre eta sasien mosaikoan interes botaniko handiko espezieak bizi dira, Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan daudenak; horietatik bi 'galzorian' kategorian daude (*Diphasiastrum alpinum*, *Ranunculus amplexicaulis*) eta beste hiru espezie 'kaltebera' gisa sailkatuta daude (*Genista micrantha*, *Leontodon pyrenaicus* eta *Rumex aquitanicus*). EAEn, espezie horiek soilik Gorbeian aurki daitezke. Horretaz gain, Habitat Zuzentarauaren II. Eranskinean dauden hainbat flora-espezie daude: *Narcissus asturiensis*, *Narcissus pseudonarcissus ssp. nobilis*. Azkenik, aipatzekoa da Gorbeian 38 m²-ko *Sphagnum squarrosum* briofitoen populazio ñimiño bat dagoela, Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoaren arabera galzorian dagoena eta bertan egonkor mantentzen dena.
- Eremu irekiei loturiko harrapari eta sarraskijale espezieentzako ehiza-gune garrantzitsuak dira. Larre, sasi eta hartxingadietan, besteak beste, honako hegaztiak jaten dute eta ugaltzen dira: mirotz zuria (*Circus cyaneus*), ota-txinboa (*Sylvia undata*), belatxinga mokogorria (*Pyrrhonorax pyrrhonorax*) eta belatxinga mokohoria (*Pyrrhonorax graculus*). Kontuan hartu behar da eper grisa (*Perdix perdix*), Gorbeian XX. mendearen erdialdera galdu zela. Espezie hori mendi-habitataren eta larre naturalen kontserbazio-egoera onaren adierazle da, eta mendiko abeltzaintza tradizionalaren gainbeherak asko eragin dio gaur egun.
- Landazabaleko hegaztiak nekazaritza- eta abeltzaintza-sistemei loturik daude eta azken hamarkadetan European gehien murriztu diren populazio ugaltzaileen hegazti-faunako taldeen barruan daude. Gorbeian antzandobi arruntaren (*Lanius collurio*) populazio ugaltzaileak daude, besteak beste.

- Gorbeia herpetofauna iberikoarentzako gunek garrantzitsua da. Espazio honek interes handia du, gehienbat bi arrazoiengatik: batetik, espezie endemikoak Europan zehar banaturik dauden taxonen talde heterogeneo batekin batera bizi diren lotura geografiko gisa jarduten duelako eta, bestetik, parkearen bi hegaletako ingurune-baldintza desberdinetan narrastien egokitze desberdinak ikasteko marko bikaina delako. Gorbeia narrastien komunitatean 14 espezie daude; horietatik 7 Habitat Zuzentzarauan daude eta azken horietatik 3 Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan. Mehatxu mailaren arabera, nabarmentzekoa da schreiber muskerra (*Lacerta schreiberi*) Habitat Zuzentzarauaren II. eta IV. Eranskinean dagoena eta Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan 'interes berezikoa' gisa sailkatutako dagoena.

3. Leizeak, harkaitzak eta lotutako habitatak

- Turismoak ustiatu gabeko leizeak: 8310 EB KOD.
- Kareharrizko hartxingadi eta harkaitzak: 8130 eta 8210 EB KOD
- Larre harritar kaltzikolak: 6170 EB KOD.
- Mendiko megaforbioak: 6430 EB KOD.
- Lotutako intereseko beste flora-espezieak:
Nigritella gabasiana, *Leontodon pyrenaicus*, *Pedicularis tuberosa*, *Tozzia alpina*.
- Intereseko lotutako fauna:
 - Kiropteroak: *Miniopterus schreibersii*.
 - Hegazti-fauna harkaiztarak: sai zuria (*Neophron percnopterus*), sai arrea (*Gyps fulvus*) eta belatz handia (*Falco peregrinus*).

Arrazoiak

- Habitat Zuzentzarauaren I. Eranskinean dauden Batasunaren intereseko habitatak. Gorbeia eremu gakoa da ondorengo habitatak kontserbatzeko: 'Hartxingadiak' (8130 EB KOD), 'Kareharrizko harkaitzak' (8210 EB KOD) eta 'Turismoak ustiatu gabeko leizeak' (8310 EB KOD).
- Balio ekologiko altuko flora- eta fauna-espezieak bizi dira bertan, eta lotutako faunari babesa eta elikagaiak eskaintzen dizkiete. Azpimarragarriak dira Lekanda, Gatzarrieta eta Aldamingo harkaitzak; bertan Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoko espezie asko daude.
- Gorbeia harkaitzetan sai zuriek (*Neophron percnopterus*) eta belatz handiek (*Falco peregrinus*) habia egiten dute. Beste hegazti batzuk gune hau bisitatu ohi dute, ustekabeen edo haien ehiza-gune bihurtu dutelako, baina ugalketarik azaldu gabe. Horixe da sai arrea (*Gyps fulvus*), arrano beltza (*Aquila chrysaetos*) eta ugatzaren (*Gypaetus barbatus*) kasua.
- Landarediak zailtasunak ditu harkaitz-habitat horietan ezartzeko: normalean motel hazten diren eta sendotasun ahula duten landareak bizi dira bertan, eta gehienbat espezie endemikoak edo bakanak izaten dira. Hartxingadi asko daude Itxinako mendimultzoaren inguruko mendietan, eta habitat ezegonkorak dira. Landare-estaldura maila txikia dute, baina flora oso espezializatua da, ingurune dinamiko honetan bizitzen ohitua dagoena.
- Mendiko megaforbioen banaketa (6430 EB KOD) oso mugatua da, eta habitat honetan balio ekologiko handiko flora-espezieak bizi dira.
- Itxina, Arralde edo Zubialderen goialdean Batasunaren intereserako 'turismoak ustiatu gabeko barrunbeak' (8310 EB KOD) kategoriako leize gehienak daude. Oso

garrantzitsuak dira eremu honetako kiropteroen komunitatearentzat (17 espezie), oso kaltebera den lotutako fauna. Gorbeia EAEko kiroptero espezieetan aberatsenetakoa da, eta espezie horrentzat lehentasunezko eremutzat hartzen da, bi baldintza betetzen baititu: espezieen aberastasun handia izatea eta lehentasunezko babesleku izatea. Lehentasunezko bi babesleku aurkitu dira KBEn: Itxulegorreko leizea (Orozkoko udalean) eta Legorraseko leizea (Zigoitiako udalean). Aipatzekoa da 'Swarming' ugalketa-estrategia izateko joera frogatu dela Gorbeia KBEn, Itxulegorreko leizean edo Erdiko Arrail Handian (Itxina) behintzat.

4. Hezeguneak

- Habitat lenitikoak: 3140 eta 3150 EB KOD
- Habitat higo-zohikatzak: 7140 eta 7230 EB KOD
- Lotutako intereseko flora:
Spiranthes aestivalis, *Ranunculus aconitifolius*, *Apium inundatum*, *Thelypteris palustris*, *Utricularia australis*, *Sphagnum Squarrosus*.
- Intereseko lotutako fauna:
 - Narrastiak: dortoka istilzalea (*Emys orbicularis*).
 - Anfibioak: baso-igel jauzkaria (*Rana dalmatina*), uhandre alpetarra (*Ichtyosaura alpestris*), uhandre marmolairea (*Triturus marmoratus*).
 - Ornogabeak: sorgin-orratzak (*Coenagrion mercuriale*).

Arrazoiak

- KBeko hezeguneek atentzio berezia eskatzen dute, duten ingurumen-balio altuagatik. Aipagarriak dira Altubeko putzuak eta handik gertu dagoen Lamiogingo putzua. EAEko zingira-gune garrantzitsuenetakoa dira haien prozesu eta funtzioen berezitasunagatik eta duten biodibertsitate handiagatik. KBEn badira beste hezegune garrantzitsu batzuk, aurretik aipaturikoekin batera EAEko Hezeguneen Inbentarioan daudenak, hala nola Saldropoko zohikaztegia, Zuia, Zigoitia, Orozko, Zeanuri, Saldropo eta Areatzako zingirak, Gorbeia urtegia Zubialde ibaian eta Iondegortako presa.

Denak interes handiko hezeguneak dira komunitate fitoplanktoniko eta zoobentoniko aberatseko biodibertsitate maila altuagatik, eta Batasunaren intereseko habitatak dituztelako, hala nola *Chara* spp landaredia duen Kareharritzko ur oligo-mesotrofikoak (3140 EB KOD) edota Ur geldiak (edo korrante motelekoak) ur-gaineko landarediak (3150 EB KOD) eta Batasuneko edo eskualde-intereseko flora-espezieak dituztenak, hala nola *Ranunculus aconitifolius*, *Apium inundatum*, *Thelypteris palustris* edo *Utricularia australis*, baita mehatxatuta dauden espezieak dituzten anfibio komunitateak, besteak beste, baso-igel jauzkaria (*Rana dalmatina*) eta uhandre alpetarra (*Ichtyosaura alpestris*); narrastiak (*Emys orbicularis*) eta intereseko sorgin-orratzak, hala nola *Coenagrion mercuriale*.

- EAEko habitat higo-zohikatzen berezitasunak kontuan hartuta (7140, 7230 EB KOD), Habitat Zuzentarauren I. Eranskineko Batasunaren intereseko habitatak egoera guztietan babestu behar dira. Habitat higo-zohikatzek ekosistema erlikiak osatzen dituzte, iberiar penintsulan gainbeheran daudenak. Gorbeia mendimultzoa EAEko landaredi turbifiloak dituzten esfagnalen eta habitat hidrofiloen gune nagusia da, eta habitat horiek kontserbatzeko eremu gakoa da.

Bertan interes botaniko handiko espezieak bizi dira, hala nola briofitoa *Sphagnum Squarrosus*, galzorian dagoen espeziea eta Gorbeian populazio ñimiño bat duena, edota *Spiranthes aestivalis* (Poir.) Rich., IV. Eranskinean dagoen orkidea (EMEKen

'kaltebera') eta datuen inprimaki normalizatuan sartu ez zena.

Arroetako goialdean bizi direnez, garrantzi handikoak dira duten funtzio hidroerregulatzaileragatik eta, horretaz gain, informazio paleobotanikoa jasotzeko erregistro bizidunak dira.

Habitat horiek abeltzaintza estentsiboaren mantenuaren menpe daude, milaka urtean zehar abeltzaintza-kulturek bertan oreka ezarri baitzuten. Kultura horiek lekua ustiatu eta haren paisaia ospetsua eraldatu zuten, eta horren kontserbazioa egun gainbeheran dagoen ekonomia-jarduera horren biziraupenaren menpe dago. Baina, aldi berean, sistema hidrologikoetako eta baldintza fisiko-kimikoetako aldaketen aurrean oso ahulak dira.

Gorbeia KBeko esfagnalak EAEko Hezeguneen Inbentarioan daude.

5. Ibai-sistema: errekek, ubideak eta lotutako habitat naturalak

- Batasunaren intereseko habitatak: 3240 eta 91E0* EB KOD.
- Eskualde-intereseko habitatak: F9.12 eta F9.2(X) Eunis KOD.
- Lotutako intereseko flora:
Prunus lusitanica, *Thelypteris palustris*, *Trichomanes speciosum*.
- Intereseko lotutako fauna:
 - Ibaietako hegazti-fauna: martin arrantzalea (*Alcedo atthis*).
 - Anfibioak: baso-igel iberiarra (*Rana iberica*).
 - Arrainak: lolina (*Parachondrostoma miegii*), ibai amuarraina (*Salmo trutta*).
 - Ornogabeak: ibai-karramarro autoktonoa (*Austropotamobius italicus*).

Arrazoiak

- Ibai-sistemari lotutako habitatak, flora eta fauna kontserbatzeko ingurumenen-dibertsifikazioa bermatzen duten prozesu hidrogeomorfologiko guztiak biltzen ditu Gorbeia KBeko ibai-sistemak. Sistemako elementu bakoitza eta haien arteko harremanak kontserbatzeko eta babesteko aukera ematen du, baita elementu gako zehatzenak ere.
- Bertan Habitat Zuzentarauko Batasunaren intereseko espezieak bizi eta elikatzen dira, hala nola lolina (Habitat Zuzentarauaren II. Eranskinean dagoena eta Espezie Mehatxatuen Espainiako Katalogoan 'galzorian' dagoena. Ibai-karramarro autoktonoaren bizilekua ere da, Habitat Zuzentarauaren II. eta V. Eranskinean dagoena eta Espezie Mehatxatuen Espainiako Katalogoan 'kaltebera' eta Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan 'galzorian' gisa sailkaturik dagoena.
- Gainera, ibaiertzeko landarediak mustelido erdi-akuatikoei babesa ematen die, baita gaur egun noizean behin ikusten den bisoi europarrari eta igaraba euroasiarrari ere, Habitat Zuzentarauaren II. eta IV. Eranskinean dauden espezieak eta Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan 'galzorian' gisa sailkaturik daudenak.
- Horretaz gain, ibaiertzeko landarediak uberikari itzala ematen dio eta makroornogabeei elikagaia; azken horiek arrainen elikagaia dira eta uraren kalitatea hobetzen dute, uberikari substantzia kutsakor eta solido eseki gutxiago iristea eragiten baitute. Intereseko hegaztientzat ere atsedean hartzeko eta elikatzeko guneak eta mugitzeko bideak dira, hala nola martin arrantzalearentzat (*Alcedo atthis*), ibaiaren kalitatearen adierazle bikaina dena.

- Ureko eta lurreko ekosistemen trantsizio-gunea denez (ekotonoa), biodibertsitate altua du. Bertan mehatxatutako flora-espezieak aurkitu dira, hala nola *Trichomanes speciosum*, Habitat Zuzentarauaren II. Eranskinean dagoena, edo *Thelypteris palustris* eta *Prunus lusitanica*, EMEKen 'galzorian' gisa katalogatua dagoena.
- Korridore ekologikoaren funtzioa bermatzen du, ibai-sistemen oinarritzko ezaugarria. Kasu honetan, aldameneko ekosistemekin luzetarako eta zeharkako loturak sortzeaz gain, beste KBEk ere zuzenean lotzen ditu: Baia Ibaia KBE (ES2110006), Zadorrako Sistemako Urtegiak KBE (ES211011) eta Urkabustaizeko uharte-hariztiak (ZEC ES2110003), azken hori Baia Ibaia KBEren bidez lotua.
- Gorbeia KBE ibai-sistema, ibarretako paisaiak egituratzeko eta dibertsifikatzeko elementu garrantzitsua da.
- Baia ibaia, Gorbeia KBetik pasatzen den tartea barne, 'lehentasunezko banaketa-eremua' da honako espezieentzat: mazkar arantzaduna (*Cobitis calderoni*), iparraldeko katxoa (*Squalius pyrenaicus*) eta ibai-kabuxa (*Salaria fluviatilis*), Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan 'galzorian' daudenak eta Arabako Foru Aldundiak onartutako Kudeaketa-planak dituztenak. Era berean, Zadorrako sare hidrografikoarenak diren Gorbeia KBEren uberkak (Undabe eta Zubialdeko azpi-arroak) ibai-kabuxarentzako 'lehentasunezko banaketa-eremu' ere dira.
- Aipagarria da Oiardo ibaiaren ur-bazterreko sahasiaren garapen argia; 'ingurumenaren intereseko' tartea da eta Plan hidrologikoen Kantauri Ekialdeko Mugaketaren Plan Hidrologikoko Babestutako Eremuen Erregistroan dago. Sahasiak KBEko intereseko beste eremuetan ere ageri dira, hala nola Altubeko putzuetako zingira multzoan, Marakaldako putzuaren babes-zerrendan edo Saldropoko hezegunea elikatzen duten erreketan.

4.3. ELEMENTU GAKOEN ETA GORBEIA PARKE NATURALAREN ZONIFIKAZIOAREN ARTEKO HARREMANA

Gorbeia 2110009 KBE eremu babestuak Parke Naturalaren babesarekin bat egiten du, horregatik jarraian aurreko atalean aipatutako elementu-gakoen banaketa eta Parke Naturaleko NBAPn zehaztutako zonifikazioak duten lotura azaltzen duen taula bat aurkezten da.

Parke Naturaleko gune desberdinetako habitaten eta lotutako espezieen banaketa datuak oinarritzat hartuz, aipatutako zonifikazioaren egoera-egokitasunari buruzko ondorioak ateratzen dira elementu gakoen kontserbazio-beharrei erantzuna emateko. Ondorio horiek ondorengo atalean jasotzen dira eta bertan elementu gako bakoitzaren baldintzatzaileak ere aurkezten dira.

Elementu gakoa	Habitata	NBAP ko zonifikazioa	Azalera (ha)	Eremu bakoitzeko hábitat %	Azalera KBEren %	Erlazioa duten espezieak
1. Basoak	9120	Erreserba integrala	19,71	0,48%	0,097%	<u>Flora:</u> <i>Taxus baccata</i> , <i>Ilex aquifolium</i> , <u>Fauna:</u> <i>Felis silvestris</i> , <i>Glis glis</i> , <i>Dryocopus martius</i> , <i>Pernis apivorus</i> , <i>Hieraaetus pennatus</i> , <i>Barbastella barbastellus</i> , <i>Myotis myotis</i> , <i>Myotis mistacinus</i> , <i>Myotis emarginatus</i> , <i>Myotis nattereri</i> , <i>Myotis bechsteinii</i> , <i>Plecotus auritus</i> , <i>Salamandra salamandra</i> , <i>Ichtyosaura alpestris</i> , <i>Elona quimperiana</i> , <i>Rosalia alpina</i> , <i>Lucanus Cervus</i> , <i>Cerambyx cerdo</i> ,
		Erreserba	6,35	0,16%	0,031%	
		Babes zona	90,53	2,21%	0,448%	
		Kontserbazio aktiboa I	1.008,63	24,62%	4,987%	
		Kontserbazio aktiboa II	2.584,04	63,08%	12,776%	
		Aurreratze ekologikoa	108,67	2,65%	0,537%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	257,43	6,28%	1,273%	
		Landazabalak	7,17	0,18%	0,035%	
		Hiri-zonak eta azpiegiturak	8,15	0,20%	0,040%	
		PN ez den KBE	5,92	0,14%	0,029%	
		Guztira (9120)	4.096,61	100,00%	20,25%	
	9150	Erreserba	1,93	50,50%	0,010%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	1,89	49,50%	0,009%	
		Guztira (9150)	3,82	100,00%	0,02%	
	9160	Erreserba	0,26	0,87%	0,001%	
		Kontserbazio aktiboa II	2,73	9,04%	0,013%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	0,61	2,01%	0,003%	
		Landazabalak	3,55	11,75%	0,018%	
		PN ez den KBE	23,04	76,33%	0,114%	
		Guztira (9160)	30,19	100,00%	0,15%	
	9180*	Babes zona	12,08	89,13%	0,060%	
		Kontserbazio aktiboa II	1,21	8,91%	0,006%	
		Aurreratze ekologikoa	0,27	1,96%	0,001%	
		Guztira (9180*)	13,55	100,00%	0,07%	
	9230	Erreserba integrala	15,80	0,81%	0,078%	

Elementu gakoa	Habitata	NBAP ko zonifikazioa	Azalera (ha)	Eremu bakoitzeko hábitat %	Azalera KBEren %	Erlazioa duten espezieak
		Babes zona	1,39	0,07%	0,007%	
		Kontserbazio aktiboa I	284,28	14,52%	1,405%	
		Kontserbazio aktiboa II	1.301,15	66,47%	6,433%	
		Aurreratze ekologikoa	108,88	5,56%	0,538%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	232,44	11,87%	1,149%	
		Landazabalak	12,51	0,64%	0,062%	
		PN ez den KBE	1,14	0,06%	0,006%	
		Guztira (9230)	1.957,58	100,00%	9,68%	
	9240	Erreserba	7,54	25,14%	0,037%	
		Kontserbazio aktiboa II	7,90	26,33%	0,039%	
		Aurreratze ekologikoa	3,51	11,70%	0,017%	
		Landazabalak	0,36	1,21%	0,002%	
		PN ez den KBE	10,69	35,62%	0,053%	
		Guztira (9240)	30,01	100%	0,15%	
	9260	Kontserbazio aktiboa II	19,55	81,45%	0,097%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	4,45	18,55%	0,022%	
		Guztira (9260)	24,00	100,00%	0,12%	
	9340	Erreserba	12,52	21,97%	0,062%	
		Protección	0,17	0,30%	0,001%	
		Babes zona	26,27	46,08%	0,130%	
		Kontserbazio aktiboa I	10,20	17,88%	0,050%	
		Kontserbazio aktiboa II	5,66	9,92%	0,028%	
		Landazabalak	0,17	0,29%	0,001%	
		Hiri-zonak eta azpiegiturak	2,03	3,56%	0,010%	
		Guztira (9340)	57,01	100,00%	0,28%	
	G1.64	Erreserba	40,03	2,38%	0,198%	

Elementu gakoa	Habitata	NBAP ko zonifikazioa	Azalera (ha)	Eremu bakoitzeko hábitat %	Azalera KBEren %	Erlazioa duten espezieak
		Babes zona	124,46	7,41%	0,615%	
		Kontserbazio aktiboa I	637,19	37,93%	3,150%	
		Kontserbazio aktiboa II	740,79	44,09%	3,662%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	132,13	7,86%	0,653%	
		Landazabalak	4,77	0,28%	0,024%	
		Hiri-zonak eta azpiegiturak	0,74	0,04%	0,004%	
		Guztira (G1.64)	1.680,10	100,00%	8,31%	
	G1.82	Erreserba	1,76	0,62%	0,009%	
		Babes zona	36,60	12,87%	0,181%	
		Kontserbazio aktiboa I	38,42	13,51%	0,190%	
		Kontserbazio aktiboa II	165,38	58,16%	0,818%	
		Aurreratze ekologikoa	0,39	0,14%	0,002%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	40,16	14,12%	0,199%	
		Landazabalak	1,66	0,58%	0,008%	
		Guztira (G1.82)	284,36	100,00%	1,41%	
	G1.86, G1.86(X), G1.A1, G1.A1(X)	Erreserba integrala	31,43	2,98%	0,155%	
		Erreserba	6,16	0,58%	0,030%	
		Babes zona	18,76	1,78%	0,093%	
		Kontserbazio aktiboa I	342,39	32,50%	1,693%	
		Kontserbazio aktiboa II	340,95	32,37%	1,686%	
		Aurreratze ekologikoa	63,56	6,03%	0,314%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	138,72	13,17%	0,686%	
		Landazabalak	61,76	5,86%	0,314%	
		Hiri-zonak eta azpiegiturak	9,23	0,88%	0,046%	
		PN ez den KBE	40,43	3,84%	0, 200%	

Elementu gakoa	Habitata	NBAP ko zonifikazioa	Azalera (ha)	Eremu bakoitzeko hábitat %	Azalera KBEren %	Erlazioa duten espezieak
		Guztira [G1.86, G1.86(X), G1.A1, G1.A1(X)]	1.140,23	100,00%	5,64%	
	4. Guztira		9.229,44		45,63%	
	4. PN ez den KBE guztira		81,22		0,402%	

Elementu gakoa	Habitata	NBAP ko zonifikazioa	Azalera (ha)	Eremu bakoitzeko hábitat %	Azalera KBEren %	Erlazioa duten espezieak
2. Sastrakadiak eta larreak	4020*	Kontserbazio aktiboa I	0,002	0,004%	0,00001%	<u>Flora:</u> <i>Diphasiastrum alpinum</i> , <i>Ranunculus amplexicaulis</i> , <i>Arnica montana</i> , <i>Lycopodium clavatum</i> , <i>Narcissus (bulbocodium, pseudonarcissus ssp.nobilis)</i> , <i>Meum athamanticum</i> , <i>Huperzia selago</i> , <i>Genista micrantha</i> , <i>Narcissus asturiensis</i> , <i>Leontodon pyrenaicus</i> , <i>Rumex aquitanicus</i> , <i>Taxus baccata</i> <u>Fauna:</u> <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> <i>Rhinolophus hipposideros</i> <i>Circus cyaneus</i> , <i>Sylvia undata</i> , <i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i> , <i>Neophron percnopterus</i> , <i>Gypaetus barbatus</i> , <i>Gyps fulvus</i> , <i>Caprimulgus europaeus</i> , <i>Lacerta schreiberi</i>
		Kontserbazio aktiboa II	0,94	1,87%	0,005%	
		Aurreratze ekologikoa	0,20	0,40%	0,001%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	48,97	97,72%	0,242%	
		Guztira (4020*)	50,11	100,00%	0,25%	
	4030	Erreserba integrala	0,37	0,02%	0,002%	
		Erreserba	8,28	0,37%	0,041%	
		Babes zona	70,43	3,19%	0,348%	
		Kontserbazio aktiboa I	310,83	14,08%	1,537%	
		Kontserbazio aktiboa II	340,65	15,43%	1,684%	
		Aurreratze ekologikoa	200,62	9,09%	0,992%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	1.257,96	56,97%	6,219%	
		Landazabalak	11,49	0,52%	0,057%	
		Hiri-zonak eta azpiegiturak	7,12	0,32%	0,035%	
		PN ez den KBE	0,37	0,02%	0,002%	
		Guztira (4030)	2.208,11	100,00%	10,92%	
	4090	Erreserba	15,01	7,41%	0,074%	

Elementu gakoa	Habitata	NBAP ko zonifikazioa	Azalera (ha)	Eremu bakoitzeko hábitat %	Azalera KBEren %	Erlazioa duten espezieak
		Babes zona	45,72	22,58%	0,226%	
		Kontserbazio aktiboa I	23,43	11,57%	0,116%	
		Kontserbazio aktiboa II	64,38	31,79%	0,318%	
		Aurreratze ekologikoa	2,07	1,02%	0,010%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	51,06	25,22%	0,252%	
		Landazabalak	0,09	0,05%	0,000%	
		PN ez den KBE	0,73	0,36%	0,004%	
		Guztira (4090)	202,49	100,00%	1,00%	
	6230*	Erreserba	7,62	0,86%	0,038%	
		Babes zona	65,04	7,36%	0,322%	
		Kontserbazio aktiboa I	120,94	13,69%	0,598%	
		Kontserbazio aktiboa II	207,59	23,50%	1,026%	
		Aurreratze ekologikoa	13,57	1,54%	0,067%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	468,44	53,04%	2,316%	
		Guztira (6230*)	883,20	100,00%	4,37%	
	2. Guztira		3.343,91		16,53%	
	2. PN ez den KBE guztira		1,10		0,005%	

Elementu gakoa	Habitata	NBAP ko zonifikazioa	Azalera ³ (ha)	Eremu bakoitzeko hábitat %	Azalera KBEren %	Erlazioa duten espezieak
3. Leizeak, harkaitzak eta lotutako habitatak	8310	Erreserba	46 haitzulo	6,44%		<u>Flora:</u> <i>Nigritella gabasiana</i> , <i>Leontodon pyrenaicus</i> , <i>Pedicularis tuberosa</i> , <i>Tozzia alpina</i> ,
		Babes zona	50 haitzulo	7,00%		
		Kontserbazio aktiboa I	395 haitzulo	55,32%		
		Kontserbazio aktiboa II	124 haitzulo	17,37%		

Elementu gakoa	Habitata	NBAP ko zonifikazioa	Azalera ³ (ha)	Eremu bakoitzeko hábitat %	Azalera KBEren %	Erlazioa duten espezieak
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	99 haitzulo	13,87%		<i>Taxus baccata</i> , Fauna: <i>Miniopterus schreibersii</i> , <i>Plecotus auritus</i> , <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> , <i>Rhinolophus</i> <i>hipposideros</i> , <i>Myotis emarginatus</i> , <i>Falco peregrinus</i> , <i>Neophron percnopterus</i> , <i>Gypaetus barbatus</i> , <i>Aquila chrysaetos</i> , <i>Gyps fulvus</i> , <i>Monticola saxatilis</i> , <i>Pyrhrocorax pyrrhrocorax</i> ,
		Guztira (8310)	714 haitzulo	100,00%		
	8130, 8210	Erreserba	79,54	21,25%	0,393%	
		Babes zona	114,00	30,45%	0,564%	
		Kontserbazio aktiboa I	117,20	31,31%	0,579%	
		Kontserbazio aktiboa II	38,93	10,40%	0,192%	
		Aurreratze ekologikoa	0,72	0,19%	0,004%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	23,97	6,40%	0,119%	
		Guztira (8130, 8210)	374,36	100,00%	1,85%	
	6170	Erreserba	13,33	14,26%	0,066%	
		Babes zona	34,23	36,62%	0,169%	
		Kontserbazio aktiboa I	10,75	11,50%	0,053%	
		Kontserbazio aktiboa II	10,11	10,81%	0,050%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	25,05	26,81%	0,124%	
		Guztira (6170)	93,46	100,00%	0,46%	
	6430	Erreserba	0,21	93,70%	0,001%	
		Kontserbazio aktiboa II	0,01	6,30%	0,000%	
		Guztira (6430*)	0,22	100,00%	0,00%	
	3. Guzтира		468,05		2,31%	
	3. PN ez den KBE guztira		0,00		0,00%	

Elementu gakoa	Habitat a	NBAP ko zonifikazioa	Azalera (ha)	Eremu bakoitzeko hábitat %	Azalera KBEn %	Erlazioa duten espezieak
4. Hezeguneak	3140, 3150	Erreserba	1,11	40,89%	0,005%	Flora: <i>Spiranthes aestivalis</i> (Poir.) Rich. <i>Ranunculus aconitifolius</i> , <i>Utricularia australis</i> , <i>Apium inundatum</i> , <i>Sphagnum squarrosum</i> Fauna: <i>Emys orbicularis</i> , <i>Rana dalmatina</i> , <i>Ichtyosaura alpestris</i> , <i>Triturus marmoratus</i> , <i>Coenagrion mercuriale</i> , <i>Austropotamobius italicus</i>
		Kontserbazio aktiboa II	1,29	47,52%	0,006%	
		Hiri-zonak eta azpiegiturak	0,06	2,21%	0,000%	
		PN ez den KBE	0,25	9,38%	0,001%	
		Guztira (3140, 3150)	2,71	100,00%	0,01%	
	7140, 7230	Kontserbazio aktiboa I	2,09	2,68%	0,010%	
		Kontserbazio aktiboa II	28,12	36,05%	0,139%	
		Aurreratze ekologikoa	4,61	5,91%	0,023%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	43,19	55,36%	0,214%	
		Landazabalak	0,0004	0,00%	0,000%	
		Guztira (7140, 7230)	78,01	100,00%	0,39%	
	1. Guztira		80,72		0,40%	
	1. PN ez den KBE guztira		0,25		0,001%	

Elementu gakoa	Habitata	NBAP ko zonifikazioa	Azalera (ha)	Eremu bakoitzeko hábitat %	Azalera KBEn %	Erlazioa duten espezieak
5. Ibai - sistema	91E0*	Erreserba integrala	1,26	0,90%	0,006%	Flora: <i>Trichomanes speciosum</i> <i>Thelypteris palustris</i> , <i>Prunus lusitanica</i> Fauna: <i>Parachondrostoma miegii</i> , <i>Salmo trutta</i> , <i>Austropotamobius italicus</i> , <i>Myotis daubentonii</i> , <i>Alcedo atthis</i> , <i>Bufo bufo</i> ,
		Erreserba	0,17	0,12%	0,001%	
		Babes zona	2,60	1,85%	0,013%	
		Kontserbazio aktiboa I	15,56	11,07%	0,077%	
		Kontserbazio aktiboa II	51,94	36,97%	0,257%	
		Aurreratze ekologikoa	17,64	12,55%	0,087%	
		Abeltzaintza eta basogintza sustatzeko zona	42,64	30,35%	0,211%	
		Landazabalak	4,49	3,19%	0,022%	

Elementu gakoa	Habitata	NBAP ko zonifikazioa	Azalera (ha)	Eremu bakoitzeko hábitat %	Azalera KBEren %	Erlazioa duten espezieak
		Hiri-zonak eta azpiegiturak	0,01	0,01%	0,000%	<i>Rana iberica</i> , <i>Pelophilax perezii</i> , <i>Bufo bufo</i> , <i>Cinclus cinclus</i> , <i>Tachybaptus ruficollis</i> , <i>Lucanus cervus</i> , <i>Cerambyx cerdo</i>
		PN ez den KBE	4,20	2,99%	0,021%	
		Guztira (91E0*)	140,52	100,00%	0,69%	
	3240	Erreserba	16,66	87,66%	0,082%	
		Kontserbazio aktiboa II	2,35	12,34%	0,012%	
		Guztira (3240)	19,01	100,00%	0,09%	
	F9.12, F9.2X	Kontserbazio aktiboa I	5,71	82,09%	0,028%	
		Kontserbazio aktiboa II	0,42	6,00%	0,002%	
		PN ez den KBE	0,83	11,92%	0,004%	
		Guztira (F9.12, F9.2X)	6,96	100,00%	0,03%	
	5. Guztura		166,49		0,82%	
	5. PN ez den KBE guztira		5,03		0,02%	

5. ELEMENTU GAKOEN KONTSERBAZIO EGOERA PRESIOAK ETA MEHATXUAK

5.1. ELEMENTU GAKOEN KONTSERBAZIO EGOERA

Aurreko atalean identifikatutako Gorbeia KBEn elementuak hautatu ondoren, atal honetan horien 'kontserbazio-egoerak' zehazten dira, baita elementuen kontserbazio-egoera baldintzatzen duten faktoreak ere.

Atal hau eremuko elementu gakoak diren habitat eta/edo espezieen arabera egituratu da, eta bakoitzarentzat ondorengo alderdiak deskribatzen dira:

- Kontserbazio-egoera orokorra
- Presio eta mehatxu nagusiak
- Beste alderdiak edo baldintzatzaileak

1. Baso naturalak eta erdi-naturalak

. Batasunaren intereseko habitatak: 9120, 9150, 9160, 9180*, 9230, 9240, 9260, 9340 EB KOD.

. Eskualde-intereseko habitatak: G1.64, G1.82, G1.86, G1.86(X), G1.A1, G1.A1(X) Eunis KOD.

. Intereseko lotutako fauna:

- Kiropteroak: *Myotis myotis*, *Myotis bechsteinii*, *Myotis mystacinus* *Myotis emarginatus*, *Barbastella barbastellus*.
- Ugaztunak: basakatua (*Felis silvestris*), muxar grisa (*Glis glis*)
- Baso-hegaztiak: arrano txikia (*Hieraaetus pennatus*), zapelaitz liztorjalea (*Pernis apivorus*) eta okil beltza (*Dryocopus martius*).
- Ornogabeak: koleoptero saproxilikoak (*Lucanus cervus*, *Cerambyx cerdo*, *Rosalia alpina* eta *Osmoderma eremita*), ropalozeroak (*Euphydryas aurinia*, *Euplagia quadripunctaria*), Quimper barraskiloa (*Elona quimperiana*).

Kontserbazio-egoera

Batasunerako intereseko eta/edo eskualdeko intereseko habitatak:

9120* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera		x		
Egitura eta funtzioak		x		
Etorkizuneko igurikapenak		x		
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

EU9230* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera		x		
Egitura eta funtzioak		x		
Etorkizuneko igurikapenak	x			
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

9160* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera			x	
Egitura eta funtzioak		x		
Etorkizuneko igurikapenak		x		
Kontserbazio-egoera			Txarra	

EU9180* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera	x			
Egitura eta funtzioak	x			
Etorkizuneko igurikapenak	x			
Kontserbazio-egoera	Aldekoa			

Pagadi basofiloa (G1.64)	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera		x		
Egitura eta funtzioak		x		
Etorkizuneko igurikapenak		x		
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Gainontzeko eskualde-intereseko baso-habitatak [G1.82, G1.86, G1.86(X), G1.91, G1.A1 eta G1.A1(X), G1.B2] azalera txikiko multzo txikietara murriztu dira, estai muinotarrean haien ordeztasun baso-landaketak egin zirelako. Hala eta guztiz ere, eskualde-intereseko baso-habitaten azalera handia da, 1.068 ha-koa (KBEn azaleraren % 5). Horien kontserbazio-egoera kaltegarria da, duten fragmentazio-Hedapena handia, hedapen txikia eta egitura desegokiagatik.

Intereseko lotutako fauna:

Kiropteroen komunitatea	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena				x
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera				Ezezaguna

Basakatua	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena				x
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera				Ezezaguna

Muxar grisa	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera				Ezezaguna

Zapelaitz liztorjalea	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		x		
Populazioa		x		
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x

Kontserbazio-egoera		Desegokia		
---------------------	--	-----------	--	--

Arrano txikia	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		x		
Populazioa		x		
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Okil beltza	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		x		
Populazioa		x		
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak	x			
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Koleoptero saproxilikoak	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata				x
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera				Ezezaguna

<i>Euphydryas aurinia</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera				Ezezaguna

<i>Euplagia quadripunctaria</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera				Ezezaguna

<i>Elona quimperiana</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa	x			
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak	x			
Kontserbazio-egoera	Aldekoa			

Presioak eta mehatxuak

Gorbeiaiko basoetan identifikatutako presio eta mehatxuak berdinak dira elementu gako honetako habitat guztientzat. Hala ere, habitat bakoitzarentzat tratamendu homogeneorik ez dagoenez, presio eta/edo mehatxu maila desberdina izan daiteke eremu bakoitza nola maneiatzen den arabera.

Orokorrean, ondorengo presioak identifikatu dira:

- Birlandaketak espezie aloktonoekin (B01.02.02) edo autoktonoekin (B01.02.01), titulartasun publiko nahiz pribatuko lurretan. Kontuan hartu behar da jabego pribatuko lurretan presioa handiagoa dela.
- Oihanpea ezabatzea (B02.03) eta hildako edo okerrera egindako zuhaitzak kentzea (B02.04). Hamarkadetan zehar baso masak egur-aprobetxamendurako

erabili izan dira (ikatzetarako, soilguneak, egur-sortak...), baina azken urteetan jarduera asko murriztu da, beraz presioa ere txikitu egin da.

- Baso-ustiapenen ohitura tradizionalak uztea, hala nola zuhaitzak lepatzea.
- Biodibertsitatearen ikuspuntutik, baso-larratzeak (B06) zuhaixka eta belar geruza egokia mantentzea oztopatzen du. Kontuan hartu behar da baso mota batzuk, hala nola ameztiak eta harizti mesotrofoak, ganadu-karga handiagoa onartzen dutela oihanpe trinkoagoa dutelako.
- Baso multzoen fragmentazio maila handia (B07). Fragmentazioa eta lotura faltaren kausa nagusia errepideak eta autobideak (D01.02), bidezidor eta pistak (D01.01) eta linea elektrikoak (D02.01.01) dira.
- Etorkizunean suteak (J01) gerta daitezke Gorbeian, baina gaur egun arte gutxitan gertatu dira.
- Aisialdiko jarduerak, batez ere intentsiboki egiten direnak, hala nola, basa-produktuen biltzea (onddoak...) (F04.02), basa-animaliak ehizatzea eta harrapatzea (F03), ezkutuko jarduerak (F03.02.03), kanpoaldeko kirolak eta antolatutako laketa-jarduerak (G.01), txangozaletasuna eta motorrik gabeko ibilgailuak erabiltzea (G01.02).

Baso-kiropteroen komunitatearen kontserbazioan eragin negatiboa izan dezaketen presio eta mehatxuak:

- Negua pasatzeko eta hazkuntzarako babeslekuak eragozteak (G01.02).
- Bandalismoa eta indibiduoak hiltzea (G05.04).
- Nekazaritza- eta baso-intsektizidak (B04, A07).
- Eraikinetako egurra babesteko organokloratuak edo organofosforatuak erabiltzea (A07), bereziki hazkuntza-koloniei eragiten dietenak.
- Harrizko zubiak zaharberritzea (J03.01).
- Habitat naturala galtzea eta ehizako habitata degradatzea, elikagaiak eskuratzeari dagokionez (J03.01).
- Koniferen landaketak zuhaitz hostozabaleko basoak ordezkatzeko, eta horren ondorioz intsektu gutxiago egotea (B01.02, B02.04).
- Lurrazpiko babeslekuak galtzea azpiegitura, errepide, pista... eraikitzearen ondorioz (D01.01).
- Baso hostoerorkor eta planifolio autoktonoak galtzea eta fragmentatzea (B07).
- Basoak eta zuhaitz urtetsuak galtzea (B03).
- Baso multzoak zeharkatzen dituzten ur-ibilguak eta putzu naturalak lehortzea, eta uberkatik enborrak eta adarrak ateratzea (J02.01).

Hauexek dira ugaztunei zehazki eragiten dieten presioak, hala nola basakatuari, lepahoriari edo muxar grisari: baso hostoerorkor eta planifolio autoktonoak galtzea eta fragmentatzea (B07), basogintzan biozidak, hormonak eta produktu kimikoak erabiltzea (B04), eta errepide eta autobideetan gerta litezkeen kolpatzeak (D01.02). KBEren eremuko eta inguruko errepideetan kolpatze asko gertatzen diren tarte ugari identifikatu dira, hala nola AP-68, A-624, N-240, A-3608 eta A-2521.

Baso-hegaztiei negatiboki eragiten dieten faktoreak ondorengoak dira: habiak egiteko oin egokien falta eta zuhaitz zaharren desagertzea (B02.04), zenbait basogintza jarduera, hala nola zuhaitzen bakanketa, moztea, egur-sortak (B02.04, B02.06) edo birlandaketarik edo birsorkuntza naturalik gabeko basoaren aprobetxamendua (B03). Ondorengo jarduera antropikoen aurrean ere ahulak dira hegaztiak: habiak lapurtzea (F03.02), ehiza (F03.01) edo kanpoaldeko kirolek (G01.02) edo aisialdi jarduerak (F04.02.02) eragindako eragozpenak.

Gorbeia KBEko anfibioak kudeatzeko orduan kontuan hartu behar da hainbat alderdi negatibo berdinak direla lurralde guztian. Anfibioen mehatxu handiena haien habitatak aldatzea, murriztea edo suntsitzea da, bereziki ugalketarako habitatak (hezeguneak, orokorrean). Honakoek eragin ditzakete egoera horiek: kanalizazioak eta ur-desbideratzeak (J02.03), errekaetoetan ur-hartzeak (J02.06), zingirak eta putzuak betetzea (J02.01.03), habitatak aldatzea eta horiek inguratzen dituzten zuhaixkak moztea (J03.01), etab. Basogintzatik (B07) ondorioztatutako jarduerak ere eragina izan dezakete, makinek hezeguneak suntsitu ditzaketelako (D01.01) edota sedimentuen kutsadurarengatik (K01.02), besteak beste.

Koleoptero saproxiliko kasuan, presio eta mehatxuek aurretik aipatutako basoguneei harreman zuzena dute. Horien artean nabarmentzekoa da hildako edo okerrera egin duten zuhaitzak kentzea (B02.04). Hala ere, hamarkadetan zehar baso masak egur-aprobetxamendurako (ikatzetarako, soilguneak, egur-sortak) erabili izan diren arren, azken urteetan jardura asko murriztu da, beraz presioa ere txikitu egin da. Hala eta guztiz ere, baso-ustiapen praktika tradizionalak uzteak, hala nola zuhaitzak lepatzeak, mota horretako habitatak progresiboki desagertzea eragin lezake, eta habitat horiek mota horretako espezieen aldekoak dira.

Elementu gakoentzat aipaturiko presioen artean, badira ropalozeroentzat, bereziki negatiboak izan daitezkeen presio zehatzak, hala nola sastrakadiak eta oihanpea galtzea (B02.03).

Beste faktore eta baldintzatzaile batzuk

Parke Naturalaren zonifikazioa (NBAP):

- Elementu gakoan sartutako basoen azaleraren % 80 kontserbazio aktiboko eremuen zati da; % 25 artapen eraginkorreko I. aldeetan dago, eta % 55 artapen eraginkorreko II. aldeetan.
- Solik basoen % 1,5 da erreserba integraleko eremuetako edo erreserba-eremuetako zatia. Jarraian, kategoria horietan sartuta dauden habitaten azalaren ehunekoak jaso dira:
 - Pagadi azidofiloak: % 0,6
 - Pagadi kaltzikolak: % 50,5
 - Harizti mesotrofoak: % 0,9
 - Amilburuaren azpiko basoak: % 0,0
 - Ameztiak: % 0,8
 - Erkameztiak: % 25,1
 - Gaztainadiak: % 0,0
 - Artadiak: % 0,8
 - Harizti azidofiloak: % 2,4
 - Pagadiak-hariztiak: % 0,6
 - Hariztiak-baso mistoa: % 2,8
- Bi kategorietan sartutako baso-azalerak ez dira nahikoak, bereziki habitat jakin batzuei dagokienez (pagadi azidofiloak, harizti mesotrofoak, ameztiak, pagadi-hariztiak, hariztiak); izan ere, erreserba integraleko eremuetan edo erreserba-eremuetan azalera osoaren % 3 baino gutxiago dago.
- Amilburuaren azpiko basoei lotutako azaleraren ia % 90 babes-eremuetan dago, nahiz eta, horien ezaugarriak direla eta, oso-osorik sartuta egon beharko luketen.
- Elementu gako horren azaleraren % 0,4 (81 ha) Parke Naturalaren mugen barnean

ez dauden eremuei dagokie (Zestafe, Kulukupadra eta La Yesera).

Parke Naturalaren Erabilera eta Kudeaketarako II. Plan Eraentzailea:

- 4.4 *Baso-jarduera* atalean, planak kudeaketa-gidalerroak eta erregulazioak ezartzen ditu eta jarduketak zehazten ditu baso-erabilaren harira; zehazki, NBAPn baso-erabilera arautzen duten artikulak garatzeko, eta bertan ezarritako zonifikazioarekin bat etorriz, baso-erregulazio zehatzak ezartzen ditu (4.4.3 Erregulazioak) eremu bakoitzerako.
- 4.2.1.1 *Batasunaren intereseko espezieen habitatetarako gidalerroak eta kudeaketa partikularreko irizpideak* atalean honako espezieentzako gidalerroak eta irizpideak zehazten dira: pagadi azidofiloak (EB 9120 KOD), harizti subatlantiar mesotrofoak (EB 9160 KOD), ameztiak (EB 9230 KOD), gaztainadiak (EB 9340 KOD), amilburuaren azpiko baso mistoak (EB 9180* KOD) eta artadiak (EB 9340 KOD); horretaz gain, baso-espezieetarako gidalerro eta irizpide orokorrak ezarri dira
- 4.2.1.1 *Batasunaren intereseko espezieen habitatetarako gidalerroak eta kudeaketa partikularreko irizpideak* atalean.

Beste plan batzuk:

'Arabako Lurralde Historikoko Ekologia eta Paisaia Konektibitatea' ikerketan hainbat neurri proposatzen dira, hala nola heskaia perimetralak eta faunarako igarobideak N-622 eta AP-68 bideetan. Hala ere, beranduago bi bide horiek ugaztun handi eta ertainentzako duten iragazkortasunaren inguruko azterketa bat egin zen. Haren arabera, kostu ekonomiko txiki samarreko 28 neurri zuzentzaileak hartu behar ziren dauden zeharkako egituren iragazkortasuna hobetzeko.

Administrazio-baldintzatzaileak: lurren jabegoa

- Kasu batzuetan, lurzoruen jabetzaren araubideak baldintzatzen du habitat horiek lehengoratu eta hobetzeko jarduketak egin ahal izatea. Esan beharra dago 1. *Basoak* elementu gakoko habitatarekin identifikatutako azaleraren % 90 titulartasun publikoko lurretan dagoela, eta ondorioz kontserbazio-jarduketak errazagoak direla.
- Hori bai, habitat-mota bakoitzaren arabera, alde handiak daude titulartasun publikoko ehunekoetan.
 - Pagadi azidofiloak: % 90,2
 - Pagadi kaltzikolak: % 0,0
 - Harizti mesotrofoak: % 98,3
 - Amilburuaren azpiko basoak: % 97,6
 - Ameztiak: % 91,7
 - Erkameztiak: % 99,9
 - Gaztainadiak: % 0,1
 - Artadiak: % 75,4
 - Harizti azidofiloak: % 84,0
 - Pagadiak-hariztiak: % 94,5
 - Hariztiak-baso mistoa: % 80,0

2. Sastrakadiak eta larreak

- Gune hezeetako txilardiak eta sastrakadiak: 4020*, 4030, 4090 EB KOD.
- Belardi erdi-naturalak: 6230* EB KOD.

• Intereseko lotutako flora:

Diphasiastrum alpinum, *Ranunculus amplexicaulis*, *Narcissus asturiensis*, *Narcissus bulbocodium*, *Narcissus pseudonarcissus ssp. nobilis*, *Arnica montana*, *Lycopodium clavatum*, *Meum athamanticum*, *Huperzia selago*, *Genista micrantha*, *Leontodon pyrenaicus*, *Rumex aquitanicus*.

• Intereseko lotutako fauna:

- Goi-mendiko eta landazabaleko hegazti-fauna: mirotz zuria (*Circus cyaneus*), ota-txinboa (*Sylvia undata*), belatxinga mokogorria (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*), eper grisa (*Perdix perdix*), antzandobi arrunta (*Lanius collurio*).
- Kiropteroak: *Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus hipposideros*.
- Narrastiak: Schreiber muskerra (*Lacerta schreiberi*).

Kontserbazio-egoera

Batasunaren intereseko txilardiak eta sasiak:

4020* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		x		
Azalera		x		
Egitura eta funtzioak	x			
Etorkizuneko igurikapenak		x		
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

4030, 4090 EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera	x			
Egitura eta funtzioak	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera	Aldekoa			

Batasunaren intereseko belardiak:

6230* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera	x			
Egitura eta funtzioak	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera	Aldekoa			

Lotutako intereseko fauna:

<i>Diphasiastrum alpinum</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	

<i>Ranunculus amplexicaulis</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	

<i>Meum athamanticum</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	
<i>Arnica montana</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	
<i>Narcissus asturiensis</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa	x			
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak	x			
Kontserbazio-egoera	Aldekoa			
<i>Narcissus gr pseudonarcissus</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa	x			
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak	x			
Kontserbazio-egoera	Aldekoa			
<i>Genista micrantha</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	
<i>Rumex aquitanicus</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	
<u>Intereseko lotutako fauna:</u>				
Kiropteroen komunitatea	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena				x
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera				Ezezaguna
Mirotz zuria	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		x		
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	
Ota-txinboa	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		x		

Populazioa				x
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Belatxinga mokogorria	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		x		
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Antzandobi arrunta	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		x		
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak			x	
Kontserbazio-egoera			Txarra	

Schreiber muskerra	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera				Ezezaguna

Presioak eta mehatxuak

Mendiko larreak:

- Larratze-sistemak uzteak edo larratzerik ez egoteak (A04.03) sastrakadiko habitaten hedapenari mesede egin diezaioke, baina mendiko larreen azalera murriztu dezake. Mendiko larreetan eragina izan dezaketen beste inpaktuak honakoak dira: larratze intentsiboa (A04.01), gune batzuk gehiegi zapaltzeak (G05.01) higadura-prozesuak sor ditzake (K01.01), txangozaletasunak eraginda bidezidor kopurua handitzea (G01.02) edota behar bezala kontrolatu gabeko hazien erabilerak eraginda eremu batzuetan kardua (I01) bezalako espezieak hedatzea.
- Larratze intentsiboak (A04.01) eta ahuntz-ganadua larratzeak (A04.02.04) habitat honi lotutako intereseko flora-espezieengan ere eragina izan dezake.

Sastrakadiak:

- Txilardi hezeetan, ur-erregimena aldatzea kanalizazio eta ur-desbideratzeen (J02.03) bidez, gehiegizko larratzea (A04.01) eta zapaltzea (G05.01), edota kontrolpeko edo kontrolik gabeko sua erabiltzea (J01.01).
- Txilardi lehorretan, aurrekoez gain, garoa bezalako espezieen ugaritzea edo zur-espezieen kolonizazioak (K02.01), gehienetan abeltzaintza uztearen ondorio direnak; sastraka-garbitzeak (A03), belar-hiltzaileak eta ongarriak erabiltzea (A07 eta A08) edota sarbiderako bidezidorrak eta pistak irekitzea (D01.02).

Lotutako flora:

- *Diphasiastrum alpinum* eta *Ranunculus amplexicaulis*: batzuk gehien erabiltzen diren bidezidorretan (G01.02) daude. Batzuetan ematen diren ospakizunetan jende asko elkartzten da eta arrisku-faktore bihur daiteke espeziearen ugalketa-aldian gertatzen badira (maiatza-uztaila).
- *Arnica montana*. Tradizionalki sendabelar gisa erabili izan da, horregatik

iraganean asko bildu zen (F04.01).

- *Genista micrantha*. Oraindik bizi litekeen guneen zati handienetan otea (*Ulex sp.*) bezalako lehiakide gogorrak ditu eta haren garapena oztopatzen du, ez baitu itzala duten lekurik onartzen (B01).
- *Leontodon pyrenaicus*. Arrisku handiena larratzeak (A04.02) sortzen du, ganaduak atsegin duen inguruetan bizi baita eta harekin batera hazten baita. Ondorioz, bere bizitza-zikloa bete baino lehen behin eta berriz suntsi daiteke.

Lotutako fauna:

- Kiropteroak: habitat naturala galtzea eta ehizako habitata degradatzea, elikagaiak eskuratzeari dagokionez (J03.01). Zuhaiztiak, zuhaixkak (A10.01) eta harrizko harresiak (A10.02) kentzea.
- Goimendiko eta otalur atlantikoko hegaztiak: lurraren erabilera aldatzea ondorengo arrazoiengatik: erretzea (J01.01), sastrakadiko habitatak luberritzea (A03), elikagaien gunek galtzea baso-birpopulaketan ondorioz (B02.01), larratze estentsiboaren intentsitatea jaitea (A04.03), eta laketa- eta kirol-jardueren sortutako eragozpenak (G01.02, F04.02.02).
- Landazabaleko hegaztiak: landazabala aldatzea edo sinplifikatzea izaera antropikoko jarduketan ondorioz: zuhaiztiak eta zuhaixkak (A10.01) eta harrizko harresiak (A10.02) kentzea eta haien ordeztasun txarrantza jartzea, pestiziden kontrol gabeko erabilera orokortua (A07), dauden baliabide trofikoak murrizten dituenak, batez ere artropodoak; edota larre-sastrakadi gunetan baso berriak landatzea (B02.01.02).
- Schreiber muskerra: habitata galtzea bertan gehienbat koniferoak landatzeagatik (B01.02), eta nekazaritza- eta basogintza-erabilerarengatik (A01, B01) habitata aldatzea, murriztea edo suntsitzea. Jarduketa horiek sastrakadiak eta oihanpea (B02.03) desagertzea eragiten dute.

Beste faktore eta baldintzatzaile batzuk

Parke Naturalaren zonifikazioa (NBAP):

- Txilardi heze atlantiarren (4020* EB KOD) azalera ia guztia (% 98), lehentasunezko habitata da eta 'abeltzaintza-basogintzaren sustapena' kategoriaren parte da. Aurretik aipatu den moduan, habitat arras ahula da eragozpen antropikoen eta abeltzaintza intentsiboaren aurrean (lehortzea, eutrofizazioa, zapaltzea). Horren inguruko murriztapen-neurriak hartu beharko lirateke, hala nola lotutako ur-erregimenaren edozein aldaketa prebenitzea edo ezabatzea, gertuko gunetako ongarrien erabilera kontrolatuz elikatzearen kalitate fisiko-kimikoa bermatzea, edo ganaduari gune batzuk ixtea, batez ere habitat higr-zohikatzekin mosaikoa eratzen duen gunetan. Babes handiagoko kategoriara igotzea ere komeni litzateke.
- Mendi-larreak (6230* EB KOD) ere lehentasunezko habitatak dira eta haien azaleraren zati handiena hiru kategoriatan banatzen da: 'abeltzaintza-basogintzaren sustapena' (% 53), 'kontserbazio aktiboa II' (% 23) eta 'kontserbazio aktiboa I' (% 14). Zonifikazio hori habitat honen kontserbazio-egoera onarekin bateragarria da.
- Txilardi lehor azidofiloak mendiko larreekin mosaiko moduan bizi dira eta aurrekoen banaketa antzekoa dute: 'abeltzaintza-basogintzaren sustapena' (% 57), 'kontserbazio aktiboa II' (% 15) eta 'kontserbazio aktiboa I' (% 14).

Zonifikazio hori habitat honen kontserbazio-egoera onarekin bateragarria da.

- Parke naturalean ez dagoen KBeko elementu gako honen azalera ez da oso esanguratsua (KBeren azaleraren % 0,005), eta Zestafeko (Zigoitia) OPMn dauden txilardi lehor eta txilardi kaltzikolei dagokie.
- KBeko elementu gako ez diren eta kontserbazioaren xede diren beste sastrakadiak Parke Naturalean babes gehiago duten eremuetan aurki daitezke. Hona hemen batzuk:
 - 5110 EB KOD: Harkaitzeko aldapetako *Buxus sempervirens* sastrakadi xerotermofiloak (*Berberidion p.p.*). Gorbeian soilik bi gune ('Bojadi') identifikatu dira Atxuriko hegoaldeko mazelan, guztira 1,35 ha hartzen dituztenak. Oso berezia da espezie hori Gorbeian egotea, horregatik Parke Naturaleko 'erreserba eremu' ('Bojadi') batean sartu dira, babestutako eremu honen NBAPk zehazten duenaren arabera.
 - F5.21 (Y) Eunis KOD: maquis altu mediterranearra, KBeko ipar-ekialdeko muturreko hainbat gunetan aurkitu da; espezie horren azaleraren % 42a 'El Bortal' erreserba integralaren barruan dago.

Parke Naturalaren Erabilera eta Kudeaketarako II. Plan Eraentzailea:

- 4.5 Abeltzaintza jarduera atalean, planak kudeaketa-gidalerroak eta erregulazioak ezartzen ditu eta jarduketak zehazten ditu larreak eta sastrakadien harira; eta 4.2.1.1 Batasunaren intereseko espezieen habitatetarako gidalerroak eta kudeaketa partikularreko irizpideak atalean txilardi hezeen (4020* EB KOD), txilardi lehorren (4030 EB KOD), txilardi kaltzikolen (4090 EB KOD) eta mendiko larreen (6230 EB KOD) inguruko gidalerroak eta irizpideak zehazten ditu.

Mehatxatutako flora-espezieak berreskuratzeko planak:

- *Diphysastrum alpinum*: espezie horrek 'Berreskuratze-plana'-ren proposamen bat du. Parke Naturalaren zonifikazioaren barruan, planaren aplikazio-eremu handiena 'Kontserbazio Aktiboko I Guneei' dagokie eta zati txiki bat 'Abeltzaintza Basogintzaren Sustapenerako Guneei'. Berdin gertatzen da espezie hori aurkitu den kontserbazio-eremuekin, ondorioz 'Kontserbazio Aktiboko I Guneei' dagokie eta zati txiki bat 'Abeltzaintza Basogintzaren Sustapenerako Gunetarako' zehaztutako erregulazioez gailentzeko babes-neurri zehatzak behar dira berreskuratze-planeko neurriak aplikatu ahal izateko.
- *Ranunculus amplexicaulis*: espezie hori ere 'Berreskuratze plana'-ren proposamenean sartu da. Parke Naturalaren zonifikazioari dagokionez, kontserbazio-eremuak (guztira 24.562 m²-ko azalerako 11 lursail) eta proposatutako 'Berreskuratzeko eremuak' (guztira 119.933 m²-ko azalerako 2 lursail) 'Abeltzaintza Basogintzaren Sustapenerako Gune', 'Kontserbazio Aktiboko I Guneak' eta 'Kontserbazio Eremua'-ren artean banatzen dira, eta denak Gorbeian iparraldeko mazelan daude. Aurreko kasuan bezala, aipatutako eremuentzat zehaztutako babes-neurriez gain neurri zehatzak behar dira.

Lotutako fauna:

- Habitat Zuzentarauan IV. Eranskineko mikro eta megakiroptero espezie guztiak daude, ondorioz guztiak dira Batasunaren intereseko espezieak eta babes zorrotza behar dute. Horretaz gain, *Rhinolophus hipposideros* eta *Rhinolophus ferrumequinum* ere aipatutako Zuzentarauaren II. Eranskinean daude.
- Schreiber muskerra (*Lacerta schreiberi*) Habitat Zuzentarauaren II. eta IV.

Eranskinean dago, eta Espezie Mehatxatuen EAeko Katalogoan 'interes bereziko' gisa sailkaturik dago.

Administrazio-baldintzatzaileak:

- Lursailen jabegoa: kasu batzuetan, lurzoruaren jabetzaren araubideak baldintzatzen du habitat horiek lehengoratu eta hobetzeko jarduketak egin ahal izatea.

'Sastrakak eta larreak' elementu gakoan sartutako Batasunaren intereseko habitaten azaleraren ia % 85 titulartasun publikoko lursailetan dago, nahiz eta 4090 habitataren kasuan azalera publikoa zertxobait txikiagoa den (% 63).

Gehieneko titulartasun publiko hori mendi publikoaren erabilera-emakiden bidez kudeatzen da orokorrean, eta horrek kontserbazio- edo berreskuratze-neurriak aplikatzea errazten du. Hala ere, horren ondorioz kontratu- edo boluntario-izaera duten formulak bilatu behar dira, proposatutako edo eragindako lursailen jabe diren administrazioekin akordio eta konpromisoak bultzatzen dituztenak, gehienbat udaletxeekin eta/edo administrazio batzarrekin Arabako L.H.ren kasuan.

3. Leizeak, harkaitzak eta lotutako habitatak

• Turismoak ustiatu gabeko leizeak: 8310 EB KOD.

• Kareharrizko hartxingadi eta harkaitzak: 8130, 8210 EB KOD

• Larre harritar kaltzikolak: 6170 EB KOD.

• Mendiko megaforbioak: 6430 EB KOD.

• Intereseko lotutako beste flora-espezieak:

Nigritella gabasiana, Leontodon pyrenaicus, Pedicularis tuberosa, Tozzia alpina.

• Intereseko lotutako fauna:

- Kiropteroak: *Miniopterus schreibersii*.
- Hegazti-fauna harkaiztarrak: sai zuria (*Neophron percnopterus*), sai arrea (*Gyps fulvus*) eta belatz handia (*Falco peregrinus*).

Kontserbazio-egoera

Harkaitzak eta leizeak:

8210* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera	x			
Egitura eta funtzioak	x			
Etorkizuneko igurikapenak	x			
Kontserbazio-egoera	Aldekoa			

8130, 8310 EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera	x			
Egitura eta funtzioak		x		
Etorkizuneko igurikapenak	x			
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Megaforbioen komunitateak:

6430* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera		x		
Egitura eta funtzioak		x		
Etorkizuneko igurikapenak		x		
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Larre harritarrak:

6170* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera	x			
Egitura eta funtzioak	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera	Aldekoa			

Mehatxatutako beste flora-espezieak:

<i>Nigritella gabasiana</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	

<i>Leontodon pyrenaicus</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	

Intereseko lotutako fauna:

Kiropteroen komunitatea	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena				x
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera				Ezezaguna

Sai zuria	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		x		
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak			x	
Kontserbazio-egoera			Txarra	

Belatz handia	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		x		
Populazioa		x		
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Sai arrea	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		x		
Populazioa		x		

Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Presioak eta mehatxuak

Gorbeian identifikatutako harkaitzetan eta zenbait leizetan kirol- edo laket-jarduerak egiten dira, baita izaera zientifikoagoa dutenak ere; hala nola eskalada (G01.04.01), espeleologia (G01.04.02) edo leizeen bisitak (G01.04.03).

Azpimarratzekoak dira Gorbeia Parke Naturaleko Erabilera Publikoko Planaren Berrikuspenaren diagnosian identifikatutako zenbait afekzio, egun izapidetzen ari direnak:

- Folklore-ospakizunak, herri-deialdiak eta leizeetara bisitak (antolatu eta jakinarazi gabekoak), batez ere leize batzuetan (Mairulegorreta) inpaktu handikoak dira. Batzuetan endokarsta degradatzen duten bandalismo arazoak gertatu dira, hala nola grafitiak (G05.04), zabor edo karbuho hondakinak uztea, etab. EPPk espeleologia-jardueren kontrola behar dela azpimarratzen du Legorras, Gingia Mairulegorreta eta Artzegiko leizeetan.
- Eskalada (G01.04.01) Axkorriganeko horman (Itxina). Jarduera horrek desagertzeko arrisku larrian dauden hegazti harkaiztarrei eragin diezaioke, haien artean sai zuria (*Neophron percnopterus*). Bizkaiko Foru Aldundiak Bizkaian eskalada arautzeko eta murrizteko programa bat du.

Megaforbioen komunitateei eragiten dieten inpaktu nagusiak ganaduaren kontrol gabeko larratzetik datoz, bereziki ahuntzen larratzetik (A04.02.04).

Kiropteroen komunitatearen kontserbazioan eragin negatiboa izan dezaketen presio eta mehatxuak:

- Negua pasatzeko eta hazkuntzarako babeslekuak eragozteak eta horien itxitura motak (G01.02, G05.08).
- Bandalismoa eta indibiduoak hiltzea (G05.04).
- Habitat naturala galtzea eta ehizako habitata degradatzea, elikagaiak eskuratzeari dagokionez (J03.01).

Hegazti harkaiztarren kasuan, badira oraindik mehatxu batzuk, hala nola noizbehinka pozoia erabiltzea (F03.02.03), pistak eraikitzea (D01.01), basogintza-lanak (B02.02, B02.05), eta linea elektrikoei lotutako hildakoak (D02.01.01). Erabilera Publikoko Planaren berrikuspenak mehatxutzat jotzen du eskalada (G01.04.01) Axkorriganeko horman (Itxina). Desagertzeko arrisku larrian dauden hegazti harkaiztarrei eragin diezaioke, haien artean sai zuria (*Neophron percnopterus*). Bizkaiko Foru Aldundiak Bizkaian eskalada arautzeko eta murrizteko programa bat du, aurrerago azalduko dena.

Beste faktore eta baldintzatzaile batzuk

Parke Naturalaren zonifikazioa (NBAP):

- Gorbeian identifikatutako barrunbeen soilik % 13,5 dago erreserba-eremuetan (46 barrunbe) edo babes-eremuetan (50 barrunbe); leize gehienak (% 55) Kontserbazio Aktiboko I. Gunekoak dira, hala nola Itxulegor eta Legorraseko leizeak, kiropetroentzat lehentasunezko babesleku direnak eta babes berezia beharko luketenak. Aurretik aipaturiko Mairulegorretako leizea Kontserbazio Aktiboko II. Eremuan dago.

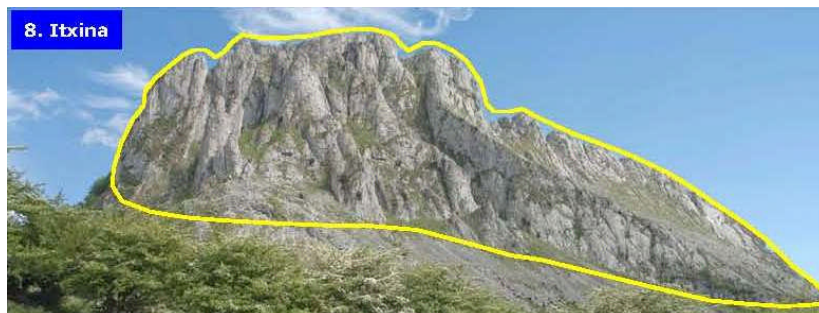
- Gutxi gorabehera, KBEko harkaitz eta hartxingadien azaleraren erdia erreserba-eremuetan (Axxorrigan, Aldamin, Bojadi) edo babes-eremuetan (Itxinako inguruko mendiak, Gorostieta, Gatzarrieta, Egillorlarra) dago. Kopuru hori ez da nahikoa, bereziki mehatxatutako flora-espezieak dituzten eremuetan edota espezie horiek potentzialki egon daitezkeen ezaugarri ekologikoak dituzten eremuetan. Soilik % 6,4 abeltzaintza-basogintzaren sustapenerako eremuetan dago, eta orokorrean lehen aipaturiko bi eremuen aldamenean dauden lursail txikiak dira.
- Larre harritarren kasuan, abeltzaintza-basogintzaren sustapenerako eremuetan dagoen azalera % 2,7koa da, eta erreserba- edo babes-eremuetan dagoena, aldiz, % 50ekoa. Aurreko kasuan bezalaxe, aztertu beharra dago mehatxatutako flora-espezieen kontserbazio- edo berreskurapen-eremu izendatu daitezkeen eremuetan erreserba-eremuak zabaltzea komeni den edo ez.
- Azpimarratzekoa da megaforbioen komunitateen identifikatutako azaleraren % 94 (2.100 m²) Aldamingo erreserba-eremuaren zati dela. Ondorioz, azken horren azaleraren mugaketa eremu horretan egindako flora-espezie mehatxatuen berreskuratze-planetara egokitu beharko litzateke.

Parke Naturalaren Erabilera eta Kudeaketarako II. Plan Eraentzailea:

- 4.8 *Erabilera publikoa* atalean, planak kudeaketa-gidalerroak eta erregulazioak ezartzen ditu eta jarduketak zehazten ditu eskalada eta espeleologiaren harira; eta 4.2.1.1 *Batasunaren intereseko espezieen habitatetarako gidalerroak eta kudeaketa partikularreko irizpideak* atalean hartxingadietako landarediaren (8130 EB KOD), harkaitzen (8210 EB KOD) eta megaforbioen komunitateen (6430 EB KOD) inguruko gidalerroak eta irizpideak zehazten ditu.

Itxinako biotopo babestua

- *Uztailaren 11ko 368/1995 Dekretuak* 1995ean Itxinako mendimultzoa Biotopo babestu izendatu zuen. Biotopoak Parke Naturalerako araudira gehitzen den araudi zehatz bat du.
- Bizkaian eskalada arautzen duen programak (Bizkaiko Foru Aldundia) Itxinako eremua eskaladarako erabilera mugatuko eremu izendatu du; zehazki, aldi baterako debekua ezartzen du (urtarrilaren 1 eta abuztuaren 31 bitartean).

Parke Naturalaren Erabilera Publikoko II. Plana (izapidetzen ari dena):

- Planaren 2.5.2.3 *Inpaktua kontrolatzeko zuzenketa-neurriak* atalean Mairulegorreta leizearen inguruko neurriak ezartzen dira, baita endokarstekoko leku degradatuenen garbiketa- eta kontrol-neurriak ere.

Gorbeia Parke Naturaleko Arabako Aldeko Barrunbeen Kudeaketa Plana:

- Gomendioak, gidalerroak eta jarduketa orokorrak ezartzen ditu, baita barrunbe zehatzen inguruko gidalerroak eta jarduketak ere (Legorras, Gingia, Mairulegorreta

eta Artzegi).

Mehatxatutako espezieen Kudeaketa eta/edo Berreskuratze Planak:

- *Nigritella gabasiana*: espezie honen 'Berreskuratze-plana'-ren proposamenak dio 1.414,8 m²-ko lursail bat espezie horren kontserbazio-eremua dela, Aldamin mendiaren kareharrizko ezproiaren ipar-iparekialdeko aldeko gune altuenean dagoena eta azken urteetan espezie hori ikusi izan den leku guztiak bateratzen dituen. Berreskuratze-eremu izateko 13.432,7 m²-ko lursail bakarra proposatu da, eta bertan Aldamin mendiaren ipar-iparekialdeko aldeko kareharrizko guneko 1.300 metrotik gorako belar-erlaitza guztiak egongo lirateke. Espezie honen 'Berreskuratze-planean' proposatutako kontserbazio- eta berreskuratze-eremu guztiak Aldamingo 'Erreserba-eremuan' daude.
- Gaur egun 'EAEko hegazti nekrofagoen Kudeaketa Plan Bateratua' izapidetzen ari da. EAEko Administrazio Orokorrak eta Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako Foru Aldundiek sinatutako plana da, non ondorengo eremu motak definitzen diren:
 - 'Sai zuriaren eremu kritikoak', non habia egiten duten eta etzaleku komunalen eremuak sartzen diren.
 - Hegazti nekrofagoentzako 'interes bereziko eremuak', kasu honetan KBE guztian.
 - Espezie nekrofagoak 'elikatzeko babes-eremuak', kasu honetan ere KBE guztiari dagokio.

Administrazio-baldintzatzaileak:

- Elementu gako hori osatzen duten habitaten azaleraren % 80 titulartasun publikoko lursailetan dago; megaforbioen komunitateen kasuan azalera % 94koa da, harkaitzen kasuan % 87koa, hartxingadien kasuan % 74koa eta larre harritarren kasuan % 64koa.

4. Hezeguneak

• Habitat lenitikoak: 3140, 3150 EB KOD

• Habitat higro-zohikatzak: 7140, 7230 EB KOD

• Lotutako intereseko fauna:

Spiranthes aestivalis, *Ranunculus aconitifolius*, *Apium inundatum*, *Thelypteris palustris*, *Utricularia australis*, *Sphagnum Squarrosum*.

• Intereseko lotutako fauna:

- Narrastiak: dortoka istilzalea (*Emys orbicularis*).
- Anfibioak: baso-igel jauzkaria (*Rana dalmatina*), uhandre alpetarra (*Ichtyosaura alpestris*), uhandre marmolairea (*Triturus marmoratus*).
- Ornogabeak: sorgin-orratzak (*Coenagrion mercuriale*).

Kontserbazio-egoera

Habitat lenitikoak:

3140* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera	x			
Egitura eta funtzioak		x		
Etorkizuneko igurikapenak		x		
Kontserbazio-egoera		Desegokia		
3150* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera	x			
Egitura eta funtzioak		x		
Etorkizuneko igurikapenak		x		
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Habitat higro-zohikatzak:

7140, 7230 EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		x		
Azalera		x		
Egitura eta funtzioak	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Intereseko lotutako flora:

<i>Ranunculus aconitifolius</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	

<i>Utricularia australis</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	

<i>Sphagnum squarrosum</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	

<i>Apium inundatum</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	

<i>Spiranthes aestivalis</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	

Intereseko lotutako fauna:

Dortoka istilzalea	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
---------------------------	---------	-----------	--------	-----------

Hedapena	x			
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera				Ezezaguna

Baso-igel jauzkaria	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak	x			
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Uhandre alpetarra	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Uhandre marmolairea	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Coenagrion mercuriale	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa	x			
Espeziearentzat habitata	x			
Etorkizuneko igurikapenak	x			
Kontserbazio-egoera	Aldekoa			

Presioak eta mehatxuak

Zingirak eta hezeguneak:

- Horien landaredia espezie aloktonoen baso-landaketen bidez ordezkatzeari, partzialki ala guztiz (B01.02).
- Habitaten konektibitatea murriztea (J03.02).
- Baldintza hidraulikoetan eragindako aldaketak (J02): putzuak betetzea (J02.01.03) eta urak ureztatzeko ponpatzea edo erabiltzea (J02.06.01).
- Kubetetan edo inguruetan pilatutako zaborrak edo hondakin solido inerteak (H05.01), eta ganaduen presioak sortutako zerranda perimetrala murriztea (A04).
- Golf zelaietako putzuetan (G2.01), baldintza hidraulikoetan eragindako aldaketez (J02) gain, biozidak eta produktu kimikoez (A07) edo ongarriek (A08) sortutako ondorioak, baita uren kutsadura lausoa (H01.05).

Habitat higro-zohikatzak:

- Ganaduen gehiegizko presioa (A04), sortzen dituen hiru ondorioengatik (landaredia larretzea, ezaugarri edafologikoak —G05.01— aldatzea eta eutrofizatzeak arriskua).
- Baldintza hidraulikoetan eragindako aldaketak (J02): eremuak lehortzea (J02.01), hiri-horniketarako (ur-depositatuak) edo ganaduarentzako (askak) kanalizazioak eta ur-

desbideratzeak (J02.03).

- Zingiren aldameneko espezie aloktonoen baso-landaketak (B01.02) eta basogintza-lanak, hala nola arraseko mozketak (B02.02), makinarien inbasioa edo hondakinen isurketak (H01.05).

- Habitaten konektibitatea murriztea (J03.02).

- Basoko pistak hobetzeko lanak (D01.01), zingirako eremuan sortzen duten kutsadurarengatik.

Lotutako flora:

- *Ranunculus aconitifolius*. Ez da mehatxu zuzenik identifikatu.
- *Utricularia australis*. Altubeko putzuetan babesa behar du.
- *Sphagnum squarrosum*. Gunea inguratzen duten konifero exotikoen birlandaketak (B02.01.02). Zapaltzeko aukera asko ditu eta ahula da, ondorioz inguru horretan ganadua egotea mehatxutzat hartzen da (A04.02).
- *Spiranthes aestivalis*. Bere habitatak aldatzea edo desagertzea. Ganadu estentsiboak mesede egin dio hein batean. Udan hezegune txikiak erabiltzen dituen ganaduak (A04.02) zapaldu eta kalte egiten dio.

Lotutako fauna:

- Dortoka istilzalea. Urak aldatzea edo suntsitzea honako arrazoiengatik: nekazaritza-abeltzaintza eremuak zabaltzea (A01), pista edo errepideak sortu edo aldatzea (D01.02), kanalizazioak eta ur-desbideratzeak (J02.03) eta orokorrean hidrografia aldaketak (J02.05). Animaliak harrapatzea (F03.02.01) eta espezie exotiko edo inbaditzaileak kontrolik gabe askatzea (I01, I03.01).
- Anfibioen mehatxu handiena haien habitatak aldatzea, murriztea edo suntsitzea da, bereziki ugalketarako habitatak. Honakoek eragin ditzakete egoera horiek: kanalizazioak eta ur-desbideratzeak (J02.03), zingirak eta putzuak betetzea (J02.01.03), habitatak aldatzea eta horiek inguratzen dituzten zuhaixkak moztea (J03.01), putzuetan zaborrak eta hondakinak pilatzea (E03.01, E03.03). Iondegortako urtegia (J02.06.02) mehatxu aipagarria da, ugalketa-aldian indibiduen kontzentrazio handien hobia-zuloa baita.

Ugalketa-guneetan espezie aloktonoak sartzeak (I01) espezie horiek arrarotu ditzake, bereziki Lamiogingo zingirako zamo txikia eta karramarro seinaleduna (*Pacifastacus leniusculus*).

Badira beste alderdi negatibo batzuk: nekazaritza ustiapenetan edo golf zelaietan ongarri eta produktu fitosanitarioak erabiltzea (A07, A08), uren kutsadura (H01.05, H01.09); ez dakigu zein den A-624 errepideak sor lezakeen inpaktua edo kolpatze kopuru handiko tartea den (D01.02); basogintzatik (B07) ondorioztatutako jarduerak ere eragina izan dezakete, makinek hezeguneak suntsitu ditzaketelako (D01.01) edota sedimentuen kutsadurarengatik (K01.02).

Beste faktore eta baldintzatzaile batzuk

Parke Naturalaren zonifikazioa (NBAP):

- Ekainaren 21eko 227/1994 Dekretuak —Gorbeiako Parke Naturaleko Natur Baliabideen Antolamendurako Plana (NBAP) onesten duena— lurraldearen zonifikazioa edo eremu-banaketa agintzen du, eremu bakoitzaren erabilera arautzeaz gain. Zehazki, Altubeko hezeguneak 'erreserba-eremu' gisa sartzen ditu.

- NBAPk soilik 3140 EB KOD eta 3150 EB KOD habitatak identifikatu diren putzu eta beste ur-ingurunekeo habitaten azaleraren % 41 sartzen du 'Erreserba' kategorian (Monrealgo zingira). Gainerako ia guztiak 'Kontserbazio Aktiboa I' kategorian sartzen ditu (Lamiogin).

Monrealgo zingirako habitaten mugak aldatu ondoren, bertako azalerako zati bat 'Kontserbazio Aktiboa II' kategorian eta bestea 'Hiriko eremua eta azpiegiturak' kategorian sartu ziren, non zingiraren aldamenean dagoen Zuiako golf zelaia ere sartzen den.

- NBAPk hainbat elementuentzako gidalerroak eta arauak ezartzen ditu, haien artean 'baliabide hidrologikoen babesa' (20. art.) eta 'flora eta faunaren babesa'-rekin (21. art.) lotuta daudenak, non hezeguneak bezalako habitat bakanak sartzen diren.
- Zingira azidofilo eta basofiloak kategoria desberdinetan banatzen dira, baina gehienbat (azaleraren % 43) abeltzaintza-basogintzaren sustapenerako eremuetan daude eta, ondorioz, ez da bermatzen habitat mota horien babes eraginkorra.
- KBEren barruan dagoen baina Parke Naturaleko gaur egungo mugaketatik kanpo dagoen elementu gako horren azalera Kulukupadrako zingirari dagokio (0,25 ha). BGL zabaltzea proposatu da eremu hori KBEko interes naturaleko eremura batzeko.

Izapidetzen ari diren Kudeaketa Planak:

- EAEn baso-igel jauzkaria (*Rana dalmatina*) kudeatzeko proposamen guztiek diote Altubeko zingirak (Zuia), Troncongo putzua (Urkabustaiz) eta Oketamendiko putzua (Zeanuri) espezie horrentzako 'interes bereziko gune' izendatu behar direla.
- Uhandre alpetarrarentzat (*Mesotriton alpestris*) ere garrantzitsuak dira Altubeko hezeguneak (Zuia) eta Troncongo putzua (Urkabustaiz), baita KBEko beste eremuak ere, hala nola Arrabako zelaia, Saldropoko hezegunea (Zeanuri) eta Uzkiaroko baltsa-putzua (Urkabustaiz).

Administrazio-baldintzatzaileak:

- Lursailen jabetza: kasu batzuetan, lurzoruen jabetzaren araubideak baldintzatzen du habitat horiek lehengoratu eta hobetzeko jarduketak egin ahal izatea.

Gorbeia KBEko Hezeguneen Inbentarioko 133 guneetatik 20 titulartasun pribatuko lursailetan daude, ondorioz kontratu- edo boluntario-izaera duten formulak bilatu behar dira, proposatutako edo eragindako lursailen jabeekin akordio eta konpromisoak bultzatzen dituztenak, edota, hala badagokio, interes naturaleko eremu horiek erosteko neurriak ezarri behar dira.

Horixe gertatzen da identifikatutako habitat lenitikoek eta higro-zohikatzen kasuetan: habitat lenitiko horien azaleraren % 9,4 lursail pribatuetan dago, zehazki Kulukupadra eta Marakaldako putzuetan, eta habitat higro-zohikatzen azaleraren % 6,6 Zeanuriko udalerriko baso-guneetan dago gehienbat, eta Orozkoko udalerrian kasu batzuetan.

5. Ibai-sistema: errekek, ubideak eta lotutako habitat naturalak

. Batasunaren intereseko habitatak: 3240, 91E0* EB KOD.

. Eskualde-intereseko habitatak: F9.12, F9.2(X) Eunis KOD.

• Intereseko lotutako intereseko flora:

Prunus lusitanica, *Thelypteris palustris*, *Trichomanes speciosum*.

• Intereseko lotutako fauna:

- Ibaietako hegazti-fauna: martin arrantzalea (*Alcedo atthis*).
- Anfibioak: baso-igel iberiarra (*Rana iberica*).
- Arrainak: loina (*Parachondrostoma miegii*), ibai amuarraina (*Salmo trutta*).
- Ornogabeak: ibai-karramarro autoktonoa (*Austropotamobius italicus*).

Kontserbazio-egoera

Batasunaren intereseko habitatak:

91E0* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Azalera		x		
Egitura eta funtzioak		x		
Etorkizuneko igurikapenak	x			
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

3240* EB KOD	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena				X
Azalera	X			
Egitura eta funtzioak	X			
Etorkizuneko igurikapenak	X			
Kontserbazio-egoera	Aldekoa			

Uraren kalitatea:

Gorbeia KBEko ibai eta ubideetako uraren kalitatea		
Estazioa	Kalitate fisiko-kimikoa	Kalitate biologikoa
NAL-062	Oso ona	Ona
BAI-084	Oso ona	Ona
ZUN-070	Oso ona	Moderatua

Intereseko lotutako flora:

<i>Prunus lusitanica</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziaerentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	

<i>Thelypteris palustris</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa			x	
Espeziaerentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera			Txarra	

<i>Trichomanes speciosum</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Intereseko lotutako fauna:

Martin arrantzalea	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena				x
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Baso-igel iberiarra	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	x			
Populazioa	x			
Espeziearentzat habitata		x		
Etorkizuneko igurikapenak				x
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Loia	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena		X		
Populazioa		X		
Espeziearentzat habitata		X		
Etorkizuneko igurikapenak		X		
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

Ibai-amuarraia	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena	X			
Populazioa		X		
Espeziearentzat habitata		X		
Etorkizuneko igurikapenak		X		
Kontserbazio-egoera		Desegokia		

<i>Austropotamobius italicus</i>	Aldekoa	Desegokia	Txarra	Ezezaguna
Hedapena			x	
Populazioa				x
Espeziearentzat habitata			x	
Etorkizuneko igurikapenak			x	
Kontserbazio-egoera			Txarra	

Presioak eta mehatxuak

Ibai-jabarietako baso-landaketek (B01.02, J03.02) Gorbeia KBEko ibai eta erreken lur-edo ibai-korridorearen jarraikortasuna baldintzatzen dute, ibarbasoetako landaredia partzialki edo guztiz ordezkatzen baitute. Horretaz gain, ganaduaren presioak (A04) eragindako oihanpearen (B02.03) eta zeharkako zerrendaren (J03.01) murrizketek ere tarte batzuetan ibarbasoa baldintzen dute. Aldaketa morfologikoek ere eragina dute ibarbasoan, hala nola JPH okupatzeak sortutako bideratzeak eta hainbat egiturek (D01.02), batez ere A-624 eta Altube ibaia lotzen diren tarteetan.

Altube ibaiaren kasuan, azpiegiturek ez diete soilik ibai-korridoreari eragiten, baizik eta lur-korridore osoari. KBEren eremuko eta inguruko errepideetan kolpatze asko gertatzen diren tarte ugari identifikatu dira, hala nola AP-68, A-624, N-240, A-3608 eta A-2521.

Undabeko errekako kalitate biologikoa zertxobait baxuagoa da emari baxua dagoenean kutsadura organikoko arazo batengatik (H.01), eta horren jatorria Ubideako EDAREan (ur zikinen araztegia) dago .

KBeko emariak ponpatzeak eta hartzeak (J02.06.02) ibai-sistemaren funtzionamendu ekologiko egokia mehatxatzen du, baita ur-inguruneetara lotutako habitatak ere.

Goi Baiako hornikuntza-proiektua definizio fasean dago eta haren helburua Zuia eta Urkabustaizeko udalak urez hornitzea da. Hasierako proposamenetan, proiektuak Goi Baian bi ur-hartze aipatzen ditu, Arralde eta Larreakortako erreketan. Grabitateari esker, emari nahikoa eskainiko lukete Zaroko presa erregulatzailea arte, KBEn barruko hegoaldeko muga dagoena.

Lotutako espezieei dagokienez, aipatutako espezieentzat ondorengo presio zehatzak aurkitu dira:

Prunus lusitanica. Bere kokapenaren inguruan basogintza (B02) mehatxu izan daiteke.

Thelypteris palustris. Bizi den (Altubeko putzuak) urertzei edo emariei eragiten dien edozein jarduketak espeziea desagerrarazi lezake. Kasu honetan, errepidea aldatzeak edo handitzeak populazioarengan eragina izango luke (D01.02).

Trichomanes speciosum. Orokorrean, basogintza (B02) maiz intentsiboko lekuak dira, eta ondorioz emariak aldatzen dira pistak gurutzatzeagatik (D01.01), edo ibarbasoko zuhaitzak moztu edo puskatzeagatik (B02.02). Batzuetan emari txikiak mozketen hondarrekin buxatzen dira, hortaz populazio batzuentzat arriskua handiagoa da.

Alcedo atthis. Honakoek sortzen dituzte presio nagusienak: nekazaritza edo basogintza jarduerak eragindako lurrazaleko uren kutsadura (H01.05), baso-lanengatik habitatak aldatzea (B02.02, B02.04, B02.06), baldintza hidraulikoetan eragindako aldaketak (J02), hala nola kanalizazioak eta ur-desbideratzeak (J02.03), edota gune zehatz batzuetan bainuak bezalako laketa-jarduerak sortutako eragozpenak (G01.01.02).

Parachondrostoma miegii eta *Salmo trutta*. Ibai-sarean dauden zeharkako oztopoak ur-faunaren migrazioari eragiten diete (J03.02.01) eta ibai-sarearen iragazkortasun ekologiko zuzena baldintzatzen duten faktore nagusiak dira. Guztira 28 oztopo aurkitu dira Baia, Altube eta Zubialde ibaietan, horietatik 23 'Iragazkortasun txarrekoak' gisa sailkatuak. Deigarria da KBEn Baia ibaian hainbeste oztopo egotea, gehienbat hormigoizko hodien bidez urak goialdetik KBeko mugetatik kanpoko uretara eramateak sortuak. Hobiek gutxienez 12 aldiz gurutzatzen dute emaria. Era berean, fauna exotiko inbaditzaileak (I01) larriki mehatxatzen ditu populazio horiek. Adibide gisa lutxo arrunta (*Esox lucius*), eguzki arraina (*Lepomis gibbosus*) eta perka amerikarra (*Micropterus salmoides*) ditugu; Urrunagako urtegian daude eta laina, amuarraina, ezkailua etab. bezalako arrain autoktonoen harrapari zuzenak dira.

Austropotamobius italicus espeziearentzako presio eta mehatxuak, orokorrean, elementu gakorako aipatutakoen berak dira, eta, bereziki, espezie exotiko inbaditzaileak egotea (I01), hala nola karramarro seinaleduna (*Pacifastacus leniusculus*).

Azkenik, aipatu beharra dago ibaietako arrainen eta karramarroen kasuan, zenbait laketa-jarduera mehatxu izan daitezkeela, bereziki animaliak biltzea eta harrapatzea (F03.02.01) edota ezkutuko jarduerak (F03.02.03).

Beste faktore eta baldintzatzaile batzuk

Parke Naturalaren Zonifikazioa (NBAP):

- NBAPk ez du eremu zehatza definitzen ibai-sistamarako.
- Haltzadi-lizardiak (91E0* EB KOD) lehentasunezko elementuaren azaleraren

% 33,5 babes txikiagoa duten eremuetan daude (abeltzaintza-basogintzaren sustapena, landazabala eta hirilurra).

- Sahasti harritsuaren (3240 EB KOD) % 90 inguru 'erreserba-eremuan' sartua dago, Oiardo errekarari dagokion eremuan. Elementu gako horren zati bat kategoria horretatik at geratzen da, agiri hau egin bitartean azalera aldatu dutelako.
- Parke Naturalekoa ez den elementu gakoaren azalera bateratua 5 ha-koa da, eta zatirik handiena 91E0* EB KOD kodeari dagokio, Zestafe (Zigoitia) kontzejuko Onura publikoko mendian dagoen haltzadia; BGLaren jatorrizko mugaketan txertatu zen.

Kantauri ekialdeko eta Ebroko Mugaketa Hidrografikoko plan hidrologikoak:

- Eremu Babestuen Erregistroetan KBEn dauden elementu hauek sartu dira: hornidurarako ur-hartuneko eremuak (gainazalekoak eta lurpekoak), ibai-erreserba naturalak (Baia, Undabe eta Altube ibaietako tartek), natura- eta ingurumen-intereseko tartek (Aldabideko ur-jauzia, Baia, Oiardo eta Altube ibaietako tartek).

Kudeaketa- eta/edo berreskuratze-planak:

- Arabako Foru Aldundiak espezie mehatxatuak kudeatzeko planak onetsi ditu, eta aplikazio-eremuan Gorbeia sare hidrografikoko tarte nagusiak daude. Araban, Gorbeia sare hidrografikoa mazkar arantzadunaren (*Cobitis calderoni*)⁴, iparraldeko katxoaren (*Squalius pyrenaicus*)⁵ eta ibai-kabuxaren (*Salvia fluvialis*)⁶ 'Lehentasunezko distribuzio-eremuen' barruan dago.
- Baso-igel iberiarraren (*Rana iberica*) kasuan, honako hauek bildu ziren espezie honetarako 'interes bereziko eremu' gisa garai bateko kudeaketa-planen proposamenetan: Altubeko arroak (Oiardo, Katxanbiano, Corraladas, Zuia eta Urkabustaiz), Arratiako arroko ubideak, Larreakorta eta Padrobasoko (Baia) arroetako ubideak, eta Zubialdeko arroko ubideak.
- *Prunus lusitanica* ere badu Berreskuratze Plana, Eusko Jaurlaritzak 2011n eginikoa. Bertan, honako mugaketa hau jaso da, espeziea KBEn kontserbatu eta berreskuratzeke:
 - Kontserbazio-gunea: kontserbazio-gunea 15 metroko erradioko buffer batek ale bakoitzaren inguruan mugatutako gunea da.
 - Berreskuratze-guneak: berreskuratze-gunea 17 metroko erradioko buffer batek mugatutako gunea da, espeziea dagoen ubidetik aurrera (Katxanbiano erreka). Bufferraren zabalera honela banatzen da: 2 metro buffer bi aldeetan, ubidearen ibilgu-mugarritzatzea zehazten dutena; eta 15 metro buffer bi aldeetan, mugarritzetik aurrera, ibilgua babesteko gunea ezartzeko.

Nola kontserbazio-gunea hala berreskuratze-gunea 'Kontserbazio Aktiboko II Eremuan' daude, Parke Naturalaren NBAPn ezarritako zonifikazioari jarraikiz, eta ez da babes bereziko gunerik mugatu.

Administrazio-baldintzatzaileak:

- Ur-erabilerarako eta -aprobetxamendurako indarrean dauden administrazio-emakidak: zenbait kasutan, ahitze-mailakoak ez diren ur-erabileretarako indarrean dauden emakidek nahikoak suertatzen ez diren ustiapen-baldintzak dituzte ibai-sistemearekin lotuta dauden espezieen eta habitaten kontserbazioaren egoera ona ziurtatzeko, eta horietako batzuk KBeko elementu gaketat jotzen dira.

- Lursailen jabetza: kasu batzuetan, lurzorua jabetzaren araubideak baldintzatzen du habitat horiek lehengoratu eta hobetzeko jarduketak egin ahal izatea. Elementu gako honi esleitutako habitaten azaleraren herena baino zertxobait gehiago, zehazki, % 36, titulartasun pribatuko lursailetan dago; dena den, aintzat hartu behar da azalera horren zati bat Jabari Hidrauliko Publikokoa dela. 3240 habitataren kasuan, azaleraren % 98 titulartasun publikoko lursailetan dago. Ehuneko hori, ordea, nabarmen txikiagoa da 91E0* habitataren kasuan, azaleraren % 55 inguru baitago lursail publikoetan.

5.2. PRESIOEN ETA MEHATXUEN SINTESIA

Atal honetan, Gorbeia KBEn eremuak jasaten dituen presio eta mehatxu nagusien sintesia jaso da. Presioen eta mehatxuen azterketa eta balorazio hau egiteko, honako hau guztia hartu da oinarritzat: diagnostiko honetan orain arte emandako informazioa, agiri hau idatzi duten teknikoek landa-lanean eginiko behaketak, bi foru-aldundiek eta Parke Naturaleko zaindariak emandako informazioa, eta 2014ko ekainean eginiko parte-hartze publikoko lantegietan parte hartu zuten beste eragile batzuek emandako informazioa.

Atxiki den taula presioen balorazio osorako matrizea da; horretarako, eremuak egun jasan ditzakeen mehatxuak identifikatu dira, baita presio horietako bakoitzak eragiten dion inguruko aldagaia ere.

Kontuan hartu diren inguruko aldagaiek pairatzen dituzten presioak identifikatzeaz gain, presioaren balorazio osoa ere egin da.

Presio handia (nabarmena)	Inguruak inpaktua jasateko probabilitate handia dago
Presio ertaina (nabarmena)	Inguruak inpaktua jasan ahal izateko halako probabilitatea dago
Presio txikia (ez da nabarmena)	Inguruak inpaktua ez jasateko probabilitate handia dago

Tabla 4.1: Gorbeia KBE ko funtsezko elementuen presio eta mehatxuak						
Presio eta mehatxuak		Aldagaiak				
Jarduera mota	PRESIOA/MEHATXUA	Habitaten estaldura	Habitaten kalitatea	Konektagarritasuna/ Iragazkortasuna	Espezieak	Orokorra
Nekazal eta abeltzaintza jarduera	Laborantza	Presiorik ez	Presiorik ez	Presiorik ez	Baxua	Presiorik ez
	Sega belardiak	Baxua	Presiorik ez	Baxua	Baxua	Baxua
	Ukuiluratutako azienda	Presiorik ez	Baxua	Presiorik ez	Presiorik ez	Presiorik ez
	Artzaintza	Ertaina	Baxua	Baxua	Handia	Ertaina
	Ongarrien erabilera (N, P)	Baxua	Baxua		Baxua	Baxua
	Belar-pozoiaren erabilera	Baxua	Baxua		Baxua	Baxua
	Flora inbaditzailea		Ertaina		Baxua	Baxua
	Zanpaketa / higadura	Baxua	Ertaina		Baxua	Ertaina
	Abeltzaintza gainkarga	Ertaina	Ertaina		Moderada	Ertaina
	Sastraka garbiketak edo desbrozeak	Ertaina	Baxua		Baxua	Baxua
	Abeltzaintza gainkargaren murrizketa	Ertaina	Ertaina		Baxua	Ertaina
	Artzaintza basoetan		Baxua		Baxua	Baxua
Basogintza jarduera	Baso landaketak	Handia	Ertaina	Handia	Ertaina	Handia
	Baso soilketa	Baxua	Ertaina	Ertaina	Baxua	Ertaina
	Egurra ateratzea	Ertaina	Ertaina	Handia	Ertaina	Ertaina
	Ohianpearen ezabapena		Ertaina	Ertaina	Ertaina	Ertaina
	Flora exotiko inbaditzailea		Baxua		Baxua	Baxua
	Belar-pozoiak / egurraren tratamendu kimikoa	Baxua	Ertaina	Baxua	Ertaina	Ertaina
Hornikuntza	Ubidera itzulerarik ez duen ur emaria desbideratu	Ertaina	Ertaina	Ertaina		Ertaina
	Ubidera itzulera duen ur emaria desbideratu		Baxua	Ertaina		Ertaina
	Ur emaria desbideratzeko kanalak	Baxua		Handia	Ertaina	Handia
	Presa txikiak			Handia	Ertaina	Handia
Azpiegiturak	Errepideak / Autobideak	Handia		Handia	Ertaina	Handia
	Basoko pistak	Ertaina		Ertaina	Ertaina	Ertaina
	Babesak eta ur kanalizazioak	Ertaina	Ertaina	Ertaina	Baja	Ertaina

Tabla 4.1: Gorbeia KBE ko funtsezko elementuen presio eta mehatxuak						
Presio eta mehatxuak		Aldagaiak				
Jarduera mota	PRESIOA/MEHATXUA	Habitaten estaldura	Habitaten kalitatea	Konektagarritasuna/ Iragazkortasuna	Espezieak	Orokorra
	Zubiak (zaharberritza lanak)	Baxua		Baxua	Ertaina	Baxua
	Ur jabari publikoaren bestelako erabilerak	Baxua		Baxua		Baxua
	Argindarraren hariteria	Baxua		Ertaina	Ertaina	Ertaina
	Eraikuntzak (aterpeak, txabolak)	Presiorik ez	Baxua		Baxua	Baxua
	Aisialdi guneak	Baxua	Baxua	Baxua	Baxua	Baxua
Turismoa, aisia eta ingurumen jarduerak	Ongarriak/Belar-pozoiak (Golf)	Ertaina	Ertaina		Ertaina	Ertaina
	Eragozpenak hegaztien ugalketa guneetan		Baxua		Ertaina	Ertaina
	Eragozpenak saguzarren hitzuloetan		Ertaina		Ertaina	Ertaina
	Flora zapaldu edo andeatu	Baxua			Handia	Ertaina
	Produktu naturalak jaso	Ertaina	Ertaina		Ertaina	Ertaina
	Isilpeko jarduerak (espezieak harrapatu / askatu)				Ertaina	Ertaina
	Ibilgailuen zirkulazioa		Ertaina	Ertaina	Ertaina	Ertaina
Jarduera zinegetikoak	Ehiza kontrolatua	Baxua	Baxua		Baxua	Baxua
	Arrantza	Presiorik ez	Presiorik ez		Presiorik ez	Presiorik ez

6. KONTSERBATZEKO XEDEAK ETA ARAUAK

Aipatutako xedeak kontuan harturik, Gorbeia ES2110009 Kontserbazio Bereziko Eremua izendatzean giltzarritzat jotzen diren Batasunaren intereseko habitat eta espezieak kontserbatzeko neurriak, arauzkoak direnak, azalduko dira jarraian.

Hortaz, atal honek, babestutako eremuan aplikatuko diren berariazko arauak garatzeko xedea duten erregulazioak jaso ditu, babestutako naturguneetako eta Natura 2000 Sareko babes-neurri orokorrak baino haratago doazenak. Oro har, administrazio publikoei eta lekuaren erabiltzaileei zuzendutako erregulazioak dira.

Dokumentu honen ondorioetarako, "erregulazio"tzat hartzen da kontserbazio xedeak lortzeko beharrezkoa den betebehar-, debeku-, baldintzatzaille- eta xede-multzoa.

ERREGULAZIO OROKORRAK

Erregulazioak

E.1.- *Natur Ondareari eta Biodibertsitateari buruzko 42/2007 Legeko 45.2 artikuluan eta Euskal Autonomia Erkidegoko Natura Kontserbatzeko Legearen testu bategina onartzen duen 1/2014 Legegintzako Dekretuko 13. artikuluan ezarritakoarekin bat etorriz, Natura 2000 Sareko tokiak Babestutako Naturguneak dira. Lurralde-antolamenduko tresnek eta hirigintza-plangintzak egoera hori islatuko dute, eta ziurtatuko dute toki horietan natura-habitaten motak eta eremu horietako espezieak kontserbatuko direla; horretarako, agiri honetan finkatzen diren kontserbazioko xedeak eta neurriak txertatuko dira.*

E.2.- *Euskal Autonomia Erkidegoko Natura Kontserbatzeko Legearen testu bategina onartzen duen 1/2014 Legegintzako Dekretuko 19.2 artikuluan ezartzen denaren ondoreetarako, Gorbeia Babestutako Naturgunea (BN) Babesteko Eremu Periferikoa zehaztu da; 100 metroko zabalera duen babes-banda bat da, guneko kanpoko mugatik neurtu dena, BNren Mugarritzatze Mapan jaso den moduan.*

Zehaztu den Babesteko Eremu Periferikoan, Habitaten Zuzentarauko 6.2 eta 6.3 artikuluetako prebentzio-araubideak jardungo du, baita eremu horri dagozkion eta agiri honetan ezarri diren babes-arauak ere.

E.3.- *Natur Ondareari eta Biodibertsitateari buruzko 42/2007 Legeko 45. artikuluan xedatutakoa aplikatzeko, izan banaka izan beste plan edo proiektu batzuekin batera, nahiz eta Gorbeia BNren kudeaketarekin harremana ez izan edo horretarako beharrezkoa ez izan, behar bezala ebaluatuko dira modu aipagarrian eragin diezaiokeen edozein plan, programa edo proiektuk bertan izan ditzakeen ondorioak, bertako kontserbazio-xedeak aintzat hartuta.*

Ebaluazio horren ondorioak ikusita eta aipatu 45. artikuluko 5. atalean xedatutakoaren mende egonda, planak, programak edo proiektuak onetsi edo baimentzeko organo eskudunek horiekin bat datozela adierazi ahal izango dute kasuan kasuko tokiaren osotasunari kalte egingo ez diola ziurtatu ondoren soilik, eta hala badagokio, jendaurrean ikusgai jarri ostean.

E.4.- Debekatuta dago ehiza- edo arrain-faunako espezieak eta/edo barietateak askatzea edo horiekin birpopulatzea, ekimena pribatua zein publikoa izanik, baldin eta mehatxua izan badaiteke BN-n dauden Batasuneko eta/edo eskualdeko intereseko espezieetarako.

Fauna BN-n nahi gabe edo legez kanpo sartuz gero, ez da ehiza- edo arrain-aprobetxamendua baimenduko, eta espezieak kontrolatzeko neurri egokiak hartuko dira, horiek desagerrarazteko asmoz.

E.5.- Kirol-ekitaldi orok organo kudeatzailearen baimena izan beharko du, esaterako, mendi-lasterketek, orientazio-lasterketek, mendi-ibilaldiek eta beste batzuek, baita zati bat edo osorik BNren eremuan egiten den erabilera publikoko merkataritza-jarduera orok ere.

Baimenak jardueren ibilbidea baldintza dezake, BNko kontserbazio-elementuen eta zonifikazioko eskakizunen arabera; babes bereziko eremuak ekidin beharko dira (Erreserba Integrala, Erreserba, Babesekoak edo espezieak babesteko beste eremu zehatz batzuk). Era berean, baimenak guneei eta kontserbazio-elementuei eragin diezaieketen afekzioak identifikatuko du, behar diren neurri prebentiboak eta zuzentzaileak ezarriko ditu, eta jarduerak elementu gakoetan duen inpaktuaren jarraipen-protokoloa diseinatuko du.

E.6.- Kontserbazio-lurraren jabeak eta erabiltzaileak tartean sartzen dituzten kudeaketa-formulak bultzatzeko dira, BNko balioak eta natura-baliabideak egoki erabiltzeko engaia daitezen. Ildo horretatik, formulak bultzatzeko dira sektore pribatuak eta udalek BN kontserbatzeko finantza- eta/edo kudeaketa-jarduketetan parte hartzea errazteko, baita herritarrek laguntzea ere, jarduketak gauzatzean boluntario gisa parte hartuta. Azken finean, lursail-zaintzako borondatezko akordioak sustatuko dira, jabeen, zaintza-erakundeen eta beste eragile publiko eta pribatu batzuen arteko etengabeko lankidetzaren alde egiten dutenak.

E.7.- Europako Batzordeak definitutako Batasuneko kofinantzatze-bideak aplikatuko dira, Natura 2000 Sareko Kontserbazio Bereziko Eremuak (KBE) eta Hegaztiak Babesteko Eremu Bereziak (HBEB) izendatzeko xedeak erdiesteko behar diren kontserbazio-neurriak eraginkortasunez gauzatzeko asmoz.

E.8.- Gorbeia BNri eragiten dioten eragile eta sektoreen (nekazaritza, abeltzaintza, basoa, ehiza, turismoa, etab.) prestakuntza, sentsibilizazioa eta aholkularitza indartuko dira, Babestutako Naturgune horretarako planteatu diren kontserbazio-xedeak lortzeko, baita KBE izendatzean hartzen diren kontserbazio-neurriak eraginkortasunez aplikatzeko helburua erdiesteko ere.

E.9.- Informazio- eta sustapen-jarduketak biltzen dituen Komunikazio Plan bat definituko da, eta Batasuneko laguntzen eta beste laguntza publiko batzuen onuradun izan daitezkeenei zuzenduko zaie, KBERako ezarri diren kontserbazio-xedeak erdiesten lagun dezaketen neurriak aplikatze aldera.

E.10.- Era berean, eta aurreko epigrafeetan adierazitakoari eragin gabe, beharrezkotzat jotzen da neurriak bultzatzea Administrazioak

balio ekologiko handiko lursailak eskuratzeko, errentan hartzeko, horien gaineko gozamen-eskubideak izateko, zortasuna lortzeko edo antzeko beste figura batzuk sortzeko, batik bat oso mehatxatuta dauden BNko elementu gakoetarako puntu kritikoak dauden edo puntu kritikoak diren lursailak badira, edota aukera-irizpideak direla-eta gomendagarria bada.

E.11.- *Natur Ondareari eta Biodibertsitateari buruzko 42/2007 Legeko* 46. artikuluekin bat etorriz, dagozkion ahaleginak egin behar dira Natura 2000 Sarearen kanpoko eta barneko koherentzia ekologikoa kontserbazioaren bidez hobetzeko, eta hala badagokio, migrazioarako, distribuzio geografikorako eta basa-fauna zein -florako espezieen populazioen arteko truke genetikorako funtsezkoak edo garrantzi handi-handikoak diren paisaiako elementuak eta lurralde-eremuak garatuz; hortaz, helburu hori lortzera bideratuta dauden neurriei erreparatu behar zaie.

Hartara, hala Gorbeia BNren eremuan nola BN horren eta Natura 2000 Sareko gainerako guneen arteko lotura ekologikoko eremuetan, neurri zehatzak hartuko dira konektibitate ekologikoaren alde egiten duten lurraldeko elementuak babesteko edo berreskuratzeko (ibaiertzetako landaredia, baso-espezie autoktonoetako zuhaiztiak, hesi naturalak lursailletako mugetan eta landa-bideetako ertzetan, etab.). Gorbeia BNrekin lotzeko korridore ekologikoak diren eremuetan, Habitaten Zuzentarauko 6.2 eta 6.3 artikuluetako prebentzio-araubideak jardungo du. Xede horretarako egoki suertatzen diren finantzatze-bideak ezarriko dira.

E.12.- BNko flora mehatxatuaren populazioak hobeki ezagutzera zuzendutako jarduketak bultzatuko dira, espezie mehatxatuen inbentarioa aldizka gaurkotzearen bitartez; bereziki honako arloetan jarriko da arreta: banaketa, populazioen kontserbazio egoera, eta jasaten dituzten presio eta mehatxuak.

E.13.- KBen egingo diren ikerketa-jardueren artean, babestutako gunean kontserbazio-jarraibideak ezartzeko eta biodibertsitatearen kontserbazio-egoera zehazteko eta jarraipena egiteko erabiliko diren proiektuak lehenetsiko dira. Ziurtatuko da ikerketa-, plangintza- eta kudeaketa-azterlanen prozesuak, faseak eta emaitzak dibulгатuko direla.

E.14.- Administrazio publikoek garatzen dituzten ingurumen-heziketako programek Natura 2000 Sareari eta Batasunaren eta/edo eskualdearen intereseko habitaten eta espezieen balioari buruzko ezagutza hobetzeko edukiak jasoko dituzte, eta gizarteak biodibertsitatea kontserbatzeko eta babesteko beharraren inguruan kontzientzia hartzea izango dute xede.

Programa horien hartzaileak herritarrak izango dira, oro har, eta BNren eremuan garatzen diren erabilerekin eta jarduerekin zerikusia duten sektoreetako langile teknikoak ere bai.

Orobat, BNren kudeaketarekin lotuta dauden administrazioetako langile teknikoei ere helaraziko zaizkie Natura 2000 Sareari buruzko komunikazio- eta sentsibilizazio-jarduketak, bai eta Orientatzeko irizpideak, Erregulazioak eta Kudeaketa Neurriak erdiesteari buruzko informazioa ere.

E.15.- Zaintza-lanak intentsifikatuko dira KBeko eremuan, baimenduta ez dauden erabilerak eta praktikak saihesteko, baldin eta tokia izendatzeko arrazoi diren habitaten eta espezieen kontserbazio-xedeak arriskuan jar baditzakete.

E.16.- Turismo iraunkorreko politika berriak martxan jartzea sustatuko da, natura-turismoa sustatzea eta garatzea bateragarria izan dadin naturguneko babes-helburuekin. Turismo Iraunkorreko Europako Ziurtagiria (TIEZ) eskuratzeko aukerari buruzko azterketa diagnostikoa egingo da; aipatutako ziurtagiria turismo iraunkorraren printzipioak borondatez aplikatzeko konpromisoan oinarritzen da, eta babestutako naturguneen kudeatzaileei eta enpresei zuzenduta dago, estrategiak partaidetzan defini ditzaten.

E.17.- Espezie inbaditzaile aloktonoek dakarten biodibertsitate-galera ekiditeko xedez, espezie horiek desagerrarazi eta/edo kontrolatzeko jarduketak egingo dira, bereziki bertako kontserbazio-xedeak hein handiagoan arriskuan jar ditzaketen espezieen kasuan (*Cortaderia selloana*, *Pacifastacus leniusculus*, *Trachemys scripta*, *Carassius auratus*, etab.).

**XEDE ETA ERREGULAZIO PARTIKULARRAK
KBeko ELEMENTU GAKOAK DIRELA ETA**

1. Baso naturalak eta erdi-naturalak									
Xedeak eta erregulazioak									
1. azken xedea	BNko baso naturalen kontserbazio-egoera hobetzea: - Baso naturalek hartutako azalera handitzea. - Baso-masa autoktonoen egitura eta konposizioa hobetzea. - Onenen kontserbatutako guneen egungo egoerari eustea. - Mehatxatuta dauden flora- eta fauna-espezieen kontserbazioa, populazio-bilakaera eta bideragarritasuna ziurtatzea.								
Oro har, Gorbeia Parke Naturalaren NBAPn jasota dauden Gidalerroak eta Erregulazioak aplikatuko zaizkie BNko baso naturalei, hala <i>Basogintzari</i> oro har dagozkionak (NBAPko 12. artikulua) nola NBAPko II. kapituluari (Erabilerak eta jarduerak aldeka antolatze helburu, gidalerro eta arauak, 25-33 artikulua) ezarritakoak. Elementu gako hau osatzen duten eta Itxinako mendimultzoan dauden habitaten kasu zehatzerako, Babestutako biotopoari buruzko arauak aplikagarri dira, <i>Itxinako mendimultzoa babestutako biotopo deklaratu duen uztailaren 11ko 368/1995 Dekretuko</i> 3. artikuluan ezartzen denaren arabera. Arestian adierazitakoari eragin gabe, honako erregulazio eta orientatzeko irizpide partikular hauek aplikatuko dira.									
1.1 xede operatiboa	Baso naturalek hartutako azalera osoa handitzearen alde egitea								
Erregulazioak	Ibai-sistema elementu gakoaren baso-aprobetxamenduetan habitat erriparioak babesteari buruzko erregulazioa aplikatu behar da. 1.E.1.- Baso-erregulazio hauek aplikatu behar dira NBAPko II. kapituluari ezarritako eremuetan. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Zonifikazioa</th><th>Baso-erregulazioak</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Erreserba integraleko eremuak</td><td>Zuhaitz-masari eustea; horretarako, baso-jarduerak mugatuko dira, eta zaintza, suteen aurkako babesak edo salbuespenezko beste neurri batzuk besterik ez da onartuko.</td></tr> <tr> <td>Erreserba-eremuak</td><td>Zuhaitz-masari eustea; horretarako, baso-jarduerak mugatuko dira, eta zaintza, suteen aurkako babesak edo salbuespenezko beste neurri batzuk besterik ez da onartuko. Baso-masaren iraunkortasuna arriskuan badago, salbuespena egingo da eta mozketak kontrolatuak egin ahal izango dira, osasun-mailakoak edo birsorkuntza naturalerako mesedegarri direnak.</td></tr> <tr> <td>Babes-eremuak</td><td>Zuhaitzia dagoen eremuetan, zuhaitz-masari eustea; horretarako, baso-landaketetan erabiltzen denaren % 25, gutxienez, zuhaitz hostozabal autoktonoak izango dira. 60 urteko gutxienezko txandako zuhaitz-espezieak erabiltzea landaketetan.</td></tr> </tbody> </table>	Zonifikazioa	Baso-erregulazioak	Erreserba integraleko eremuak	Zuhaitz-masari eustea; horretarako, baso-jarduerak mugatuko dira, eta zaintza, suteen aurkako babesak edo salbuespenezko beste neurri batzuk besterik ez da onartuko.	Erreserba-eremuak	Zuhaitz-masari eustea; horretarako, baso-jarduerak mugatuko dira, eta zaintza, suteen aurkako babesak edo salbuespenezko beste neurri batzuk besterik ez da onartuko. Baso-masaren iraunkortasuna arriskuan badago, salbuespena egingo da eta mozketak kontrolatuak egin ahal izango dira, osasun-mailakoak edo birsorkuntza naturalerako mesedegarri direnak.	Babes-eremuak	Zuhaitzia dagoen eremuetan, zuhaitz-masari eustea; horretarako, baso-landaketetan erabiltzen denaren % 25, gutxienez, zuhaitz hostozabal autoktonoak izango dira. 60 urteko gutxienezko txandako zuhaitz-espezieak erabiltzea landaketetan.
Zonifikazioa	Baso-erregulazioak								
Erreserba integraleko eremuak	Zuhaitz-masari eustea; horretarako, baso-jarduerak mugatuko dira, eta zaintza, suteen aurkako babesak edo salbuespenezko beste neurri batzuk besterik ez da onartuko.								
Erreserba-eremuak	Zuhaitz-masari eustea; horretarako, baso-jarduerak mugatuko dira, eta zaintza, suteen aurkako babesak edo salbuespenezko beste neurri batzuk besterik ez da onartuko. Baso-masaren iraunkortasuna arriskuan badago, salbuespena egingo da eta mozketak kontrolatuak egin ahal izango dira, osasun-mailakoak edo birsorkuntza naturalerako mesedegarri direnak.								
Babes-eremuak	Zuhaitzia dagoen eremuetan, zuhaitz-masari eustea; horretarako, baso-landaketetan erabiltzen denaren % 25, gutxienez, zuhaitz hostozabal autoktonoak izango dira. 60 urteko gutxienezko txandako zuhaitz-espezieak erabiltzea landaketetan.								

		Zuhaiztia ez dagoen eremuetan, baso-landaketetan erabiltzen denaren % 50, gutxienez, zuhaitz hostozabal autoktonoak izatea. 60 urteko gutxieneko txandako zuhaitz-espezieak erabiltzea landaketetan.
	Kontserbazio aktiboko I eremuak	Zuhaitz-masari eustea; horretarako, beharrezko suertatzen diren baso-landaketak egingo dira zuhaitz-estalkiaren pean, eta eremuan dauden zuhaitz-espezie autoktonoak soilik erabiliko dira.
	Kontserbazio aktiboko II eremuak	Zuhaiztia dagoen eremuetan, zuhaitz-masari eustea; horretarako, mozketaren ondoren, baso-landaketetan erabiltzen denaren % 15, gutxienez, espezie autoktonoak izango dira.
		Zuhaiztia ez dagoen eremuetan, baso-landaketetan erabiltzen denaren % 30, gutxienez, espezie autoktonoak izatea.
	Aurrerapen ekologikoko eremuak	Arraseko mozketak debekatzea, eta berez birsortutako zuhaiztia errespetatzen duten mozketak selektiboekin ordeztzea. Zuhaitz-masari eustea; horretarako, baso-landaketetan erabiltzen denaren % 30, gutxienez, espezie autoktonoak izango dira. 60 urteko gutxieneko txandako zuhaitz-espezieak erabiltzea landaketetan. Bazka-guneetan, kimuen aprobetxamendurako egokiak diren hostozabalen zuhaitz-landareak instalatzea.
	Landazabaleko eremuak	Debekatuta dago landaredia desagerraraztea hesi naturaletan eta ezpondetan, behar bezala justifikatuta eta berariaz baimenduta dagoen kasuetan izan ezik. Debekatuta dago zuhaitz hostozabalen zuhaiztiak desagerraraztea. Zuhaiztia ez dagoen eremuetan, baso-landaketetan erabiltzen denaren % 30, gutxienez, espezie autoktonoak izatea.

1.E.2.- Gutxienez, baso autoktonoaren egungo masei eutsiko zaie, eta baso horiek KBEren barruan hartzen duten azalera handitzera joko da, bereziki zona hauetan: Onura Publikoko Mendietan (OPM), eta Erreserba Integraleko, Erreserbako, Babeseko, Kontserbazio Aktiboko I eta Aurrerapen Ekologikoko eremuetan.

1.E.3.- Baso naturalen egungo azalera handitzera eta egitura zein funtzioak hobetzera bideraturiko jarduketak egingo dira; hala, naturguneko masa basotsu autoktonoen kontserbazioaren zein bilakaera naturalaren alde egingo da.

1.E.4.- Debekatuta dago arraseko mozketak egitea eta erabilera aldatzea Batasunaren intereseko habitat basotsuetan; BN-n dauden baso autoktono guztietara hedatzen da debekua. Halaber, debekatuta dago BNko baso autoktonoetako edozein zuhaitza moztea organo kudeatzailearen berariazko baimenik gabe; debekua ibaiertzetako zuhaixka, heskai, elordi menditar eta amildegietako baso misto guztietara hedatzen da.

1.E.5.- Ez da baimenduko landaketa berriak egitea baso-espezie aloktonoekin, KBE izendatzean beste erabilera bat zuten Onura Publikoko Mendietako lursailetan; bereziki, ezingo da egin bertakotzeko eta ugaltzeko gaitasuna duten espezie

	inbaditzaileekin. Hala, OPM horietako birpopulatzeek espezie autoktonoak eta eskualde biogeografiko bakoitzeko komunitateetako landaredi-serieetan oinarritutako landaketa-moduluak erabiliko dituzte. 1.E.6.- Birlandatutako konifera-masak zuhaitz hostozabal naturalekin ordezkatzeko dira pixkanaka. Horretarako, borondatezko akordioak egingo dira baso-lursailen jabeekin, zeinetan zuhaitz hostozabalak landatzea eta hariztien zein baso mistoaren zuhaiztiak eta zuhaixka-formako heskaiak kontserbatzea sustatuko den.
1.2 xede operatiboa	Baso-masa autoktonoen naturaltasuna, heldutasuna eta egiturazko konplexutasuna hobetzea. Onenen kontserbatutako guneen egungo egoerari eustea.
Erregulazioak	1.E.7.- Baso-baliabideen antolamendu-planak eta mendien antolamendurako proiektuak edo plan dasokratikoak onetsiko dira BNren osotasunari kalterik eragingo ez diotela egiaztatzen bada soilik; horretarako, eta hala badagokio, ingurumen-inpaktuko ebaluazioaren prozedura aplikatuko da. 1.E.8.- Oro har, gaztainadietan ez da baimenduko habitataren azalera txikiagotzea dakarten edo egiturazko konplexutasuna arriskuan jartzen duten baso-aprobetxamenduak egitea; bereziki babestuko dira faunarako interesgarrienak diren ale urtetsuak. Ildo beretik, ez da baso-aprobetxamendurik baimenduko erkameztietan eta artadietan, egur-sorten eskaerekin lotutakoak izan ezik, baldin eta zuhaitz-masaren heldutasuna eta egiturazko konplexutasuna behar bezala garatuko direla ziurtatzen bada. Edozein kasutan ere, organo kudeatzaileak aurrez baimendu beharko ditu jarduketa horiek. 1.E.9.- Baso-ziurtagiri iraunkorren zigiluak ezartzea bultzatuko da. Horien bidez, ekoizpena errebaloriza liteke eta agiri honetan proposatutako neurrietako batzuk bete litezke, Natura 2000 Sareko helburuak betetzera bideratuta daudenak; izan ere, horiek dira iraunkortasun-zigiluak eskuratzeko finkatu diren eskakizunetako batzuk. 1.E.10.- Baso-baliabideen antolamendu-planek eta mendien antolamendurako proiektuek edo plan dasokratikoek jarraian adieraziko diren irizpideak bete beharko dituzte: a) Baso-kudeaketa indartzea ingurune naturala kontserbazio-eta iraunkortasun-irizpideei jarraikiz, eremuan dauden masa basotsu autoktonoen kontserbazioaren zein bilakaera naturalaren alde jardutea. b) Eremuan dauden baso-masak baso naturalak bilakatzea sustatuko da, bertako landaredi-seriea izan daitekeenari dagozkion espezie autoktonoekin. c) Harizti subatlantiar mesotrofoen (EB 9160 KOD) azalera handitu dadila laguntzea, abandonatutako larreak edo, batez ere, konifera-landaketak abiapuntu hartuta.

d) Batasunaren intereseko habitatak osatzen dituzten masa naturalen egiturazko konplexutasuna eta dibertsitatea handitzera joko da, bereziki, pagadi, harizti, amezti eta gaztainadienak; horretarako, adinak masan zehar banatuko dira askotariko eran, zutik zein lurrian dagoen zur hilaren kantitatea handituko da, espezie laguntzaileei eutsiko zaie eta espezie laguntzaileak landatuko dira, masen dibertsitate espezifikuari eusteko xedez.

e) Baso-azalera jakin bat - % 5 eta 10 artean - baso-jarduerarik gabe utziko da, basoaren bilakaera naturalari bide emateko. Pizido-espezieak kontserbatzeko, gomendagarria da basoaren bilakaera naturala 1 ha baino gehiagokoa izatea.

f) Ale urtetsuak, adartsuak, barrunbeak dituztenak eta erortze-egoera aurreratuan daudenak ere errespetatzea eta kontserbatzea, azken mozketaren ondoren, egokiak baitira baso-hegaztietarako, eta bereziki kiropteroetarako; ale horiek kontserbatuko dira pertsona edo ondasunetarako arriskua ekar dezaketen aleak izan ezik, edota ibilguen edukiera hidraulikoa arriskuan jar dezaketenak izan ezik, buxatu eta uraldien eragina areago dezaketen zubiak edo beste elementu batzuk egoteagatik.

g) Zuhaitz motzak mantentzeko kontserbazio-neurri bereziak abiaraziko dira.

h) Bai zutik bai lurreko zur hilaren kopurua handituko da, baso-masak heldutasun progresiboa lortzea eta zur hilaren aprobetxamenduari lotutako espezieak mantentzea bermatze aldera. Horretarako, abandonatu egingo da baso-lanak egin ostean, eta pilatzea saihestuko da. Aurretik zeuden zur hilaren abarrak errespetatuko dira. Balio kuantitatibo orokor gisa, gomendatzekoa da mendian, gutxienez, 8-10 zuhaitz/ha zutik uztea, eta 10-40 m³/ha azken mozketara egin ondoren:

- pagadietan (9120 EB KOD): 30 m³/ha zur hil baino gehiago gomendatzen da; gutxienez, 12 m³/ha 30 cm-tik gorako diametroko zatietan, eta gutxienez, 4 m³/ha zur hil zutik.

- ameztietan (9230 EB KOD): batez beste, 15 m³/ha zur hil masa helduetan, eta 5 m³/ha masa gazteetan; bolumen osoaren % 50 baino gehiago zur lodia izango da (>= 30 cm).

i) Gauzatzen diren lanetan, laguntzaile diren espezie autoktonoak, zuhaixka-formako espezieak eta zuhaitz-espezieak errespetatzea, basoaren biodibertsitatea mantentzeko beharrezkoak direnak.

j) Batasunaren eta/edo eskualdearen intereseko espezie mehatxatuen populazioak dituzten enklabeak identifikatzea eta babestea.

k) Baso-lanen egutegia egokitzea afekzioak ekiditeko babestutako baso-hegazti espezieen aldi kritikoetan (sai

	zuriarena, martxoaren 1etik irailaren 1era artean; sai arrearena, urtarrilaren 1etik abuztuaren 15era bitartean; babestutako baso-hegaztiena, martxoa-ekaina) eta kiroptero zuhaiztarren aldi kritikoetan (udako hilak). l) Solido esekien, fitosanitarioen eta pestiziden ekarpena minimizatzea ibai-sarean, eta beharrezko suertatzen diren neurriak hartzea solido esekiak daramatzaten jariatze-urak lurrazaleko uretara iristea ekiditeko. m) Zura ateratzeko metodo alternatiboak sustatuko dira, baso-pistak eraikitzea minimizatzen dutenak, Batasunaren intereseko habitatak eta/edo espezieak dauden eremuetara sartzea eta zatikatzea mugatze aldera.
1.3 xede operatiboa	BN-n dauden baso-kiroptero mehatxatuenen distribuzioa eta populazio-bilakaera ezagutzea, eta zuhaitz-masen ezaugarri jakinak babestea baso-espezieen eta espezie zuhaiztarren eskakizunei erantzuteko, arreta berezia jarrita honako hauetan: <i>Myotis bechsteinii</i>, <i>Barbastella barbastellus</i>, <i>Plecotus auritus</i>, <i>Nyctalus leisleri</i> eta <i>Myotis daubentonii</i>.
Erregulazioak	1.E.11.- Nekazaritza eta basozaintzako intsektizidak kopuru handitan erabili aurretik, BNren organo kudeatzaileak ebaluatuko du kiropteroen komunitateetan izan dezakeen afekzioa, eta dosia edota aplikatzeko eremuak muga ditzake. Era beretsuan, debekatuta dago eraikinetako zur-egiturak intsektizida organokloratuekin tratatzea. 1.E.12.- Kiropteroak detektatzen diren lekuetan baso-lanak murriztuko dira maiatza eta abuztua bitartean, organo kudeatzaileak berariaz baimentzen duenean izan ezik, hala sentikortasun handieneko aldietan talde horretako espezieei eta Naturagune Babestuko beste basa-espezie sentiberei ez eragozteko. 1.E.13.- Bereziki aplikatzekoak dira 1.E.10.j eta k erregulazioan jasotako neurriak, baso-aprobetxamenduak egin bitartean kiroptero zuhaiztarren enklabeak eta ugalketa-datak errespetatzeari dagokionez. 1.E.14.- BNko kiropteroak kontserbatzearen garrantzia dibulgatu eta horren inguruan sentibilizatzeko jarduketak sustatuko dira. Hartzailea gizartea izango da oro har, eta bereziki, Gorbeia-ko erabiltzaileak eta bisitariak, ikastetxeak, eta are, euren jarduerak espezie horien eta habitaten kontserbazio-egoerari hein handiagoan eragin diezaizketen pertsonak eta kolektiboak. 1.E.15.- Kiropteroak detektatzen diren lekuetan baso-lanak murriztuko dira maiatza eta abuztua bitartean, organo kudeatzaileak berariaz baimentzen duenean izan ezik, hala sentikortasun handieneko aldietan talde horretako espezieei eta Naturagune Babestuko beste basa-espezie sentiberei ez eragozteko.

1.4 xede operatiboa	BNko ugaztun mehatxatuenen distribuzioa eta populazio-bilakaera ezagutzea, eta kontserbazio-neurriak sustatzea.
Erregulazioak	1.E.16.- Arbaizaren ondoan, Eletxi gaineko iparreko mazeleko baso-enklabearen interes mastofaunistiko nabarmenari erreparatuta, enklabe horri Gorbeia eremuko NBAPko 26. art.-<i>Erreserba Eremua</i> artikuluan ezarritako gidalerroak eta araudia aplikatuko zaizkio. 1.E.17.- Ugaztun mehatxatuen populazioen erroldak eta inbentarioak egingo dira aldian behin, eta arreta berezia jarriko da mehatxu-maila handiena duten Batasunaren eta/edo eskualdearen intereseko espezieetan. Nagusiki, alderdi hauei erreparatuko zaie: distribuzioa, populazioen kontserbazio-egoera, eta presioak zein mehatxuak.
1.5 xede operatiboa	Basoetako hegazti-faunako espezieak kontserbatzea eta berreskuratzea. Heriotza-arrazoi ez naturalak ezabatzea.
Erregulazioak	1.E.18.- Ez da baimenduko baso-jarduerarik egitea antzeman diren basa-harraparien habiagintzako puntuetatik 100 m-ko perimetroan, ugalketa-aldiaren hasieratik harik eta piroek eremutik alde egiten duten arte. 1.E.19.- Ez da baimenduko okil beltzaren hazkuntzari eragin diezaiokeen jarduerarik egitea habietatik, edo hala badagokio, lokalizatutako unada okupatutik 400 m-ko erradioan, otsailaren 1etik abuztuaren 15era bitartean. 1.E.20.- Aurreko erregulazioan definitutako eremuan, debekatuta daude orkatzen bakar-ehiza eta basurdeen uxaldiak. 1.E.21.- Neurriak hartuko dira babestutako espezieak pozoitzea ekiditeko. Halaber, pozoia babestutako gunearen barruan erabiltzearen ondorioei buruzko prestakuntza- eta informazio-jarduerak sustatuko dira, abeltzainei eta ehiztariei zuzendutakoak. 1.E.22.- Interes handieneko faunaren biologiari eta mehatxuei buruzko ezagutzak hobetzea xede duten azterlanak egitea sustatuko da, batik bat kontserbazio-neurriak lurraldean hobeto definitzea eta aplikatzea dakarten alderdien gainekoak. 1.E.23.- Bereziki aplikatzekoak dira 1.E.10.j eta k erregulazioan jasotako neurriak, baso-aprobetxamenduak egin bitartean basoetako hegazti-faunaren enklabeak eta ugalketa-datak errespetatzeari dagokionez. 1.E.24.- Ale hilak edo zauritutakoak bilduko dira interes handieneko faunaren biologiari eta mehatxuei buruzko ezagutzak hobetzeko, bereziki dokumentu honen kontserbazio-neurrien definizio eta aplikazio hobea izateko lagungarriak gerta daitezkeen alderdietan. 1.E.25.- Ehizaren erregulazioak bateragarria izan beharko du faunaren eta floraren populazioen kontserbazio-xedeeekin, baita Batasunaren interesekoak diren Naturagune Babestuko

	habitatenekin ere. Ildo horretatik, ehizaren aprobetxamendua urtero arautzen duten dekretuek eta foru-aginduek unean-unean beharrezkoak suertatzen diren aldaketak jasoko dituzte, adierazitako kontserbazio-xedearekin bat etortzeko asmoz.
1.6 xede operatiboa	Honako espezie hauek BNko eremuan duten distribuzioa ezagutzea: <i>Cerambyx cerdo</i> , <i>Rosalia alpina</i> , <i>Lucanus cervus</i> eta <i>Osmoderma eremita</i> , <i>Euphydryas aurinia</i> eta <i>Euplagia quadripunctaria</i> eta <i>Elona quimperiana</i> . Halaber, populazioen jarraipena egiteko sistema bat ezartzea.
Erregulazioak	1.E.26.- Oro har, debekatuta dago <i>Cerambyx cerdo</i>, <i>Rosalia alpina</i>, <i>Lucanus cervus</i> eta <i>Osmoderma eremita</i> espezieen eta BNko mehatxatutako gainerako ornogabeen aleak harrapatzea; ildo beretik, debekatuta dago aipatutako aleak hiltzeko, jazartzeko edo enbarazu egiteko baimendu gabeko edozein jarduketa egitea, larbei, kumeei eta arrautzei zuzendutakoak barne, eta debekatuta dago euren habitatak suntsitzea, bereziki, habiak, gordelekuak, eta ugalketa-, negu-, atsedena- edo elikatze-eremuak. Debekatuta dago 'galzorian' edo 'kaltebera' zerrendatuta dauden espezieak, , naturalizatu, garraiatu, saldu, erakutsi, inportatu edo esportatzea, bizirik edo hilda izanda ere. 1.E.27.- BNren organo kudeatzaileak jarduketak sustatuko ditu Batasunaren intereseko ornogabe-espezieen habitat, distribuzio, ugaritasun eta kontserbazio-egoeraren ezagutza hobetzeko. <i>O. cerdo</i> eta beste espezie saproxiliko batzuk kontserbatzeko, bereziki aplikatzekoak dira 1.E.12. (d, e, f, g eta h) erregulazioan finkatutako neurriak, ale urtetsuen zein motzen kontserbazioari eta baso naturaletan zur hila lurrean edo zutik egoteari dagokionez. 1.E.28.- Saihestuko da enborrak iraupen txikirako pilatzea edo gutxienez denboraldi bat bazterrean egon den zur lehorra kentzea, <i>Rosalia alpinak</i> egin ditzakeen errunaldiak babesteko. 1.O.18.- BNko organo kudeatzailearen baimenaz izan ezik, debekatuta dago osorik edo zati batean lurperatuta dagoen zura eta inguruko lurra mugitzea, <i>Lucanus cervus</i>en larbak babesteko.

2. Sasiak eta larreak	
Xedeak eta erregulazioak	
2. azken xedea	Ziurtatzea txilardi hezeen eta mendiko larreen egungo azaleraren kontserbazioa, baita mosaikoan antolatzen dela ere; eta habitaten nahiz lotutako espezie mehatxatuen aldeko kontserbazio-egoerarekin bateragarriak diren abeltzaintzako kudeaketa-jarraibideak ezartzea.
Oro har, BNko txilardiei eta belardi naturalei nahiz erdi naturalei 'Nekazaritza eta abeltzantza'-ri buruzko gidalerroak eta erregulazioak aplikatuko zaizkie, <i>Gorbeia</i> aldeko NBAP onesten duen ekainaren 21eko 227/1994 Dekretuko 11. artikuluan	

(*Nekazaritza eta abeltzantza*) ageri direnak.

Ildo beretik, Gorbeia Parke Naturalaren NBAPko 21. artikuluan flora eta fauna babesteari buruz bildu diren gidalerroak eta erregulazioak aplikatuko dira. *Diphasiastrum alpinum* eta *Ranunculus amplexicaulis* espezieek Bizkaiko Foru Aldundiaren foru-dekretuen bitartez onetsitako kudeaketa-planak dituzte; horrenbestez, dekretu horietan jasotako xedapenak aplikatuko dira.

Arestian adierazitakoari eragin gabe, honako erregulazio eta orientatzeko irizpide partikular hauek aplikatuko dira.

2.1 xede operatiboa	Batasunaren intereseko larreei eta sasiei aldeko kontserbazio-egoeran eustea ziurtatzen duen abeltzaintza-kudeaketa bultzatzea; hala, mosaiko-gisako antolaketari eta, gutxienez, lehentasunezkoztat jotzen direnen egungo azalerari eutsi beharko lieke: txilardi hezeak (EB 4020* KOD) eta mendiko larreak (EB 6230* KOD).										
Erregulazioak	2.E.1.- BNko larreen eta sastrakaren kudeaketa baliabide horien aprobetxamendu antolatu batera bideratuko da, eta ingurumen-balioak babestearekin bateragarri izango da. Horren harira, eutsi egingo zaio larreen, txilardien, txilardi hezeen eta inguru horretan dauden beste hezegune batzuen mosaiko-gisako egitura irregularrari, eta ingurumen-ikuspuntutik sentiberaenak diren enklabeak babestuko dira (hezeguneak, mehatxatutako flora- eta fauna-espezieentzat interesekoak diren enklabeak, etab.). 2.E.2.- Debekatuta dago sutearen erabilera estentsiboa egitea BN-n, Gorbeia Parke Naturalaren NBAPko 11. artikuluan ezarritako baldintzetan. 2.E.3.- Abeltzaintza-antolamendurako plan integrala egingo da BN osorako, eta BNko larreen eta txilardien kontserbazio-egoera onarekin bateragarriak diren ganadu-kargak zehaztuko dira gunean identifikatutako larre-eremu bakoitzerako. Larreak eta abeltzaintza-azpiegiturak hobetzeko behar diren inbertsioak jasoko ditu, egungo ganadu-aziendari eusteko beharrezkoak. Hala badagokio, ganadua kanpoan uzteko itxiturak ezartzeko egokitasuna jorratuko da aipatu planean, hala kontserbatu beharreko floraren edota hezeguneen enklabe zehatzak babesteko nola gutxiegia erabilitako eremu jakin batzuen erabilera bideratzeko, gainlarratzea dagoen beste eremu batzuen onerako. Nolanahi den ere, planeko zehaztapenak bateragarriak izan beharko dute beste elementu gako batzuetarako ezarritako kontserbazio-xedeekin, bereziki, ibaien eta erreken, hezeguneen, basoen, eta mehatxatutako flora eta faunaren xedeekin. 2.E.4.- Aurreko puntuan aipatu den larre-antolamendurako plana onesten ez den bitartean, erreferentziako ganadu-karga hauek ezarri dira, eremuka: <table data-bbox="651 1854 1276 2027"> <tr> <th>Eremua</th><th>ALU</th></tr> <tr> <td>Areatza</td><td>104</td></tr> <tr> <td>Baranbio</td><td>162</td></tr> <tr> <td>Orozko</td><td>1.800</td></tr> <tr> <td>Zeanuri</td><td>1.231</td></tr> </table>	Eremua	ALU	Areatza	104	Baranbio	162	Orozko	1.800	Zeanuri	1.231
Eremua	ALU										
Areatza	104										
Baranbio	162										
Orozko	1.800										
Zeanuri	1.231										

Zigoitia	1.674
Zuia	1.625
GUZTIRA	6.596

2.E.5.- Ahuntz-ganaduaren larratzeari dagokion foru-arauak ezarritakoa aplikatuko zaio. Debekatuta dago ahuntzak egotea edo larratzea NBAPko erreserbako, babeseko eta aurreratze ekologikoko zonetan.

2.E.6.- Larreak hobetzeko xedez egiten diren sasi-kentzeetan, paisaia duten eragina kontuan hartuko da, eta saihestuko da maila-kurbekiko zuzen perpendikularrak egitea. Ildo horretatik, eraginkortasuna areagotuko da sasia kentzeko garaiak doitu (adibidez, iratzeak kentzea urteko zikloa hausteko), eta interes naturaleko habitaten kontserbazio-irizpideei jarraituko zaie.

2.E.7.- Larre berriak ezingo dira % 30etik gorako malda duten lurren gainean landu, ezta txilardi hezeek hartutako gunetan, eremu higro-zohikatzetan eta mehatxatutako flora eta fauna dauden eremuetan zein babes-perimetroetan ere. Sasi-kentze mekanikoak % 20tik beherako malda duten lurretan baino ezingo dira egin, eta malda handiagoko eremuetan eskuz egin beharko da. Besteak beste, Batasunaren eta/edo eskualdearen interes bereziko espezieen ugalketa-guneak dira intereseko enklabeetako batzuk, esaterako, mirotz zuriarenak eta ota-txinboarenak.

2.E.8.- Debekatuta dago iratzeetarako herbizidak erabiltzea mendiko larreetan (salbuespen gisa, organo kudeatzaileak horrelako produktuak erabiltzea baimen dezake, justifikatua badago eta aurrez eskatzen bada). Habitat horren azalera handitzeko, iratzedien edo otadien eremuetan sasi-kentzeak egingo dira, garai egokietan. Eskatera zehatzetan baino ez da utziko ongarriak eta kareztadurak erabiltzen, eta hertsiki debekatuta dago horiek aplikatzea eremu hezeetan, zingiretan eta mehatxatutako flora-populazioetan.

2.E.9.- Lurzoru argaleko edo malda handiko gunetan higadura-arazoak identifikatzen badira, zuhaitz-estaldura berreskuratuko da, eta ordezkapen urrats-serialetarantz bilakaera eta zuhaitziak osatzea sustatuko dira.

2.E.10.- Debekatuta dago berrereitea inguru honetako habitat gakoan ohiko kontsideratzen ez diren belardiko espezieekin.

2.E.11.- Debekatuta dago herbizida eta intsektizidak erabiltzea zuhaitz-hesietan. Soilik salbuespenetan erabili ahal izango dira, eta Babestutako Naturguneko organo kudeatzaileak aurrez baimendu beharko du.

2.E.12.- Debekatuta dago ongarriak bereizi gabe erabiltzea eta medeatzea. Praktika horiek unean-unean baimendu daitezke, aurretik lurraren azterketa eta inguru honetako ohiko espezieetan, lurraren dinamikan eta baliabide hidrologikoetan afekzioerik ez dutela bermatzen duen analisia egiten bada.

Ustiapen bakoitzak, nahitaez, ongarrien aplikazioen erregistro bat

	eraman beharko du (ongarrien kopuruak, datak, jatorria eta mota). Larreen karga-gaitasuna gaintzen duen ekarpenik beti ekidingo dira (muga hori gehieneko ongarri-kontzentrazioa izango litzateke, handik aurrera jariatzeak galera zuzenak edo landareetan kalteak eragingo lituzke). 2.E.13.- BNren barruan dauden segatze-belardietan, debekatuta dago habitat horretan berez ez dauden ekoizpen handiko espezieak ereitea (lollobelar ingelesa edo italiarra, hirusta zuria, alpapa...). Gainera, herbizida eta ongarri inorganikoak erabiltzea ekidingo da. Ongarri organikoak aplikatzen badira, ez dira gaintutuko EAEko Nekazaritza-lanetan Egoki Jarduteko Kodean (390/1998 <i>Dekretua</i>) ezarritako mugak. 2.E.14.- Txilardi lehorretan landare-di-moten barne-sorta zabala dagoenez, biodibertsitate horri eutsiko zaio, nahiz eta mota horien arteko azaleko proportzioak alda daitezkeen. Debekatuta dago habitat horretan ongarritze- eta kareztatze-lanak egitea. Formazio horiek hartutako eremuetan, ekidingo da zuhaitz-birpopulatuak edo sasi-kentzeak egitea azalera handiko larreak sortzeko. 2.E.15.- Erlezaintza garatzearekin zerikusia duten neurriak sustatuko dira, flora-espezieen polinizazioa ziurtatzeko eta Batasunaren intereseko habitatek BN-n bizirauten dutela bermatzeko; arreta berezia jarriko da basoetan, txilardietan, otardietan eta larreetan.
2.2 xede operatiboa	Txilardi hezeekin eta belardi naturalekin nahiz erdi naturalekin lotutako flora mehatxatuaren populazioen jarraipena egitea, berreskuratze-planetan ezarritako neurriak gauzatzea, eta eraginkortasuna ebaluatzea.
Erregulazioak	2.E.16.- <i>Diphysastrum alpinum</i> eta <i>Ranunculus amplexicaulis</i> espezieak babestu eta berreskuratzeko jarduketak EAEko flora baskularraren zerrenda gorrian 'galzori kritikoan' gisa sailkatuta dauden floraren berreskuratze-planak idazteko oinarri teknikoak (IHOBE. 2011ko otsaila) erreferentziako agirian jasota dauden berreskuratze-plan zehatzei jarraituz gauzatuko dira. 2.E.17.- Berreskuratze-planak prestatuko dira mehatxu-maila handiena duten BNko gainerako flora-espezie mehatxatuentzat, 'galzoriko' edo 'kaltebera'-tzat hartzen direnentzat, gutxienez. Plan horiek prestatzean, aurreko erregulazioan aipatutako erreferentziako agiriko irizpideak aintzat hartuko dira. 2.E.18.- BNko flora-espezie mehatxatuak berreskuratzeko planak idazten ez diren bitartean, babes-perimetro jakin bat ezarriko da mehatxatutako flora-populazio bakoitzeko, eta gutxienez, 10 m-koa izango da, populazioen kokaleku ezagunen inguruan. Mugatutako gune hori espeziea kontserbatzeko eremutzat joko da. Zehaztutako kontserbazio-eremuan egin nahi den erabilera edo jardura oro baimenduko da populazio horiek berreskuratzeari negatiboki eragiten ez badiu soilik; BNren organo kudeatzaileak erabakiko du hori, eta hala badagokio, dagokion ebaluazioaren ostean egingo du.

2.3 xede operatiboa	Goi-mendiko eta landazabaleko hegazti-faunaren egungo populazioen eta elikatze-eremuen jarraipena egitea eta kontserbatzea, eta espezie enblematikoen ugalketa-guneak berreskuratzea, esaterako, belatxinga mokogorri, eper gris eta antzandobi arruntarenak.
Erregulazioak	2.E.19.- Ehizaren erregulazioak bateragarria izan beharko du faunaren eta floraren populazioen kontserbazio-xedeekin, baita Batasunaren interesekoak diren Naturagune Babestuko habitatenekin ere. Ildo horretatik, ehizaren aprobetxamendua urtero arautzen duten dekretuek eta foru-aginduek unean-unean beharrezkoak suertatzen diren aldaketak jasoko dituzte, adierazitako kontserbazio-xedearekin bat etortzeko asmoz. 2.E.20.- Ehiza jarduerak eragin ditzaketeen espezie mehatxatuen gaineko eragin zuzena, arriskuak edo eragozpenak ekiditeko eta guneko kontserbazio-xedeekiko bateragarritasuna ziurtatzeko neurriak hartuko dira. 2.E.21.- Saihestuko da sai zuria egon ohi den tokien inguruan edo bertara heltzea errazten duten ibilgailuetarako bideak eraikitzea, dokumentu honetan definitutako Eremu Kritikoetan.
2.4 xede operatiboa	Narrastien komunitatearen habitatak kontserbatzea eta BNko espezieen gaineko eraginak zuzentzea. <i>Lacerta schreiberi</i> ren populazioen ugaritasuna, distribuzioa eta kontserbazio-egoera ezagutzea.
Erregulazioak	2.E.22.- Oro har, debekatuta dago schreiber muskerraren eta mehatxatutako gainerako narrastien aleak harrapatzea; ildo beretik, debekatuta dago aipatutako aleak hiltzeko, jazartzeko edo enbarazu egiteko baimendu gabeko edozein jarduketa egitea, larbei, kumeei eta arrautzei zuzendutakoak barne, eta debekatuta dago euren habitatak suntsitzea, bereziki, habiak, gordelekuak, eta ugalketa-, negu-, atsedena- edo elikatze-eremuak. Debekatuta dago 'galzoriko' edo 'kaltebera' zerrendatuta dauden espezieak naturalizatu, garraiatu, saldu, erakutsi, inportatu edo esportatzea, bizirik edo hilda izanda ere.

3. Leizeak, harkaitzak eta lotutako habitatak	
Xedeak eta erregulazioak	
3. azken xedea	Leizeekin, barrunbe karstikoekin eta harkaitzekin lotutako Batasunaren intereseko habitaten eta espezieen aldeko kontserbazio-egoera babestea edo lortzea. Kiropteroen eta hegazti harkaiztarren populazioak kontserbatu, berreskuratu eta bideragarriak izango direla ziurtatzea, BNko harrera-ahalmena hobetuz.
Oro har, BNko leizeei eta harkaitzei aplikatuko zaizkie <i>Gorbeia</i> aldeko NBAP onesten duen ekainaren 21eko 227/1994 Dekretuko 24. artikuluan (<i>Baliabide espeleologikoen</i>	

<i>babesa</i>) ageri diren gidalerroak eta erregulazioak. Ildo beretik, Gorbeia Parke Naturalaren NBAPko 21. artikuluan flora eta fauna babesteari buruz bildu diren gidalerroak eta erregulazioak aplikatuko dira BN-n. Elementu gako hau osatzen duten eta Itxinako mendimultzoan dauden habitaten kasu zehatzerako, Babestutako biotopoari buruzko arauak aplikagarri dira, <i>Itxinako mendimultzoa babestutako biotopo deklaratzeko duen uztailaren 11ko 368/1995 Dekretuko</i> 3. artikuluan ezartzen denaren arabera. Arestian adierazitakoari eragin gabe, honako erregulazio eta orientatzeko irizpide partikular hauek aplikatuko dira.	
3.1 xede operatiboa	BNko harkaitz-habitata eta leizeak kontserbatzea, mehatxufaktoreak txikiagotzea eta kontrolatzea, eta habitat horien inguruko ezagutza areagotzea.
Erregulazioak	3.E.1.- Berariaz Aplikatzekoak dira <i>Gorbeia aldeko NBAP onesten duen ekainaren 21eko 227/1994 Dekretuko</i> 24. artikuluan (<i>Baliabide espeleologikoen babesa</i>) ageri diren erregulazioak. Hala badagokio, 3.E.12. erregulazioan aipatuko den BNko ondare espeleologikoa kudeatzeko planetik sortutako erregulazioekin osatuko dira. 3.E.2.- Debekatuta dago material exogenoak barrunbeetan sartzea edo uztea, naturalak edo artifizialak izanda ere; halaber, debekatuta dago karburua nork bere bidea argiztatzeko bitarteko gisa erabiltzea. 3.E.3.- <i>Euskal Autonomia Erkidegoko Natura Kontserbatzeko Legearen testu bategina onartzen duen 1/2014 Legegintzako Dekretuko</i> 19.4 artikulua aplikatuta, BNko mugetan eta horren afektazio-eremuetan ezin izango dira egin zaindu nahi diren <i>ingurumen-balioekin bateraezinak diren erauzte-jarduerak</i>. Gorbeia BNren kasuan, alderdi hauek dakarte bateraezintasuna: • Harkaitz, hartxingadi, leize eta barrunbe karstikoen inguruekin zein zingirekin lotutako habitat-moten kontserbazio-interes handia, <i>a priori</i> bertan daudelako ustia daitezkeen baliabideak. • Elementu gako hau osatzen duten habitat guztiak flora- eta fauna-populazio mehatxatuak dauden Batasunaren intereseko habitata dira, eta horrelako ingurunetan daude soilik. • Harkaitzak eta hartxingadiak lehen mailako paisaia-baliabidea dira EAEko testuinguruan. Baliabide geologiko eta biologikoak erauzteko jarduerak debeku horretatik baztertu dira, baldin eta behar bezala justifikatutako xede zientifikoak badituzte eta organo kudeatzaileak berariaz baimendu baditu. 3.E.4.- Oinarrizko hartxingadien egonkortasuna eta lotutako landaredia babesteko helburuz, higakinak erauztea debekatuta dago.

Orientatzeko irizpideak	3.E.5.- Habitat horien distribuzioa eta kontserbazio-egoera ezagutzera zuzendutako jarduketak bultzatuko dira, habitat horien zein lotutako flora- eta fauna-populazioen kontserbazio eta berreskurapena sustatuz.
3.2 xede operatiboa	KBEn dauden leize-kiroptero mehatxatuenen distribuzioa eta populazio-bilakaera ezagutzea, kiropteroen babesleku nagusien ezaugarri fisikoak, biologikoak eta girokoak babestea (turismoak ustiatu gabeko leizeak, EB 8310 KOD), eta heziketa-jarduerak sustatzea gizakiek espezie horiekiko duten jarrera hobetzeko.
Erregulazioak	3.E.6.- Oro har, debekatuta dago Itxulegor eta Legorras leizeetara sartzea, kiropteroen lehentasunezko babeslekuak direlako. Barrunbe horietan, zientzia- edo ikerketa-jarduerak besterik ez da baimenduko, eta BNren organo kudeatzaileak zehazten dituen baldintzekin bat etorritik gauzatu beharko dira. 3.E.7.- Kiropteroen babesleku diren BNko gainerako leizeen olgeta- edo turismo-erabilerak sustatzeko jarduerak baimenduko dira, soil-soilik, egiaztatzen bada ez dutela kalterik eragingo; halaber, hala badagokio, ebaluazio egokiaren prozedura ere gauzatuko da. Aipatutako azterlanek, gutxienez, aurretiko ikerketak jaso beharko dituzte tokiaren ezaugarri mikroklimatiko, faunistiko, paleo/arkeologiko eta geomorfometrikoei buruz. Indusketa arkeo/paleontologikoak, baita hartzaile ez espezializatuen jardura espeleologikoak ere, baimendu ahal izango dira betiere kiroptero-koloniak ez dauden barrunbeetan edo kiropteroak ez dauden garaietan egiten badira. 3.E.8.- Nolanahi ere, edozein talde antolatua barrunbeetara turismo-, kirol- edo zientzia-xedeekin sartzeko BNren organo kudeatzaileari jakinarazi beharko dio; hartara, organo kudeatzaileak sartzeko baimena uka dezake justifikatua badago, edo baldintzak jar ditzake: pertsona-kopurua, egoteko denbora-tartea... 3.E.9.- Jardura espeleologikoa egin bitartean agerian geratzen diren Parkeko baliabideen gaineko ezagutza aurrera egiten bada (galeria berriak, fauna-informazioa, etab.), organo kudeatzaileari jakinarazi beharko zaio. 3.E.10.- Ekosistema hipogeoetako fauna ornogabearen kontserbazioa ziurtatze aldera, ikerketa zientifikoko jardueretan honako baldintzak hartuko dira kontuan: a) Ez dago baimenduta ornogabeak harrapatzeko tranpak jartzea ikerketa-talde batek baino gehiagok km²-ko. b) Tranpa horiek bertan egoteko denbora-tartea ez da hiru hilabetetik gorakoa izango barrunbe txikietan (500 m-tik beherakoak, garapen planimetrikoari dagokionez), ezta sei hilabetetik gorakoa ere barrunbe handietan. c) Ez da baimenduko ale berriak biltzea aurreko kanpaina amaitu eta urtebete igaro arte, gutxienez. d) Harrapatzeko kanpaina amaitutakoan, barrunbeetan jarritako tranpa eta gailu guztiak kendu beharko dira.

	3.E.11.- Barrunbe bat ixtea edo itxitura desegoki bat ordeztea erabakitzen bada, saguzarrak zein aire-korronteen erregimena igarotzen direla ziurtatzeko moduan egingo da. 3.E.12.- Erabilera espeleologikoa arautuko da, eta saguzarrek kolonizatutako leizeen kasuan jarraitu beharreko irizpideak jasotzen dituen kudeaketa-plan zehatza ezarriko da; horretarako, lan hauetan bildutako xedeak, gidalerroak eta jarduketak hartuko dira oinarri gisa, baita gerora eginiko berrikuspenak ere: "<i>Gorbeia Parke Naturaleko kiropteroen egoeraren berrikuspena. Babeslekuak kudeatzeko plana, 2007</i>" eta "<i>Gorbeia Parke Naturalaren Arabako zatiko barrunbeen kudeaketa</i>". 3.O.3.- BNko kiropteroak kontserbatzearen garrantzia dibulgatu eta horren inguruan sentibilizatzeko jarduketak sustatuko dira. Hartzailea gizartea izango da oro har, eta bereziki, Gorbeia erabiltzaileak eta bisitariak, ikastetxeak, eta are, euren jarduerak espezie horien eta habitaten kontserbazio-egoerari hein handiagoan eragin diezaioketen pertsonak eta kolektiboak: foru-zaintzaileak, espeleologoak, etab.
3.3 xede operatiboa	Mehatxatutako flora-populazioen jarraipena egitea eta jarduketak KBEn duten eraginkortasuna ebaluatzea. Mehatxatutako flora-espezieak berreskuratzeko planetan ezarritako neurriak gauzatzea, eta kudeaketa-plan zehatza ez duten flora-espezie mehatxatuak berreskuratzeko planak egin daitezela bultzatzea.
Erregulazioak	3.E.14.- Debekatuta dago ahuntz-ganadua harkaitzetan, hartxingadietan, lapiazetan eta megaforbioen eremuetan egotea, baita Itxina biotopoen eta Aldamingo erreserban. 3.E.15.- Ganadua harkaitz-habitatetara sartzea mugatuko da, horiei lotutako flora-espezie mehatxatuen suntsipena eragozteko. 3.E.16.- <i>Nigritella gabasiana</i> espeziea babestu eta berreskuratzeko jarduketak EAEko flora baskularraren zerrenda gorrian 'galzori kritikoan' gisa sailkatuta dagoen floraren berreskuratze-planak idazteko oinarri teknikoak (IHOBE. 2011ko otsaila) erreferentziako agirian jasota dauden berreskuratze-plan zehatzei jarraituz gauzatuko dira. 3.E.17.- Berreskuratze-planak prestatuko dira mehatxu-maila handiena duten BNko gainerako flora-espezie mehatxatuentzat, 'galzoriko' edo 'kaltebera'-tzat hartzen direnentzat, gutxienez. Plan horiek prestatzean, aurreko erregulazioan aipatutako erreferentziako agiriko irizpideak aintzat hartuko dira. 3.E.18.- BNko flora-espezie mehatxatuak berreskuratzeko planak idazten ez diren bitartean, babes-perimetro jakin bat ezarriko da mehatxatutako flora-populazio bakoitzeko, eta gutxienez, 10 m-koa izango da, populazioen kokaleku ezagunen inguruan. Mugatutako gune hori espeziea kontserbatzeko eremutzat joko da. Zehaztutako kontserbazio-eremuan egin nahi den erabilera edo jarduera oro baimenduko da populazio horiek berreskuratzeari negatiboki eragiten ez badiu soilik; BNren organo kudeatzaileak erabakiko du hori, eta hala badagokio, dagokion ebaluazio

	egokiaren ostean egingo du. 3.E.19.- BNko flora-populazio mehatxatuaren ezagutza hobetzera bideratutako jarduerak bultzatuko dira mehatxatutako espezieen inbentarioa aldian behin eguneratuz; horretarako, nagusiki, distribuzioari, populazioen kontserbazio-egoerari, eta jasaten dituzten presioei zein mehatxuei erreparatuko zaie.
3.4 xede operatiboa	Espezie harkaiztarrak kontserbatzea habiagintzako puntuak zorrotz babestuz, beharrezkoa den elikatze- eta ehiza-eremuen gutxieneko azalera kontserbatzea, eta heriotza-arrazoi ez naturalak ezabatzea.
Erregulazioak	3.E.20.- Kautelaz, eta sai zurirako eremu kritikoa Gorbeia BN-n zehazten ez den artean, espezierako eremu kritikotzat joko dira habiagintzako tokiak eta habiaren inguruko 1.000 m-ko erradioko eremua. 3.E.21.- Habiaren inguruko 1.000 m-ko erradioan, izaera edozein dela ere, ezingo da sai zuriaren hazkuntzari eragin diezaiokeen obra, lan edo jarduerarik egin martxoaren 1etik irailaren 1era bitartean, honako hauek barne: eskalada, bide berriak zabaltzea, abentura-kirola, eta hegan egitea delta hegalararekin, parapentearekin eta ultra-arinekin, baita edozein motatako baso-edo ehiza-jarduera oro ere. Salbuespena egingo da behar bezala justifikatutako ezinbesteeekin, BNren organo kudeatzaileak berariaz baimentzen badu. 3.E.22.- Debekatuta dago behaketak eta grabazio grafiko edo soinu-grabazioak egitea postu finkoak jarritz sai zuriaren aleengandik 250 m baino gutxiagora, eta ohiko pausalekueetatik, hezurak apurtzeko tokietatik, janlekuetatik eta habia egin dezaketen tokietatik 500 m baino gutxiagora badaude. Debeku honek ez die BNren organo kudeatzaileak berariaz baimendutako pertsonen eta jardueren eragingo. 3.E.23.- Behar-beharrezkoa denean soilik gauzatu ahal izango dira eremu kritikoen ingurutik igarotzen diren edo sai zuria egon ohi den puntuetara sartzeko errazten duten ibilgailuetarako bide berriak eraikitze eta badaudenak egokitzeko proiektuak, eta behar bezala justifikatu beharko da. Hala, BNren organo kudeatzaileak arauzko txosten loteslea egingo du bideen ibilbideari, ezaugarriei eta erabilerari buruz, habitata kontserbatzea eta espeziea lasai egotea ziurtatzeko beharrezkoak diren ingurumen-neurriak ezartzeko xedez. 3.E.24.- BNren organo kudeatzaileak egokitzen jotzen dituen erabilera-baldintzak ezarriko ditu sai zuriaren eremu kritikotatik 1.000 m baino gutxiagora igarotzen diren ibilgailuetarako pistetan eta bideetan, eremue horietan lasaitasuna ziurtatze aldera. 3.E.25.- Debekatuta dago lehergailuak erabiltzea eta makineria astuna igarotzea sai zuriaren eremu kritikoen inguruko 1.000 metroko erradioan, gutxienez, baita elikadura osagarriko programak egiten diren eremuetan ere. 3.E.26.- Debekatuta dago abionetek, ultra-arinekin, helikopteroekin,

dronek eta antzekoek bertan hegan egitea, baita aireko garraioa ibiltzea ere, 1.000 m baino gutxiagoko garaieran, sai zuriaren eremu kritikoetatik 250 m-ko erradioan, larrialdietan edo erreskateetan izan ezik.

3.E.27.- Orobat, kontuan hartu ez den beste edozein eragozpen muga daiteke, baldin eta kokapen-ezaugarriak, iraupena edo maila akustikoa direla-eta espeziearen hazkuntzari, elikatzeari edo atsedenari kalte egin badiezaieke sai zuriaren eremu kritikoetan, ezarritako garai kritikoetan.

3.E.28.- Dagokionean, BNko barrutien ehiza-antolamendurako planak (Arabako Lurralde Historikoa) eta espezieen arabera mugatutako eremuak (Bizkaiko Lurralde Historikoa) berrikusiko dira, espezie mehatxatuen gaineko eragin zuzena, arriskuak edo eragozpenak ekiditeko eta guneko kontserbazio-xedeekiko bateragarritasuna ziurtatzeko neurriak, arauak edo gidalerroak barne. Sai zuriaren kasurako, ehiza-antolamendurako planak berrikustean, **3.R.35.** puntuan aipatutako orientatzeko irizpideak kontuan hartu dira.

3.E.29.- Eskalada-jarduera kontrolatuko da BNren eremuan, eta horren mesedetan jardungo da, baldin eta harkaitzen biodibertsitatea kaltetzen ez badu edo lotutako flora eta fauna mehatxatuari enbarazu egiten ez badio.

3.E.30.- Babestutako espezieak pozoitzea ekiditeko neurriak hartuko dira.

3.E.31.- Prestakuntza-, sentsibilizazio- eta informazio-jarduerak sustatuko dira. Jardueren helburua izango da kontserbazioaren xede diren hegazti-faunako espezieen biologiari, arazoei, egungo egoerari, pozoia babestutako gunearen barruan erabiltzearen ondorioei, eta espezie horietarako planteatutako kontserbazio-xedeei buruzko ezagutzak hobetzea, proposatutako kontserbazio-neurriak eraginkortasunez aplikatzeko helburua erdiesteko.

3.E.32.- BNren eremuan, eta bereziki, sai zurirako Eremu Kritikoetan, instalazio elektrikoetarako nazio- eta autonomia-mailako araudi elektroteknikoak edo araudi-proiektuek ezartzen dituzten arau teknikoak bete egindo dira, hegazti-fauna babesteko xedez.

3.E.33.- Ekidingo da kable biluzien linea elektriko berriak instalatzea sai zurien ohiko pausalekuetatik eta ezartze- edo habia-enklabe izan daitezkeenetatik 1.000 m baino gutxiagora; hala, ibilbide alternatiboak erabiliko dira edo kable isolatuko edota lurperatuko lineak instalatuko dira. Bestela, talka-arriskua arintzeko asmoz, gainkargako hariak edo eroaleak seinaleztatuko dira.

Eragindako argindar-enpresekin bat etorrita, eta hala badagokio, lankidetza-hitzarmenak eginez, sai zuriek talka egiteko edo elektrokutatzeiko arriskua dagoen linea elektriko guztiak zuzenduko dira gutxika.

3.E.34.- BN-n parke eolikoak instalatzea saihestuko da, bereziki,

	sai zurien eremu kritikoen inguruko 5 km-ko erradioan. 3.E.35.- Dagokionean, BNko barrutiei, edo hala badagokio, espezieen arabera mugatutako orbanei, eta bereziki, sai zuriaren eremu kritikoei eragiten dieten ehiza-antolamendurako plan teknikoek aintzat hartuko dute espezie hori jarduketa-eremu horretan dagoela, eta gidalerro hauek, gutxienez, ehiza-jarduerarako baldintza izango dira: a) Sai zurirako Eremu Kritikoen eta elikadura osagarriko programak egiten diren eremuek erreserbetan edo ehiza-babeslekuetan sartuta egon beharko dute. b) Sai zurien pausaleku, ohiko janleku edo habia-puntu izan daitezkeen batzuk identifikatu ondoren, ehiza larriko uxaldien egutegia egokituko da; hala, 1.000 m baino gutxiagoko erradioan egiten diren uxaldiak beti gauzatuko dira 3.E.21.- erregulazioak definitutako espeziearen aldi kritikotik kanpo. c) Ekidingo da usoak eta birigarroak ehizatzeako postu finkoak instalatzea, baita askatutako animaliak ehizatzeako eremuak sortzea ere, sai zurirako Eremu Kritikoen inguruko eta elikadura osagarriko programak egiten diren eremuetako 1.000 m-ko erradioan, gutxienez. d) Sai zurien bikote ugaltzailea ezartzen bada, ehiza-jarduera mugatu egingo da aldi kritikoa, gutxienez, habia-puntutik 2.000 m-ko erradioan.
--	---

4. Hezeguneak	
Xedeak, erregulazioak eta orientatzeko irizpideak	
4. azken xedea	BNko hezeguneekin lotutako Batasunaren intereseko habitaten zein bertako flora- eta fauna-populazio mehatxatuen aldeko kontserbazio-egoera babestea edo lortzea.
Oro har, BNko eremu hezeei aplikatuko zaizkie <i>Ingurune hidrikoarekin lotutako KBEak eta HBEBak kontserbatzeko neurriak</i> agirian <i>Uraren erabilerari</i> buruz jasotako gidalerroak eta erregulazioak. Era berean, honako xedapen orokor hauek aplikatuko dira: - Gorbeia aldeko NBAP onesten duen ekainaren 21eko 227/1994 Dekretuko 20. artikuluan (<i>Baliabide hidrologikoen babesa</i>) Baliabide hidrologikoen babesari buruz jasotako gidalerroak eta arauak. - Gorbeia Parke Naturalaren NBAPko 21. artikuluan flora eta fauna babesteari buruz bildu diren gidalerroak eta erregulazioak. Arestian adierazitakoari eragin gabe, honako erregulazio eta orientatzeko irizpide partikular hauek aplikatuko dira.	
4.1 xede operatiboa	BNko hezegune nagusien distribuzioa, kontserbazio-egoera eta bilakaera ezagutzea.

Erregulazioak	4.E.1.- Debekatuta dago BNren organo kudeatzaileak berariaz baimendu ez duen edozein jarduketa egitea hezeguneetan. Arestian aipatutako arau orokorrarekin bat etorritik, Gorbeia BN-n inbentariatuak eremu hezeak aldatzea edo desagertzea ekar dezakeen edozein plan, programa, proiektu edo jarduerak afekzio nabarmena eragin dezake, eta beraz, behar bezala ebaluatu behar da. 4.E.2.- Gainazaleko eta lurpeko ur-hartune eta -aprobetxamendu berrien edo aurretik zeuden aldaketan harira, kontserbazioaren xede diren BNko elementuetan izan ditzaketen ondorioak ebaluatuko dira aurrez, bakarrik edo beste aprobetxamendu batzuekin konbinatuta emari ekologikoen erregimena alda badezakete edo eremu hezei eta horien babes-eremuei eragin badiezaiekete. Ebaluazio horretan, besteren artean, teknikoki bideragarriak diren alternatibak aztertuko dira, eta emakida egin behar dela eta erabakitako irtenbidea ingurumen-mailan egokia dela justifikatuko da behar den moduan; orobat, ziurtatuko da ez dela afekzio nabarmenik eragingo kontserbazioaren xede diren elementuetan. Edozein kasutan ere, ziurtatuko da emarien erregimena bateragarria dela kontserbazioaren xede diren BNko habitaten edo espezieen aldeko kontserbazio-egoerari eustearekin edo berau berrezartzearekin. 4.E.3.- Enklabe horien inguruko lurzorua hidromorfikoa denez, bereziki sentiberak dira zapaltzean eta lehortzean; beraz, makineria astuna erabili, pistak egin edo ibilgailuak igaro ahal izango dira behar-beharrezkoa denean soilik. 4.E.4.- Eremu heze bakoitzerako babes-perimetroa ezartzen ez den artean, perimetro hori 30 m-koa izango da elementu gako hori dagoen Batasunaren intereseko habitaten mugen inguruan, agiri honi atxikitako habitaten kartografiari jarraikiz. 4.E.5.- Debekatuta dago ongarriak edo herbizidak erabiltzea eta su egitea habitat horien inguruan, 10 m-ko zerrenda batean erabiltzea ibai-ibilguen ertzen bi aldeetan, eta 30 m-ko zerrendan eremu hezeen inguruan. Ongarri organikoak aplikatzen badira, ez dira gaitutuko Euskal Autonomia Erkidegoko Nekazaritza-lanetan Egoki Jarduteko Kodean (112/2011 Dekretua) ezarritako mugak. 4.E.6.- BNko hezeguneen distribuzioa, kontserbazio-egoera eta bilakaera ezagutzera zuzendutako jarduketak bultzatuko dira, eta habitat horiek zein lotutako flora- eta fauna-populazioak kontserbatu eta berreskuratzeko jarduketak sustatuko dira.
4.2 xede operatiboa	BNko hezegune nagusiak babestea, aldeko kontserbazio-egoera lor dezaten edo horri eutsi diezaioten.
Erregulazioak	4.E.7.- BNko hezeguneetan dauden Batasunaren eta/edo eskualdearen intereseko habitatak eta espezieak behar bezala

	babesten direla ziurtatze aldera, eta kontserbazio-egoerari nahiz bilakaerari buruzko datu xehatuak eskuragarri ez dauden bitartean, Gorbeiaiko NBAPko 25. art.- <i>Erreserba integraleko aldea</i> artikuluan ezartzen den araudia aplikatuko zaie jarraian zerrendatuko diren eremu hezei (eta babes-perimetroari), gutxienez. Hona hemen hezeguneak: Zuiako zingirak (B1A4), Zigoitiako zingirak (B1A5), Altubeko putzuak (B4A1), Gorbeiaiko urtegia I (EA8), Gorbeiaiko urtegia II (EA9), Iondegortako presa (EB8), Lamiogingo putzua (GA11), Saldropoko zohikaztegia (B1B1), Orozkoko zingirak (B1B2), Zeanuriko zingirak (B1B9), Saldropoko zingirak (B1B10), Areatzako zingirak (B1B8), Kulukupadrako eta La Yeserako putzuak (B4A1). 4.E.8.- Debekatuta dago Saldropoko zohikaztegiko hesien barnera sartzea, BNren organo kudeatzaileak berariaz baimentzen duenean izan ezik. 4.E.9.- Ganadu-kargak doituko dira, habitat horien inguruan gainlarratzea saihesteko. Putzuak dauden eremuetara ganadua sartzea ekidingo da; horretarako, askak edo itxiturak eraiki eta mantentze-lanak egingo dira. Edonola ere, ur-hartunek emari aske nahikoa utziko dute eremu horiei eusteko. Mendietako larreen habitaten barruan dauden eremu hezeetara sarbidea mugatuko zaio ganaduari, habitataren jarraipenak hondamena egiaztatzen badu. 4.E.10.- Hezeguneetan eta zohikaiztegietan debekatuta dago makineria bertatik igarotzea eta landaketetarako lurra zulatzea.
4.3 xede operatiboa	BNko hezeguneekin lotutako Batasunaren eta/edo eskualdearen intereseko flora-espezieak kontserbatzea eta berreskuratzea.
Erregulazioak	4.E.11.- Berreskuratze-planak prestatuko dira mehatxu-maila handiena duten BNko flora-espezie mehatxatuentzat, 'galzoriko' edo 'kaltebera'-tzat hartzen direnentzat, gutxienez. Plan horiek prestatzean, erreferentziako agiri honetan jasotako irizpideak hartuko dira aintzat: <i>EAEko flora baskularraren zerrenda gorrian 'galzori kritikoan' gisa sailkatuta dagoen floraren berreskuratze-planak idazteko oinarri teknikoak</i> (IHOBE. 2011ko otsaila). 4.E.12.- BNko flora-espezie mehatxatuak berreskuratzeko planak idazten ez diren bitartean, babes-perimetro jakin bat ezarriko da mehatxatutako flora-populazio bakoitzeko, eta gutxienez, 10 m-koa izango da, populazioen kokaleku ezagunen inguruan. Mugatutako gunen hori espeziea kontserbatzeko eremutzat joko da. Zehaztutako kontserbazio-eremuan egin nahi den erabilera edo jardura oro baimenduko da populazio horiek berreskuratzeari negatiboki eragiten ez badiu soilik; BNren organo kudeatzaileak erabakiko du hori, eta hala badagokio, dagokion ebaluazioaren ostean egingo du.
4.4 xede	BNko hezeguneekin lotutako Batasunaren eta/edo eskualdearen intereseko fauna-espezieak kontserbatzea eta berreskuratzea.

operatiboa	
Erregulazioak	4.E.13.- Oro har, debekatuta dago dortoka istilzalearen eta mehatxatutako gainerako narrastien aleak nahiz baso-igel jauzkariaren eta mehatxatutako gainerako anfibioen aleak harrapatzea; ildo beretik, debekatuta dago aipatutako aleak hiltzeko, jazartzeko edo enbarazu egiteko baimendu gabeko edozein jarduketa egitea, larbei, kumeei eta arrautzei zuzendutakoak barne, eta debekatuta dago euren habitatak suntsitzea, bereziki, habiak, gordelekuak, eta ugalketa-, negu-, atsedeen- edo elikatzeko-eremuak. Debekatuta dago 'galzorian' edo 'kaltebera' zerrendatuta dauden espezieak naturalizatu, garraiatu, saldu, erakutsi, inportatu edo esportatzea, bizirik edo hilda eduki. 4.E.14.- Indarrean dagoen araudiarekin bat etorriz, harrapatu, atxiki edo edozein prozeduraren bidez naturatik ateratzen den Espezie Exotiko Inbaditzaileen Espainiako Katalogoko animalia-espezieen aleak ezingo dira ingurune naturalera itzuli, ikerketa-arrazoiengatik egiten denean izan ezik. Partikular batek harrapatu edo atxikitzen baditu, alea edo aleak agintari eskudunei eman beharko dizkie; bestela, desagerrarazi beharko du edo ingurune naturaletik atera indarreko araudiari jarraikiz. 4.E.15.- BNren organo kudeatzaileak BNko anfibioen komunitatearen habitata hobetzeko jarduketak sustatuko ditu. Ildo horretatik, putzuak eta enklabe hezeak lehengoratu eta sortzeko ekintzak sustatuko dira, eta kokapen mesedegarrienak hautatuko dira zenbait alderdiri erreparatuz: espezieen distribuzioa, ezagutzen diren ugalketa-eremuak, mugitzeko ibilbideak, lursailen jabetza, aukera-irizpideak, etab.; jarduketak horiek mehatxu-maila handiena duten espezieei zuzenduko dira bereziki: <i>Ichtyosaura alpestris</i>, <i>Rana dalmantina</i> eta <i>Triturus marmoratus</i>. 4.E.16.- Jarduketak sustatuko dira azpiegiturak anfibioen ezaugarrietara beharrezko diren egokitzapenak egiteko: A-68 autobidea, A-624, Iondegortako urtegia, etab. 4.E.17.- Fauna mehatxatuaren jarraipen-lanetan, batik bat ibai-ibilguekin edo eremu hezeekin lotuta dagoen faunaren kasuan, laginketak desinfekzio-baldintza nahikoetan egingo dira, agente patogenoak eremu batzuetatik beste batzuetara transmititzea saihesteko. 4.E.18.- BNri eragiten dioten eragile eta sektoreen prestakuntza, sentsibilizazioa eta aholkularitza indartuko dira, dortoka exotikoen presentzia, hedadura eta gerta daitekeen lehia galarazteko xedez (kasu honetan, <i>Trachemys scripta</i> eta beste taxon batzuk). <i>Trachemys scripta</i> desagerrarazteko eta kontrolatzeko helburua duten jarduketak sustatuko dira. Beste alde batetik, baso-igel jauzkariaren kasuan, Lamiogingo putzuan dagoen zamo txikia (<i>Carassius auratus</i>) desagerrarazi eta kontrolatuko da.

5. Ibai-sistema: errekek, ubideak eta lotutako habitat naturalak	
Xedeak, erregulazioak eta orientatzeko irizpideak	
5. azken xedea	BNko ibai-sistemaren erabateko funtzionaltasunari eustea, kontserbatzea eta berreskuratzea, intereseko espezie ugari dauden habitatak garatzen diren esparru gisa eta dibertsitateari zein prozesu ekologikoei eusten laguntzen duen korridore ekologiko gisa. Honako hau dakar: - BNko ibai eta erreketako uren egoera ekologiko ona ziurtatzea. - Urarekin lotuta dauden habitatak eta fauna- eta flora-populazioak aktiboki kontserbatzea, eta ordezkaritza onena dutenak babestea. Heldutasunaren, egiturazko konplexutasunaren eta biodibertsitatearen alde egitea. - Ibai-korridore jarraitua lortzea, ibai-sistemaren dibertsitate ekologikoa eta funtzio bioklimatikoa ziurtatzen dituen.
BNko ibai-sistemari aplikatuko zaizkio <i>Ingurune hidrikoarekin lotutako KBEak eta HBEBak kontserbatzeko neurriak</i> agiriko gidalerroak eta erregulazioak, ingurumen-kontserbazioari eta -hobekuntzari (zehazki, kode hauek dituztenak: 1. D. 1etik 1. D. 6ra artean, eta 1. D. 9, eta 1. E. 1 eta 1. E. 2) zein KBEko uraren erabilerari buruzkoak (5. D. 1etik 5. D. 6ra, eta 5. E. 1etik 5. E. 9ra)., Era berean, honako xedapen hauek aplikatuko dira: • Gorbeia aldeko NBAP onesten duen ekainaren 21eko 227/1994 Dekretuko 20. artikuluan (Baliabide hidrologikoen babesari buruz jasotako gidalerroak eta arauak. • Gorbeia Parke Naturalaren NBAPko 21. artikuluan flora eta fauna babesteari buruz bildu diren gidalerroak eta erregulazioak. Elementu gako honi eragin diezaiokeen erabilera edo jarduera jakin baten aurrean kontraesanak aurkitzen badira aipatu agiritako xedapenen artean, babes handieneko irizpidea edo irizpide murriztaileena gailenduko da.	
5.1 xede operatiboa	BNko ibai eta erreketako uren egoera ekologiko ona ziurtatzea, ezinbestekoa baita sistemaren barruan dauden intereseko habitat eta espezieen populazioen kontserbazio-egoera ona izateko.
Erregulazioak	5.E.1.- Debekatuta dago ibilgua morfologikoki aldatzea dakarren jarduketa oro, interes publikoko arrazoiak direla-eta salbuespenez baimendu behar direnak izan ezik, aldeztu aurretik dagokien ebaluazio egokia egin ostean. 5.E.2.- Kokatzeko eta ibilbiderako beste aukerarik ez dagoelako BN-n egin behar diren planak, programak eta azpiegitura-proiektuak (saneamendua, hornidura, pistak, bideak, etab.) baimenduko dira tokiko osotasunari eragingo ez diotela egiaztatzen bada, eta hala badagokio ingurumen-inpaktuaren ebaluazioko prozedura ere gauzatuko da. Horrela jardungo da kanalizazioak, defentsak, eraikuntza-dragatuak, sedimentuen mantentze-lanak eta birkokatzeak, eta edozein motatako betelanak egin behar direnean.

	5.E.3.- Ongarri organikoak aplikatzen badira, ez dira gaindituko Euskal Autonomia Erkidegoko Nekazaritza-lanetan Egoki Jarduteko Kodean (112/2011 Dekretua) ezarritako mugak, eta debekatuta dago ongarria 10 m-ko zerrendan erabiltzea ibai-ibilguen eta eremu hezeen bi aldeetako ertzean. 5.E.4.- Ur-ibilbideen eta eremu hezeen inguruan, ongarri kimikoen eta produktu fitosanitarioen erabilera minimizatzen duten nekazaritza- eta abeltzaintza-erabilerak sustatuko dira, esaterako, nekazaritza ekologikoarekin eta nekazaritza integratuarekin zerikusia dutenak. KBEn organo kudeatzaileak zaintza-lanak egingo ditu basa-fauna eta -florarako toxikotasun txikia duten edo toxikoak ez diren pestizidak erabil daitezen, gomendatutako gutxieneko dosiak aplika daitezen, eta modu prebentiboan erabil ez daitezen, ezta ureztatzean ere. Eremu horietan Nekazaritza-lanetan Egoki Jarduteko Kodea aplikatuko da, abenduaren 22ko 112/2011 Dekretuaren bidez onetsitakoa. 5.E.5.- Euskal Autonomia Erkidegoko Natura Kontserbatzeko Legearen testu bategina onartzen duen 1/2014 Legegintzako Dekretuko 19.4 artikulua aplikatzeko, debekatuta egongo dira legar- eta/edo hondar-erazketak. 5.E.6.- Kontserbazio- edo kutsadura-arazoak antzematen badira agorraldian bainulari ugari doazelako Baia ibaira, BNren organo kudeatzaileak neurri murriztaileak hartu ahal izango ditu. 5.E.7.- Ibilguak ezingo dira zerbitzu-galeriatzat jo bideratutako azpiegituren luzetarako ibilbiderako. Eremu horietan, ibilgua bera eta ingurua errespetatu beharreko gunetzat hartu behar dira, funtsezkoa baita ibai-korridorea garatzeko, ibai-ekosistemaren higadura, kutsadura eta degradazioa kontrolatzeko xedez.
5.2 xede operatiboa	Emari naturalen erregimena ziurtatzea KBEn eremuko ibai-ibilbideetan.
Erregulazioak	5.E.8.- Urei buruzko Legearen Testu Bategineko 59.7 artikuluekin, Kantauri Ekialdeko Mugaketaren Plan Hidrologikoaren araudiko 12. eta 13. artikuluekin, eta Ebroko Mugaketa Hidrografikoko Plan Hidrologikoaren 24. artikuluekin bat etorriz, emari ekologikoek ez dute erabilera-izaera.
5.3 xede operatiboa	Ibaiertzeko habitaten kalitatea eta kontserbazio-egoera hobetzea, ertzen konektibitatea ziurtatzen duen korridore ekologiko jarraitua berreskuratze aldera, fauna lekuz aldatzeko eta ibai- nahiz lur-sistemak ekologikoki egoki funtzionatzeko xedez.
Erregulazioak	5.E.9.- BN eremuan debekatuta dago interes ekologikoko aleak edo landaredi erriparioko masak osorik edo zati batean desagerraraztea dakarten baso-jarduketak gauzatzea. Inguru horretatik gertu egiten diren baso-aprobetxamenduetan, ziurtatu beharko da lotuta dauden Batasunaren intereseko habitatek eta

	espezieek aurrera egiten dutela eta kontserbatzen direla; gainera, ekidin beharko da uren kalitateari eragitea. 5.E.10.- BN eremuan gauzatzen diren baso-aprobetxamenduetan, lanetatik babestuko da, gutxienez, jabari hidrauliko publikoari eta horren babes-zortasunari dagokion lur-zerrenda. Eremu horretan, ez da zuhaitz-espezie aloktonorik landatuko, eta belardi naturalak kontserbatu eta hobetzeko jarduketak sustatuko dira. Eremu horietako landaketei dagokienez, lurzorua harrotzeko lanak saihestuko dira. 5.E.11.- Bazterrak babestu eta ezpondak egonkortzeko egiturak behar badira, ahal den teknikarik onena erabiliko da eta irtenbide 'gogorrak' ekidingo dira, esaterako, hormak edo hormigoizko harri-lubetak, baldin eta teknikoki aholka badaiteke. Egitura horiek inguruan txertatuko dira, eta ahal dela, bioingeniaritzako edo ingeniari-tza naturalistikoko teknikak erabiliko dira. 5.E.12.- EAEko Ibaiak eta Errekak Antolatzeko Lurraldearen Arloko Plana aplikatzearen ondoretarako, BNko eremu osoa Natura Intereseko Lehentasuneko Eremutzat hartuko da; orobat, eremu hori aipatu planeko D.2 atalean ibilgua babesteko zehaztu den gunea izango da. Horrenbestez, BN-n aplikagarri izango da LAPk eremu horietarako ezarritako erabileren erregulazioa, baita agiri honetan erabilerei buruz jaso diren gidalerroak eta erregulazioak. Landa-eremuari dagozkion ertzetan, gutxieneko distantzia errespetatuko da mugarriztatze-lerrotik, edo Administrazio Hidraulikoak zehaztutako ohiko uraldi handien lerrotik, edo ibilguaren ezpondaren tontorretik, dagokionaren arabera: 50 m zabal Baia ibaiko ibilguan, 25 m zabal Zubialde, Ugalde, Oiardo eta Altube ibaien ibilguetako bi aldeetan, eta 200 m-ko tontorra Zubialdeko urtegietan. Distantzia hori lursail naturala aldatuko duen edozein esku-hartzerako aplikatuko da (eraikinak, instalazioak edo edozein motatako eraikuntzak, hala finkoak nola desmuntagarriak, lur-berdinketak eta -mugitzeak, etab.), onura publikoko eta gizarte-intereseko azpiegituren obra publikoei eta instalazioei dagozkienak izan ezik, edota kultur-ondarea babesteko ekintzak izan ezik, behar bezala justifikatzen bada.
5.4 xede operatiboa	Ibai-sistemeekin lotutako flora-populazio mehatxatuen jarraipena egitea, berreskuratze-planetan ezarritako neurriak gauzatzea, eta BNko jarduketan eraginkortasuna ebaluatzea.
Erregulazioak	5.E.13.- BNko flora-populazio mehatxatuaren ezagutza hobetzera bideratutako jarduerak bultzatuko dira mehatxatutako espezieen inbentarioa aldi berean behin eguneratuz; horretarako, nagusiki, distribuzioari, populazioen kontserbazio-egoerari, eta jasaten dituzten presioei zein mehatxuei erreparatuko zaie. 5.E.14.- Berreskuratze-planak prestatuko dira mehatxu-maila handiena duten BNko gainerako flora-espezie mehatxatuentzat, 'galzoriko' edo 'kaltebera'-tzat hartzen direnentzat, gutxienez. Plan horiek prestatzean, <i>EAEko flora baskularraren zerrenda gorrian 'galzori kritikoan' gisa sailkatuta dagoen floraren berreskuratze-planak idazteko oinarri teknikoak</i> (IHOBE. 2011ko otsaila)

	erreferentziako agirian jasota dauden irizpideak aintzat hartuko dira. 5.E.15.- <i>Prunus lusitanica</i> espeziea babestu eta berreskuratzeko jarduketak aurreko erregulazioan aipatutako erreferentziako agirian jasota dagoen berreskuratze-plan zehatzari jarraituz gauzatuko dira. 5.E.16.- BNko flora-espezie mehatxatuak berreskuratzeko planak idazten ez diren bitartean, babes-perimetro jakin bat ezarriko da mehatxatutako flora-populazio bakoitzeko, eta gutxienez, 10 m-koa izango da, populazioen kokaleku ezagunen inguruan. Mugatutako gune hori espeziea kontserbatzeko eremutzat joko da. Zehaztutako kontserbazio-eremuan egin nahi den erabilera edo jarduera oro baimenduko da populazio horiek berreskuratzeari negatiboki eragiten ez badio soilik; BNren organo kudeatzaileak erabakiko du hori, eta hala badagokio, dagokion ebaluazio egokiaren ostean egingo du.
5.5 xede operatiboa	Ibai-sistemarekin lotutako fauna-populazio mehatxatuen jarraipena egitea eta kontserbatzea (ugaritasuna, distribuzioa eta kontserbazio-egoera), eta arreta berezia jartzea espezie hauen kasuan: martin arrantzalea, baso-igel iberiarra, loina, amuarraina eta karramarro autoktonoa.
Erregulazioak	5.E.17.- Oro har, debekatuta dago baso-igel iberiarraren eta mehatxatutako gainerako anfibioen aleak harrapatzea; ildo beretik, debekatuta dago aipatutako aleak hiltzeko, jazartzeko edo enbarazu egiteko baimendu gabeko edozein jarduketa egitea, larbei, kumeei eta arrautzei zuzendutakoak barne, eta debekatuta dago euren habitatak suntsitzea, bereziki, habiak, gordelekuak, eta ugalketa-, negu-, atsedena- edo elikatze-eremuak. Euskal Autonomia Erkidegoko Natura Kontserbatzeko Legearen testu bategina onartzen duen apirilaren 15eko 1/2014 Legegintzako Dekretuko 50. artikuluari jarraikiz, debekatuta dago 'galzorian' edo 'kaltebera' zerrendatuta dauden espezieak naturalizatu, garraiatu, saldu, erakutsi, inportatu edo esportatzea, bizirik edo hilda eduki. 5.E.18.- Kirol-arrantza, oro har, debekatuta dago Gorbeia BNko ibaietan eta erreketan. Hortaz, arrantza askeko tartekak kendu egingo dira BN osoan. 5.E.19.- BNren organo kudeatzaileak arrantza-jarduerak baimendu ahal izango ditu ibaien beheko tarteetan, baldin eta horien erregulazioa bateragarria bada faunaren eta floraren populazioen kontserbazio-xedeekin, baita Batasunaren interesekoak diren BNko habitatenekin ere. Arrantza-jarduerak ibaien arrantza-ahalmena errespetatu beharko dute eta arrain-populazioei arriskurik eragiten ez dieten arrantza-modalitateen bidez egingo dira. 5.E.20.- Debekatuta dago arrain-faunako espezieak eta/edo barietateak askatzea edo horiekin birpopulatzea, ekimena pribatua zein publikoa izanik, baldin eta mehatxua izan badaiteke BN-n dauden Batasuneko eta/edo eskualdeko intereseko espezieetarako. Fauna BN-n nahi gabe edo legez kanpo sartuz gero, oro har, ez da

	arrain-aprobetxamendua baimenduko, eta hala badagokio, espezieak kontrolatzeko neurri egokiak sustatuko dira, horiek desagerrarazteko asmoz. 5.E.21.- Karramarro autoktonoa babesteko neurri zehatzak hartuko dira. Besteak beste, karramarroa arrantzatze debekuari eutsiko zaio, egungo populazioak inbentariatu eta ebaluatuko dira, eta aleak banatuko dira espeziea egun ez dagoen baina egon daitekeen beste toki batzuetan. 5.E.22.- Karramarro autoktonoa BNko erreketan egotea bultzatzeko jarduketak sustatuko dira, EAEn duen egoera txarra kontuan izanda, BNko habitataren ezaugarriak, hasiera batean, mesedegarriak baitira mehatxatutako espezie horrentzat. 5.E.23.- Karramarro seinaleduna BN-n hedatzea eragozteko asmoz, espezie horren gainarrantza egingo da karramarro autoktonoarekin interferentzia gertatzen den tokietan. 5.E.24.- Jarduketak sustatuko dira BNko arrain-komunitatea osatzen duten arrain autoktonoen espezieen habitat, distribuzio, ugaritasun eta kontserbazio-egoeraren ezagutza hobetzeko. 5.E.25.- Elementu gako hau osatzen duten espezieen kontserbazio-xedeak, bereziki karramarro autoktonoarenak, hein handian arriskuan jar ditzaketeen espezie inbaditzaile aloktonoak kontrolatzeko jarduketak sustatuko dira; karramarroaren kasuan, karramarro seinaleduna desagerrarazi eta kontrolatzeko jarduketak sustatuko dira.
--	---

6.1 Taula: KONTSERBATU BEHARREKO HABITATEKIN ERLAZIOA DUTEN ARAU ETA NEURRIAK					
HZ/EUNIS Kodea	Izendapena	Adierazg.	Kontserbazio egoera	Onuragarriak zaizkion kontserbazio arauak	Onuragarriak zaizkion kontserbazio neurriak
3140	Ur oligomesotrofo karedunak <i>Chara spp.</i> -eko landaredi bentikoduna	C	Desegokia		
3150	Laku eutrofiko naturalak <i>Magnopotamion</i> edo <i>Hydrocharition</i> -eko landarediarekin	C	Desegokia		
3240	Landaredi egurtsua eta <i>Salix elaeagnus</i> sastrakadiak duten ur bazter alpinoak	B	Aldekoa		
4020*	Zona epeletako <i>Erica ciliaris</i> eta <i>Erica tetralix</i> -dun txilardi heze atlantiarrak	B	Desegokia		
4030	Txilardi lehor europarrak	A	Aldekoa		
4090	Txilardi oromediterraneo endemikoak, elorri-triskarekin	C	Aldekoa		
5110	Malda arroksuetako <i>Buxus sempervirens</i> -eko formazio egonkor xerotermofiloak (<i>Berberidion p.p.</i>)	D			
6170	Larre alpetar eta subalpetar karedunak	C	Aldekoa		
6210	Belardi lehor erdinaturalak eta kare-substratuetako sastraka-faziesak (<i>Festuco-Brometalia</i>)	B	Desegokia		
6230*	<i>Nardus</i> -dun formazio belarkarak, espezie ugarirekin, zona menditarreko (eta Europa kontinentaleko zona azpimenditarreko) silize-substratuetan	A	Aldekoa		
6410	<i>Molinia caerulea</i> -dun larreak, kare-, zohikatz- edo buztin/limo-substratuetan	D			

6.1 Taula: KONTSEBATU BEHARREKO HABITATEKIN ERLAZIOA DUTEN ARAU ETA NEURRIAK					
HZ/EUNIS Kodea	Izendapena	Adierazg.	Kontsebazio egoera	Onuragarriak zaizkion kontsebazio arauak	Onuragarriak zaizkion kontsebazio neurriak
	(<i>Molinion caeruleae</i>)				
6430	Ordoki bazterreko eta estai menditar eta alpetarreko megaforbio eutrofo higrofiloak	A	Desegokia		
6510	Altitude baxuetako sega-belardi txiroak (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	D			
7140	Trantsizio-zohikaztegiak	A	Desegokia		
7230	Zohikaztegi baxu alkalinoak	B	Desegokia		
8130	Mediterraneo mendealdeko lur-jausi termofiloak	B	Desegokia		
8210	Landaredia kasmofitikodun malda arrokatu kaltzikolak	A	Aldekoa		
8310	Turismoak ustiatu gabeko kobak	A	Desegokia		
9120	Pagadi azidofilo atlantiarrak, Ilex oihanpedunak, eta batzuetan Taxus-dunak (<i>Quercion robori-petraeae</i> edo <i>Illici-Fagenion</i>)	A	Desegokia		
9150	Europa erdialdeko pagadi kaltzikolak (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)	D			
9160	Haritz kanduduneko edo haritz kandugabeko baso subatlantikoak eta Europa erdikoak (<i>Carpinion betuli</i>)	B	Txarra		
9180*	Malda, lur-jausi edo amildegietako basoak (<i>Tilio-Acerion</i>)	B	Aldekoa		
91E0*	<i>Alnus glutinosa</i> eta <i>Fraxinus excelsior</i> -eko ibarbasoak (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	C	Desegokia		
9230	Harizti galaikoportugesak,	A	Desegokia		

6.1 Taula: KONTSERBATU BEHARREKO HABITATEKIN ERLAZIOA DUTEN ARAU ETA NEURRIAK					
HZ/EUNIS Kodea	Izendapena	Adierazg.	Kontserbazio egoera	Onuragarriak zaizkion kontserbazio arauak	Onuragarriak zaizkion kontserbazio neurriak
	<i>Quercus robur</i> eta <i>Quercus pyrenaica</i> -rekin				
9240	Harizti iberiarrak <i>Quercus faginea</i> eta <i>Quercus canariensis</i> -ekin	D			
9260	<i>Castanea sativa</i> -ko basoak	D			
9340	<i>Quercus ilex</i> eta <i>Quercus rotundifolia</i> -ko basoak	C	Txarra		
C3.23	<i>Typha spp.</i> lezkadiak				
E3.41	Belardi-ihidi basofilo atlantiarra				
F3.11(X)	Arantzadi atlantiar kaltzikolak				
F5.21(Y)	Gurbizti edo maquis altu termoatlantiarra				
F9.12-F9.2	Zona baxu eta muinoetako ur bazterretako <i>Salix</i> -en sastrakadiak eta Ingurune lohitsueta <i>Salix</i> -en sastrakadiak				
G1.64	Pagadi basofilo edo neutroa				
G1.82	Harizti-pagadi azidofilo atlantiarra				
G1.86	<i>Quercus robur</i> nagusitzen deneko baso azidofiloa				
G1.86(X)	<i>Quercus petraea</i> -ren harizti azidofiloa				
G1.A1	Hostozabalen baso misto mesotrofoa, atlantiarra				
G1.A1(X)	Harizti mesotrofo atlantiarra				

6.2 Taula: KONTSERBATU BEHARREKO ESPEZIEKIN ERLAZIOA DUTEN ARAU ETA NEURRIAK								
Kodea	Espezia	HZ Eransk.	HeZ Eransk.	BBEBEZ /EEMK	EMEK	Kontserbazio egoera KBen	Onuragarriak zaizkion kontserbazio arauak	Onuragarriak zaizkion kontserbazio neurriak
KOMUNITATEAREN EDO/ETA ESKUALDEAREN INTERESEKO FLORA								
1865	<i>Narcissus asturiensis</i>	II		*	IB	Aldekoa		
1857	<i>Narcissus pseudonarcissus ssp. nobilis</i>	II		*	B	Aldekoa		
1421	<i>Trichomanes speciosum</i>	II		*	K	Desegokia		
1900	<i>Spiranthes aestivalis (Poir.) Rich.</i>	IV		*	K	Txarra		
1762	<i>Arnica montana</i>	V			K	Txarra		
5183	<i>Diphasiastrum alpinum</i>	V			GA	Txarra		
5188	<i>Huperzia selago</i>	V			B	Txarra		
5105	<i>Lycopodium clavatum</i>	V			B	Txarra		
1849	<i>Ruscus aculeatus</i>	V				Ezezaguna		
1864	<i>Narcissus bulbocodium</i>	V			IB	Aldekoa		
	<i>Ranunculus amplexicaulis</i>				GA	Txarra		
	<i>Meum athamanticum</i>				GA	Txarra		
	<i>Nigritella gabasiana</i>				GA	Txarra		
	<i>Prunus lusitanica</i>				GA	Txarra		
	<i>Ranunculus aconitifolius</i>				GA	Txarra		
	<i>Thelypteris palustris</i>				GA	Txarra		
	<i>Utricularia australis</i>				GA	Txarra		
	<i>Sphagnum squarrosum</i>				GA	Txarra		
	<i>Genista micrantha</i>				K	Txarra		
	<i>Leontodon pyrenaicus</i>				K	Txarra		
	<i>Apium inundatum</i>				K	Txarra		
	<i>Rumex aquitanicus</i>				K	Txarra		
	<i>Carex strigosa</i>				K	Ezezaguna		
	<i>Pedicularis tuberosa</i>				K	Txarra		
	<i>Tozzia alpina</i>				K	Txarra		
KOMUNITATEAREN EDO/ETA ESKUALDEAREN INTERESEKO FAUNA								
UGAZTUNAK								
1356	<i>Musteola lutreola</i>	II-IV		GA	GA	Txarra		
1355	<i>Lutra lutra</i>	II-IV		*	GA	Desegokia		
1305	<i>Galemys pyrenaicus</i>	II-IV		K	GA	Ezezaguna		
2616	<i>Glis glis</i>				K	Ezezaguna		

6.2 Taula: KONTSERBATU BEHARREKO ESPEZIEKIN ERLAZIOA DUTEN ARAU ETA NEURRIAK								
Kodea	Espezia	HZ Eransk.	HeZ Eransk.	BBEBEZ /EEMK	EMEK	Kontserbazio egoera KBEn	Onuragarriak zaizkion kontserbazio arauak	Onuragarriak zaizkion kontserbazio neurriak
1357	<i>Martes martes</i>	V			B	Ezezaguna		
1358	<i>Mustela putorius</i>	V			IB	Ezezaguna		
2632	<i>Mustela erminea</i>			*	IB	Aldekoa		
6110	<i>Felis silvestris</i>	IV		*	IB	Ezezaguna		
5560	<i>Arvicola sapidus</i>					Desegokia		
5817	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	II-IV		K	K	Ezezaguna		
1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	II-IV		*	IB	Ezezaguna		
1324	<i>Myotis myotis</i>	II-IV		K	GA	Desegokia		
1314	<i>Myotis daubentonii</i>	IV		*	IB	Aldekoa		
1330	<i>Myotis mystacinus</i>	IV		K	GA	Ezezaguna		
1321	<i>Myotis emarginatus</i>	II-IV		K	K	Ezezaguna		
1322	<i>Myotis nattereri</i>	IV		*	IB	Ezezaguna		
1323	<i>Myotis bechsteinii</i>	II-IV		K	GA	Desegokia		
1331	<i>Nyctalus leisleri</i>	IV		*	IB	Aldekoa		
1309	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	IV		*	IB	Aldekoa		
2016	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	IV		*	IB	Desegokia		
6098	<i>Eptesicus serotinus</i>	IV		*	IB	Aldekoa		
1308	<i>Barbastella barbastellus</i>	II-IV		*	GA	Desegokia		
1326	<i>Plecotus auritus</i>	IV		*	IB	Aldekoa		
1329	<i>Plecotus austriacus</i>	IV		*	IB	Aldekoa		
1310	<i>Miniopterus schreibersii</i>	II-IV		K	K	Aldekoa		
1333	<i>Tadarida teniotis</i>	IV		*	IB	Aldekoa		
HEGAZTIAK (I. Eranskina)								
A072	<i>Pernis apivorus</i>		I	*	B	Desegokia		
A073	<i>Milvus migrans</i>		I	*		Desegokia		
A076	<i>Gypaetus barbatus</i>		I	GA	GA	Txarra		
A077	<i>Neophron percnopterus</i>		I	K	K	Txarra		
A078	<i>Gyps fulvus</i>		I	*	IB	Desegokia		
A080	<i>Circaetus gallicus</i>		I	*	B	Txarra		
A082	<i>Circus cyaneus</i>		I	*	IB	Txarra		
A091	<i>Aquila chrysaetos</i>		I	*	K	Txarra		
A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>		I	*	B	Desegokia		
A094	<i>Pandion haliaetus</i>		I	K	K	Txarra		
A103	<i>Falco peregrinus</i>		I	*	B	Desegokia		

6.2 Taula: KONTSERBATU BEHARREKO ESPEZIEKIN ERLAZIOA DUTEN ARAU ETA NEURRIAK								
Kodea	Espezia	HZ Eransk.	HeZ Eransk.	BBEBEZ /EEMK	EMEK	Kontserbazio egoera KBEn	Onuragarriak zaizkion kontserbazio arauak	Onuragarriak zaizkion kontserbazio neurriak
A222	<i>Asio flammeus</i>		I	*	B	Txarra		
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>		I	*	IB	Desegokia		
A229	<i>Alcedo atthis</i>		I	*	IB	Ezezaguna		
A236	<i>Dryocopus martius</i>		I	*	B	Desegokia		
A246	<i>Lullula arborea</i>		I	*		Ezezaguna		
A302	<i>Sylvia undata</i>		I	*		Desegokia		
A338	<i>Lanius collurio</i>		I	*		Txarra		
A346	<i>Pyrrhonorax pyrrhonorax</i>		I	*	IB	Desegokia		
OHIKO HEGAZTI MIGRATZAILEAK								
A028	<i>Ardea cinerea</i>			*		Aldekoa		
A052	<i>Anas crecca</i>		II/1-III/2			Desegokia		
A099	<i>Falco subbuteo</i>			*	B	Desegokia		
A153	<i>Gallinago gallinago</i>		II/1-III/2			Ezezaguna		
A212	<i>Cuculus canorus</i>					Aldekoa		
A228	<i>Tachymarptis melba</i>			*	IB	Desegokia		
A232	<i>Upupa epops</i>			*	K	Ezezaguna		
A233	<i>Jynx torquilla</i>			*	IB	Desegokia		
A251	<i>Hirundo rustica</i>			*		Desegokia		
A253	<i>Delichon urbicum</i>			*		Txarra		
A256	<i>Anthus trivialis</i>			*		Aldekoa		
A257	<i>Anthus pratensis</i>			*		Aldekoa		
A274	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>			K	K	Txarra		
A277	<i>Oenanthe oenanthe</i>			*		Aldekoa		
A280	<i>Monticola saxatilis</i>			*	IB	Desegokia		
A282	<i>Turdus torquatus</i>			*	IB	Ezezaguna		
A284	<i>Turdus pilaris</i>		II/2			Ezezaguna		
A286	<i>Turdus iliacus</i>		II/2			Ezezaguna		
A300	<i>Hippolais polyglotta</i>			*		Desegokia		
A310	<i>Sylvia borin</i>			*		Desegokia		
A313	<i>Phylloscopus bonelli</i>			*		Desegokia		
A316	<i>Phylloscopus trochilus</i>			*	B	Ezezaguna		
A319	<i>Muscicapa striata</i>			*		Desegokia		

6.2 Taula: KONTSEBATU BEHARREKO ESPEZIEKIN ERLAZIOA DUTEN ARAU ETA NEURRIAK								
Kodea	Espezia	HZ Eransk.	HeZ Eransk.	BBEBEZ /EEMK	EMEK	Kontsebazio egoera KBEn	Onuragarriak zaizkion kontsebazio arauak	Onuragarriak zaizkion kontsebazio neurriak
A322	<i>Ficedula hypoleuca</i>			*	B	Desegokia		
A358	<i>Montifringilla nivalis</i>			*		Ezezaguna		
A360	<i>Fringilla montifringilla</i>			*		Desegokia		
A365	<i>Spinus spinus</i>			*	IB	Ezezaguna		
A373	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>			*	IB	Ezezaguna		
A375	<i>Plectrophenax nivalis</i>			*		Ezezaguna		
NARRASTIAK								
1220	<i>Emys orbicularis</i>	II-IV		*	K	Ezezaguna		
1259	<i>Lacerta schreiberi</i>	II-IV		*	IB	Ezezaguna		
5179	<i>Lacerta bilineata</i>	IV		*		Aldekoa		
5910	<i>Zootoca vivipara</i>			*		Aldekoa		
2428	<i>Podarcis liolepis</i>					Ezezaguna		
1256	<i>Podarcis muralis</i>	IV		*		Aldekoa		
2432	<i>Anguis fragilis</i>			*		Aldekoa		
5595	<i>Chalcides Striatus</i>			*		Ezezaguna		
1283	<i>Coronella austriaca</i>	IV		*		Ezezaguna		
2452	<i>Coronella girondica</i>			*		Ezezaguna		
1281	<i>Zamenis longissimus</i>	IV		*		Ezezaguna		
2467	<i>Natrix maura</i>			*		Ezezaguna		
2469	<i>Natrix natrix</i>			*		Aldekoa		
1297	<i>Vipera seoanei</i>	IV				Aldekoa		
ANFIBIOAK								
2353	<i>Ichthyosaura alpestris</i>			K	K	Desegokia		
5916	<i>Lissotriton helveticus</i>			*		Aldekoa		
1174	<i>Triturus marmoratus</i>	IV		*		Desegokia		
1191	<i>Alytes obstetricans</i>	IV		*		Aldekoa		
1230	<i>Hyla arborea</i>	IV		*		Aldekoa		
1209	<i>Rana dalmatina</i>	IV		K	K	Desegokia		
1016	<i>Rana iberica</i>	IV		*	IB	Desegokia		
1211	<i>Pelophilax perezi</i>	V				Aldekoa		
1213	<i>Rana temporaria</i>	V		*		Aldekoa		
5292	<i>Parachondrostoma mieggii</i>	II		GA		Desegokia		
6262	<i>Salmo trutta</i>					Desegokia		

6.2 Taula: KONTSERBATU BEHARREKO ESPEZIEKIN ERLAZIOA DUTEN ARAU ETA NEURRIAK								
Kodea	Espezia	HZ Eransk.	HeZ Eransk.	BBEBEZ /EEMK	EMEK	Kontserbazio egoera KBEn	Onuragarriak zaizkion kontserbazio arauak	Onuragarriak zaizkion kontserbazio neurriak
ORNOGABEAK								
1092	<i>Austropotamobius italicus</i>	II,V		K	GA	Txarra		
1007	<i>Elona quimperiana</i>	II-IV		*		Aldekoa		
1065	<i>Euphydrias aurinia</i>	II		*		Ezezaguna		
6199	<i>Euplagia quadripunctaria</i>	II				Ezezaguna		
1044	<i>Coenagrion mercuriale</i>	II		*		Aldekoa		
1083	<i>Lucanus cervus</i>	II		*	IB	Ezezaguna		
1088	<i>Cerambyx cerdo</i>	II-IV		*	IB	Ezezaguna		
1087	<i>Rosalia alpina</i>	II-IV		*	IB	Ezezaguna		
1084	<i>Osmoderma eremita</i>	II-IV		K	K	Ezezaguna		

7. JARRAIPEN PROGRAMA

Beheko taulan, agiri honetan ezarri diren azken xedeen eta xede operatiboen jarraipena egiteko behar diren adierazleak jaso dira, elementu gako bakoitzerako. Kasu bakoitzean, hasierako balioa, eta orientazio gisa, erreferentziako balio objektibo bat eta denbora-horizontea ezarri dira.

17. artikuluko lehen ebaluazio-aldiarekin bat etorriz (2018), eta gerora sei urtean behin, kontserbazio-xedeen betetze-mailari buruzko txosten bat prestatuko da, neurri horiek xedeetan eta Batasunaren intereseko habitat-moten zein espezieen kontserbazio-egoeran izan duten eragina.

1.Elementu gako	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
1. Basoak	1.1. Baso naturalek hartutako azalera osoa handitzearen alde egitea	Baso naturalak estalitako azalera (ha)	9.211 ha	% 2 gehitzea	2018	6 urte
		Lurraldea zaintzeko kontratu kopurua	Ezezaguna		2018	6 urte
		Administrazio publikoak erositako balio ekologiko handiko baso naturalen azalera (ha)	-		2018	6 urte
		Basoko kudeaketa jasangarriaren komunikazio planaren irizpideak zabaldu	Egin gabe	Egina	2016	Urtean behin

1.Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
		KBE irizpideekin berrikusitako HOM-etako Basoen Kudeaketa Planen kopurua	Ezezaguna		2018	6 urte
		KBE irizpideekin berrikusitako Mendi pribatuetako Basoen Kudeaketa Planen kopurua	Ezezaguna		2018	6 urte
		HOM-etako Basoen Kudeaketa Iraunkorreko Plan berrien kopurua.	-		2018	6 urte
		Mendi pribatuetako Basoen Kudeaketa Iraunkorreko Plan berrien kopurua.	-		2018	6 urte
	1.2. Baso-masa autoktonoen naturaltasuna, heldutasuna eta egiturazko konplexutasuna hobetzea. Onenen kontserbatutako guneen egungo egoerari eustea.	Habitaten kontserbazio egoera	Aldekoa: 9180* Desegokia: 9120, 9230, G1.64, G1.82 G1.86, Txarra: 9160	Aldekoa	2018	6 urte
		Baso multzo autoktono nagusien karakterizazioa	Ezezaguna	Egina	2018	6 urte
		Baso habitaten erreserba guneen azalera (ha)	143 ha	1.011 ha (BNaren azaleraren 5%)	2018	6 urte

1.Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
		Gaixotasunek eta izurriteek eragindako baso autoktonoen osasun-egoeraren ikerketa	-	Egina	2018	6 urte
		Zuhaitz lepatuen unadak aukeratzeko eta kudeatzeko ikerketa	-	Egina	2018	6 urte
		Birsorkuntzarako bideratutako baso naturalen eremuen azalera (ha)	Ezezaguna		2018	6 urte
		Baso-Kudeaketa Jasangarriaren ziurtagiria duten mendien portzentajea (%)	Ezezaguna		2018	6 urte
		Snag saio guneen azalera (ha)	0 ha		2018	6 urte
	1.3. BN-n dauden baso-kiroptero mehatxatuenen distribuzioa eta populazio-bilakaera ezagutzea, eta zuhaitz-masen ezaugarri jakinak babestea baso-espezieen eta espezie zuhaiztarren eskakizunei erantzuteko, arreta berezia jarrita honako hauetan: <i>Myotis bechsteinii</i> , <i>Barbastella barbastellus</i> , <i>Plecotus auritus</i> , <i>Nyctalus</i>	Kontserbazio egoera	Ezezaguna	Aldekoa	2018	<u>3 urte (GA):</u> <i>Myotis myotis</i> , <i>Myotis mystacinus</i> , <i>Myotis bechsteinii</i> , <i>Barbastella barbastellus</i> <u>6 urte (K, IB):</u> <i>Myotis emarginatus</i> , <i>Myotis daubentonii</i> <i>Plecotus auritus</i> <i>Nyctalus leisleri</i>

1.Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
	<i>leisleri</i> eta <i>Myotis daubentonii</i> .	Baso-kiropteroei buruzko sentsibilizazio eta hedapen kanpaina	-	Egina	2018	Ingurumen-heziketa Programaren urtean behingo ebaluaketa
	1.4. KBEko ugaztun mehatxatuenen distribuzioa eta populazio-bilakaera ezagutzea , eta kontserbazio-neurriak sustatzea.	KBEko mehatxatutako espezieen Katalogoa (Fauna)	-	Eguneratua	2016	3 urte
		Espezieen kontserbazio egoera	Ezezaguna	Aldekoa	2018	3 urte (Arriskuan) 6 urte (Kalteberak)
		Hildako animaliak jaso eta berreskuratzeko protokoloaren existentzia	-	Protokoloa egina	2018	6 urte
		Iragazkortasuna hobetzeko azpiegituretan burutu diren jarduketaren kopurua	-		2018	6 urte
	1.5. Basoetako hegazti-faunako espezieak kontserbatzea eta berreskuratzea. Heriotza-arrazoi ez naturalak ezabatzea.	Espezieen kontserbazio egoera	Desegokia	Aldekoa	2018	6 urte
		Basoko hegaztien heriotza tasa jarraitzeko protokoloa		Protokoloa egin	2016	Urtean behin

1.Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
		Erreserba azalera (ha) okil beltzaren ugalketa geneetan	0 ha	400 -800 ha	2016	6 urte
		Basoetako hegaztei buruzko sentibilizazio eta hedapen kanpaina	-	Egina	2018	Ingurumen-heziketa Programaren urtean behingo ebaluaketa
	1.6. Honako espezie hauek BNko eremuan duten distribuzioa ezagutzea: <i>Cerambyx cerdo</i> , <i>Rosalia alpina</i> , <i>Lucanus cervus</i> eta <i>Osmoderma eremita</i> , <i>Euphydrys aurinia</i> eta <i>Euplagia quadripunctaria</i> eta <i>Elona quimperiana</i> . Halaber, populazioen jarraipena egiteko sistema bat ezartzea.	Espezieen kontserbazio egoera	Ezezaguna	Aldekoa	2018	6 urte

2. Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
2. Sastrakadiak eta larreak	2.1. Batasunaren intereseko larreei eta sasiei aldeko kontserbazio-egoeran eustea ziurtatzen duen abeltzaintza-kudeaketa bultzatzea; hala, mosaiko-gisako antolaketari eta, gutxienez, lehentasunezko zat jotzen diren egungo azalerari eutsi beharko lieke: txilardi hezeak (EB 4020* KOD) eta mendiko larreak (EB 6230* KOD).	Habitaten kontserbazio egoera	Aldekoa: 4030, 6230* Desegokia: 4020*	Aldekoa	2018	6 urte
		Komunitatearen intereseko habitatak jarraitzeko protokoloaren erredakzioa	-	Egina	2016	6 urte

2. Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
		Larreen baliabideak antolatu eta kudeatzeko plan teknikoaren erredakzioa	-	Egina	2016	6 urte
		Larre berrien azalera urtez urte. Sastrakak moztutako eremuen azalera (ha)	Ezezaguna	Erregistroa egina	2015-2018	Urtean behin
		Gorbeia BNra sartzen den azienda kopurua (motaka, udalerrika).	Ezezaguna	Erregistroa egina	2015-2018	Urtean behin
		Nekazaritza eta ingurumeneko kontratuen kopurua	Ezezaguna		2018	Urtean behin
		Abeltzainen sektoreari dagozkion laguntzak komunikatzeko plana	Egin gabe	Egina	2016	Urtean behin
		Abelzaintzarekin erlazio duten azpiegituren inbentarioa: Uraska kopurua Gatzgune kopurua Bizkarroiak ezabatzeko bainuontzi kopurua	Ezezaguna	Inbentarioa egina	2016	6 urte
		Erlezaintza dinamizatzeko Plan Estrategikoa	-	Egina	2018	6 urte
	2.2 Txilardi beheekin eta belardi	KBeko	-	Katalogoa	2016	3 urte

2. Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
	naturelekin nahiz erdi naturelekin lotutako flora mehatxatuaren populazioen jarraipena egitea, berreskuratze-planetan ezarritako neurriak gauzatzea, eta eraginkortasuna ebaluatzea.	mehatxatutako espezieen Katalogoa (Flora)		eguneratua		
		Konposizio floristikoaren idazlanaren erredakzioa	-	Egina	2018	6 urte
		Galtzeko arriskuan dauden espezieen kontsebazio egoera	Txarra	Aldekoa	2018	3 urte
		Espezie kalteberen kontsebazio egoera	Txarra/ Desegokia	Aldekoa	2018	6 urte
		Kontsebazio eta berreskurapen eremuen mugapena	-	Egina	2016	3 urte
		Berreskurapen plan kopurua	0	7	2018	6 urte
	2.3. Goi-mendiko eta landazabaleko hegazti-faunaren egungo populazioen eta elikatze-eremuen jarraipena egitea eta kontsebatzea, eta espezie enblematikoen ugalketa-guneak berreskuratzea, esaterako, belatxinga mokogorri, eper gris eta antzandobi arruntarenak.	Espezieen kontsebazio egoera	Desegokia (etxe-txinbo, belatxinga mokogorria) Txarra (mirotz zuria, antzandobi arrunta)	Aldekoa	2018	6 urte
		Eper grisa berriro sartzeko ikerketa	-	Idazlanaren erredakzioa	2018	6 urte
		Goi-mendiko eta landazabaleko hegaztei buruzko sentsibilizazio eta hedapen kanpaina	-	Egina	2018	Ingurumen-heziketa Programaren urtean behingo ebaluaketa
	2.4. Narrastien komunitatearen	Habitaten kontsebazio egoera		Aldekoa	2018	6 urte

2. Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
	habitata kontserbatzea eta BNko espezieen gaineko eraginak zuzentzea. <i>Lacerta schreiberi</i> ren populazioen ugaritasuna, distribuzioa eta kontserbazio-egoera ezagutzea.	Espezieen kontserbazio egoera	Ezezaguna	Aldekoa	2018	6 urte

3. Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
3. Leizeak, harkaitzak eta lotutako habitata	3.1. BNko harkaitz-habitata eta leizeak kontserbatzea, mehatxu-faktoreak txikiagotzea eta kontrolatzea, eta habitat horien inguruko ezagutza areagotzea.	Lurrazpiko haitzuluen Katalogoa egin	Egin gabe	Egina	2016	6 urte
		Habitaten kontserbazio egoera	Aldekoa: 8210, 6170 Desegokia: 6430, 8130, 8310	Aldekoa	2018	6 urte
		Haitzuloen kudeaketa plana	Araba eskualdeko haitzuloetara ko hasita dago	Badago	2016	6 urte
		Megaforbioen jarraipena eta monitorizazioa	Egin gabe	Egina	2016	3 urte
	3.2. KBen dauden leize-kroptero	Leize-kropteroen kontserbazio egoera	Ezezaguna	Aldekoa	2018	6 urte (K): <i>Miniopterus schreibersii</i>

3.Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
	mehatxatuenen distribuzioa eta populazio-bilakaera ezagutzea, kiropteroen babesleku nagusien ezaugarri fisikoak, biologikoak eta girokoak babestea (turismoak ustiatu gabeko leizeak, EB 8310 KOD), eta heziketa-jarduerak sustatzea gizakiek espezie horiekiko duten jarrera hobetzeko.	Egokitutako itxitura kopurua	2	5	2018	6 urte
		Mairulegorreta leizearen ikerketa faunistiko eta mikroklimatikoa	Egin gabe	Egina	2016	6 urte
		Leize-kiropteroei buruzko sentsibilizazio eta hedapen kanpaina	-	Egina	2018	Ingurumen-heziketa Programaren urtean behingo ebaluaketa
		Dibulgazio panel informatibo kopurua	0	7	2018	6 urte
		Eraginak espezie eta babesleketan	Handia kasu zehatzetan	Baxua	2018	6 urte
	3.3. Mehatxatutako flora-populazioen jarraipena egitea eta jarduketek KBEn duten eraginkortasuna ebaluatzea. Mehatxatutako flora-espezieak berreskuratzeko planetan ezarritako neurriak gauzatzea, eta kudeaketa-plan zehatza ez duten flora-espezie mehatxatuak berreskuratzeko planak egin daitezela bultzatzea.	Galtzeko arriskuan dauden espezieen kontsebazio egoera	Txarra	Aldekoa	2018	3 urte
		Espezie kalteberen kontserbazio egoera	Txarra/ Desegokia	Aldekoa	2018	6 urte
		<i>Nigritella gabasiana</i> populazioen kontserbazio eta berreskurapen eremuen mugapena	Egin gabe	Egina	2016	Urtean behin
		Berreskurapen plan berrien kopurua	0	3	2018	6 urte

3.Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
	3.4. Espezie harkaiztarrak kontserbatzea habiagintzako puntuak zorrotz babestuz, beharrezkoa den elikatze- eta ehiza-eremuen gutxieneko azalera kontserbatzea, eta heriotza-arrazoi ez naturalak ezabatzea.	Espezie kalteberen kontserbazio egoera	Txarra (saizuria) / Desegokia (gainontzekoak)	Aldekoa	2018	Urtean behin (saizuria) 3 urte (gainontzekoak)
		Hegazti nekrofagoen elikagai kupuruaren beharraren (kg/urtean) azterketa	Egin gabe	Egina	2016	6 urte
		Hegazti nekrofagoak elikatzeko puntu eta mandotegi kopurua	Ezezaguna		2016	6 urte
		Hegazti nekrofagoen heriotza tasa jarraitzeko protokoloa	Egin gabe	Protokoloa egina	2016	Urtean behin
		Linea elektrikoan arriskua kudeatzeko neurrien plana	Egin gabe	Plana egina	2016	6 urte
		Hegaztifaunari buruzko ingurumen hezkuntza kanpaina diseinatu	Egin gabe	Kanpaina burutu	2018	Ingurumen-heziketa Programaren urtean behingo ebaluaketa
		Espezie kalteberen kontserbazio egoera	Txara (saizuria) / Desegokia (gainontzekoak)	Aldekoa	2018	Urtean behin (saizuria) 3 urte (gainontzekoak)

4. Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
4. Hezeguneak	4.1. BNko eremu heze nagusien distribuzioa, kontserbazio-egoera eta bilakaera ezagutzea.	KBEko hezeguneen inbentarioa	-	Inbentarioa eguneratua	2016	6 urte
		Habitaten mapa	2014 ean eguneratua	Eguneratua	2018	6 urte
		Hezeguneei eta habitat higro-zohikatzeei buruzko ezagutza hedatzeko Ingurumen-heziketa kanpaina diseinatzea	Egin gabe	Kanpaina burutua	2018	Ingurumen-heziketa Programaren urtean behingo ebaluaketa
	4.2. BNko hezegune nagusiak babestea, aldeko kontserbazio-egoera lor dezaten edo horri eutsi diezaioten.	Habitaten kontserbazio egoera	Desegokia	Aldekoa	2018	6 urte
		Laku eta zingiren kalitate ekologikoa	-	Aldekoa	2018	Urtean behin
		Berreskuratutako urmaelak (hesitu eta inguruko landaketak, dreinatzeen jarraipena eta ur bilketak)	Ezezaguna	17	2018	6 urte
		Saldropo hezegunearen kontserbazio egoera	-	Aldekoa	2016	Bi urtetik behin
	4.3. BNko eremu hezeekin lotutako Batasunaren eta/edo eskualdearen intereseko flora-espezieak kontserbatzea eta berreskuratzea.	Erlazionatutako espezieen kontserbazio egoera	Zenbait	Aldekoa	2018	3 urte (Galtzeko arriskuan) 6 urte (kalteberak)

4. Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
	4.4. BNko eremu hezeekin lotutako Batasunaren eta/edo eskualdearen intereseko fauna-espezieak kontserbatzea eta berreskuratzea.	Espezie mehatxatuen berreskuratze-plan berrien kopurua	-	6	2018	6 urte
		<i>Emys orbicularis</i> espeziearen kontserbazio egoera	Ezezaguna	Aldekoa	2018	6 urte
		<i>Ichtyosaura alpestris</i> , <i>Rana dalmatina</i> eta <i>Triturus marmoratus</i> espezieen kontserbazio egoera	Desegokia	Aldekoa	2018	6 urte
		<i>Coenagrion mercuriale</i> espeziearen kontserbazio egoera	Aldekoa	Aldekoa	2018	6 urte
		Iondegorta urtegian anfibioak kentzeko eta sartzeko protokoloa	-	Protokoloa burutua	2015	Urtean behin
		Anfibioentzako igaroleku berri edo berreskuratuen kopurua	-		2015	Bi urtetik behin
		A-624 errepidean anfibioen heriotza tasaren ikerketa	-	Ikerketa egina	2016	6 urte
		Anfibioentzako urmael kopurua	-		2018	6 urte
		KBeko urmaeletako fauna-espezie inbaditzaileen inbentarioa	<i>Trachemys scripta</i> , <i>Carassius auratus</i> eta beste	Inbentarioa egina	2016	6 urte

4. Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
			batzuk			

5. Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
5. Ibai-sistema	5.1. BNko ibai eta erreketako uren egoera ekologiko ona ziurtatzea, ezinbestekoa baita sistemaren barruan dauden intereseko habitat eta espezieen populazioen kontserbazio-egoera ona izateko.	Jarraipen sareko egoera ekologikoa (URA)	Ertaina / Ona	Egoera ekologiko ona	2015	
		Jarraipen sarean lagin-puntu berrien kopurua	-	5	2018	6 urte
		Saneamendu sistemen inbentarioa egin	Egin gabe	Egina	2016	6 urte
	5.2. Emari naturalen erregimena ziurtatzea KBEn eremuko ibai-ibilbideetan.	Ur bilketa sistemen inbentarioa egin	Egin gabe	Egina	2018	6 urte
	5.3. Ibaiertzeko habitaten kalitatea eta kontserbazio-egoera hobetzea, ertzen konektibitatea ziurtatzen duen korridore ekologiko jarraitua berreskuratze aldera, fauna lekuz aldatzeko eta ibai- nahiz lur-sistemak ekologikoki egoki funtzionatzeko xedez.	Ibai-sistemari buruzko ingurumen heziketa kanpaina diseinatu	-	Kanpaina burutua	2018	Ingurumen-heziketa Programaren urtean behingo ebaluaketa
		91E0* habitataren azalera (ha)	140,5 ha		2018	6 urte
		Ur bazterreko landeredia berreskuratzeko borondatzeko akordioaren azalera (ha)	0 ha		2018	6 urte

5. Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
		Ezabatutako ur bilketa azpiegituren kopurua	0	iragazkortasun txarra duten 23 oztopo	2027	6 urte
		Iragazkortutako ur bilketa azpiegituren kopurua	0		2027	6 urte
	5.4. Ibai-sistemeekin lotutako flora- populazio mehatxatuen jarraipena egitea, berreskuratze-planetan ezarritako neurriak gauzatzea, eta BNko jarduketan eraginkortasuna ebaluatzea.	Galtzeko arriskuan dauden espezieen kontsebazio egoera	Txarra	Aldekoa	2018	3 urte
		Espezie kalteberen kontsebazio egoera	Txarra/ Desegokia	Aldekoa	2018	6 urte
		Kontsebazio eta berreskurapen eremuen mugapena	0	1	2016	6 urte
		Berreskurapen plan berrien kopurua	0	2	2018	6 urte
	5.5. Ibai-sistemeekin lotutako fauna- populazio mehatxatuen jarraipena egitea eta kontsebatzea (ugaritasuna, distribuzioa eta kontsebazio-egoera), eta arreta berezia jartzea espezie hauen kasuan: martin arrantzalea, baso-igel iberiarra, lolina, amuarraina eta karramarro autoktonoa.	<i>Alcedo atthis</i> espeziearen kontsebazio egoera	Ezezaguna	Aldekoa	2018	6 urte
		<i>Rana iberica</i> espeziearen kontsebazio egoera	Desegokia	Aldekoa	2018	6 urte
		Estado de conservación de <i>Parachondrostoma miegii</i> eta <i>Salmo trutta</i> espezieen kontsebazio egoera	Desegokia	Aldekoa	2018	Urtean behin (amuarraina) 3 urte (lolina)

5. Elementu gakoa	Xede operatiboa	Adierazlea	Hasierako balioa	Erreferentzi helburuaren balioa (orientagarria)	Epea (orientagarria)	Jarraipenaren maiztasuna
		Undabe ibaiko espezie aloktonoak	<i>Exos lucius,</i> <i>Lepomis</i> <i>gibbosus</i> <i>Micropterus</i> <i>salmoides</i>	-	2016	6 urte
		<i>Austropotamobius</i> <i>itallicus</i> espeziearen kontserbazio egoera	Txarra	Aldekoa	2018	Urtean behin
		Ibai karramarroaren hedapena hedapen planaren diseinua	-	Plana egina	2016	6 urte

1. eranskina: erreferentziak

¹ Habitataren azalera Gorbeian N2000n duen azalerarekiko, Geoeuskadiko (07/10/2014) honako informazio iturrien arabera:

CT_LIC_ZEC_25000_ETRS89.shp; ZEPA_ES21_25000_ETRS89.shp;

HAB_INT_COMUNIT_2012_10000_ETRS89.shp;

² Habitataren azalera Gorbeian EAEn duen azalerarekiko, Geoeuskadiko (07/10/2014) informazio iturrien arabera:

CT_LIC_ZEC_25000_ETRS89.shp; ZEPA_ES21_25000_ETRS89.shp;

HAB_INT_COMUNIT_2012_10000_ETRS89.shp; CB_CAPV_5000_ETRS89.shp (EAEko mugapena).

³ 8310 habitatean, azalera azaldu beharrean, leizezuloen kopurua zehazten da.

⁴ 2007ko apirilaren 18ko 340/07 FA.

⁵ 2007/04/18ko 339 FA.

⁶ 2002/06/12ko 351 FA.